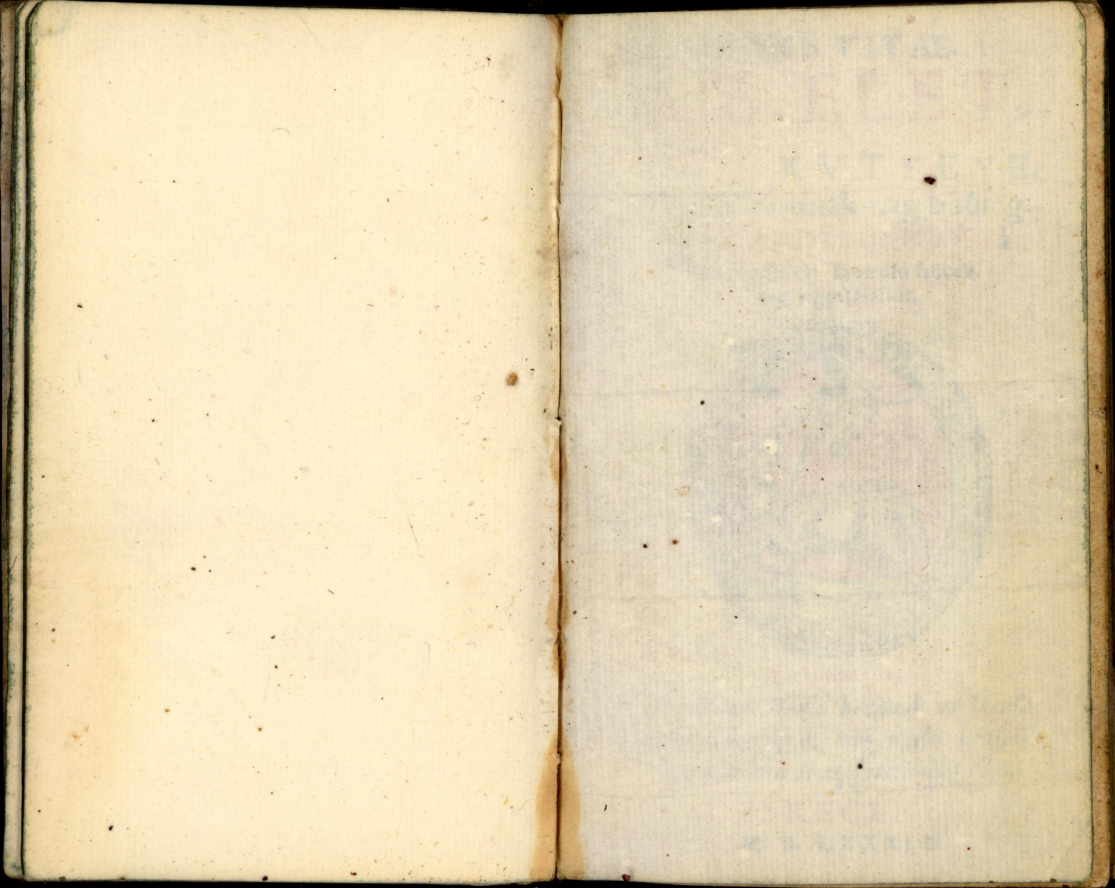

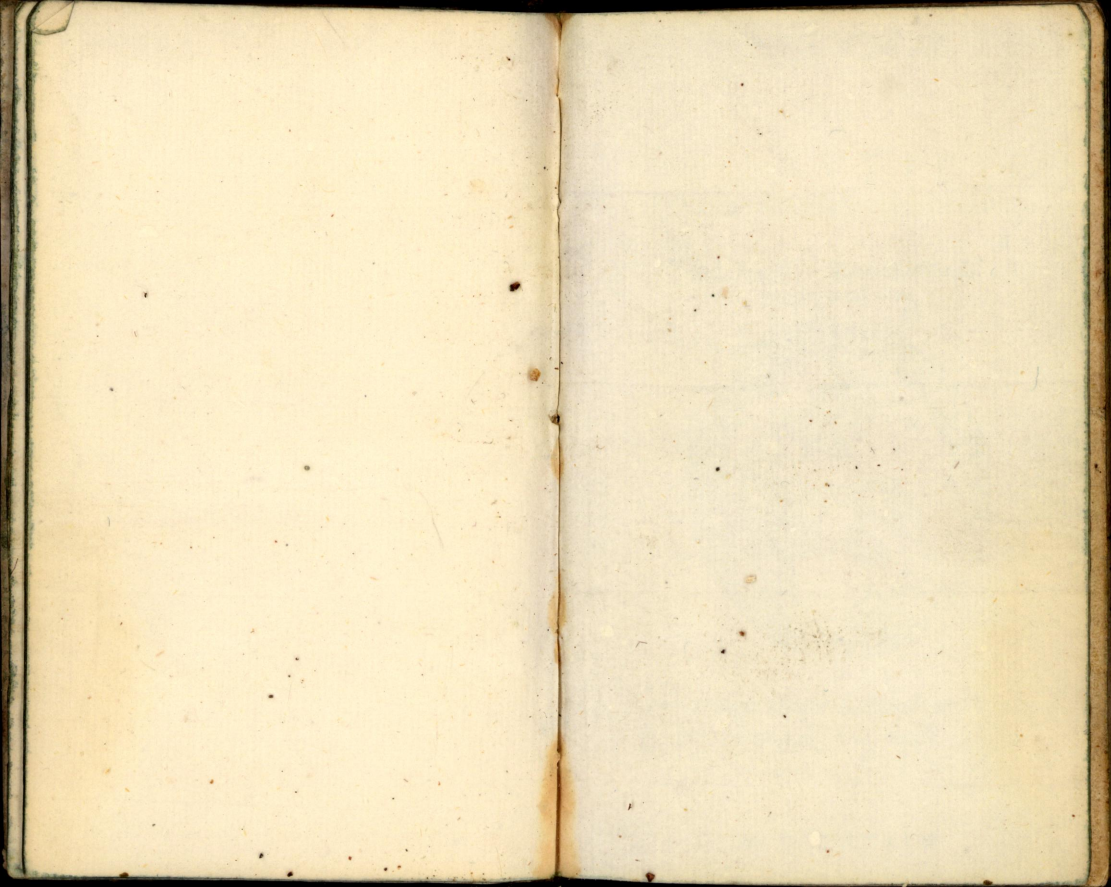

RMr. O.

206

ELACADEMIA
KÖNYVTÁRA

EZ IRAS OLVASO

kereftieneknek.

IHon te aytatos kereftien ember, eſ kis kőnyveczkeben meg talalod az I STEN igeretinek igaz Kutfet, Es dragalatos kinczet: Miliből bizonios Vigasztalafokat vehetz, Mikor az meg habarodot ſomiuhozo Leleckel olualod eſt.

Azert mi rövideden mind ide ſertük az ISTENI igiretőket, Kiket nagy munkaual es farafaggal kellene az Sz. Bibliából kibedned: It mind keſen meg talalod aſt az mi uel nem czak az te haborodot ſüuedet vigasztalhatod meg, Hanem meg felebaratodatis nyduan biſtathatod, mikor

az ő Lelkeben haborgattatic.
Kiualtkebben penig á Lelki
segényeket vigasztalhatod az
ISTEN irgalmassagarol valo
bizoni Irassockal : Mert a-
zontol, minden emberi vi-
gastalásrol el felelkőznek,
Mihelt egyker est meg ko-
stonlandgyac.

Ime, Az erős főlec, fe-
leleg barati, Embernec testi
egessegeben, es hobbu életnec
remenlegeben bistanac è vi-
lagon: De az Vr Istennec ige
ye, az örök életnec remenfe-
geuel bítat, Es ast czelekedí
ő benne, hogy minden nyo-
morusagot, haborusagot, be-
tegséget, Nagy bekelességgel
senued el, es effele vigasta-
lassal, mindenkor batorsag-
gal meg maradhat, Az vtolso

napon, á Halal röttegesenek
isonio voltatol.

Annac okaert, Attyamfia
Kereftien ember, Ved io ne-
uen è munkat, kít ebben Mi-
ueltünc, á te Lelked úduősse,
genec meg esmeretire: Azert
kerlec, Hogy minden zava-
ros poczadekot hatra hagy-
uan, kiből töuelygesbe, Es
Eretnekségben esuen, Ma-
gadat meg fertezettetned: Ha-
nem á mi úduőzitónknec tíf-
ta Kütsieből mericzed nagy
bőűséggel, az Istennec hoz-
zad valo irgalmassagat, es i-
gaz ismeretit.

It meg emle kezzel az Ie-
remias Propheta által, meg
mondot ket gonossagrol: Vg
mond az Vr ISTEN: Iere:
2. Mert az en nepem ket

bünt tót: Engemet elő viz-
nec Kutfeyet el hattanak, es
czinaltanak magoknak Cza-
torna kutakat, Mondom oly
kutakat, mellinek ressei van-
nak, az mellibe viz nem ma-
radhat.

Immar est ertuen, iaruli
batorlaggal az Vr Istennek
kegyelmes sekihöz, Hog az
Christus Iesus által, kegyel-
met es irgalmassagot találhas,
Az údüre, Mikor teneked
leg nagyob búkfeged le-
sen, Az Itiletkoron:

Dicziretessék az
Vr Isten mind
örökön, ó-
röcke
A M E N,

Az

AZ ELETNEK KVT F E Y E.

Meliböl farmaznak Lelki vi-
gastalafok, az meg haboro-
dot somoru búueknek
vigastalafara.

*Esti monya az Vr ISTE N Esaias
Propheta által. Esaias: 55. resseben.*

INniayan ti kik
somiuhobtok iö-
ietek az vizre, es
kiknek penzek
ninczen, iöietek el, berez-
zetek etelt, es egyetek, Mon-
dom iöietek el, es vegyetek
penznekül, es ingyen Borr es
Teyet.

Halgassatok engemet, Es
egyetek iöt: es eckeppen az
ti Lelketek gyönniörüségben

A 4

meg

meg hizic, Mondom Hal-
gallatok engemet, Es el à ti
Lelketec.

Ioan. 7.

A nagy Vnnepec leg v-
tolso napian, al vala az Iesus,
es nagy felsonal est mongya
vala: Ha ki somiuhozic iõ-
iõn en hozsam, Es igyec.

A ki en bennem hisen mint
az Iras mongya: Iohel: 2.
Follyo vizec folynac az õ ha-
sabol ki, Melliec elõ vizec
lesnec.

Apocalip. 21.

En vagyoc az alfa, es az
õ à kezdet, es à veg. En in-
nya adoc' mindenec ez elõ
Kütfõnec vizebõl, à ki som-
iuhozic.

Ioannis 4.

Monda Iesus: Valaki ez
vizebõl

vizebõl iyandec à mellyet en
adoc õneki õrõke soha meg
nem somiuhozic, de az viz
mellyet en adoc õneki õrõc
eletre fel forro. vizek Küt-
feye lesen õ benne. Mon-
gyuc ast mi is: Vram adgy
nekünkis az vizebe hogy ne
somiuhozzunc õrõke.

Apocalip: 22.

En vagyoc à Daidnac
gyõkere es nemzerlege, az
fenyés Haynal czillag, Es a ki
somiuhozic iõiõn el, Es à ki
akarya, vegyen elõ vizet
ingyen.

Ioan: 6.

En vagyoc az eletnec ke-
nyere, A ki en hozsam iõ,
meg nem ehezic, Es à ki en
bennem hisen, soha az meg

A 5 • nem

nem somiuhozik öröcke. It-
meg aſt mongya:

Bizoni bizoni mondom ti-
nektek, Ha az embernek fia-
nak teſtet nem eyenditek, Es
az ő veret nem iyandgyatok,
elet ti bennetek ninczen: A
ki az en teſtemet eſi, Es az
en veremet iſſa, annak örök
elete vagyon, Es en fel tamaſ
tom őtet az vtolſo napon.

Eſaie. 41.

A nyomorúltak es az ſe-
geniec vizet kerelnek, es nin-
czen honnan. Az ő nieluek
meg ſarador ſomiuſagnak mi
atta. De en Vr meg halgarom
őket, Es az magaſſagbol folio
vizet inditok, es a mezőknek
középpette Kurfeyeket, Es az
aſſu földeken Viz foraſt a-
dok

dok, hogy laſſak, es meg if-
meriek, megis erczek, es e-
ſekbe vegek, hog az Vrnak
keze miuelte eſt.

Eſaie. 58.

Az Vr viſel tegedet, es a
te Lelkedet meg őrzí az aſ-
ſalyba, Meg erőſít tegedet,
es ollianna leſ, mint az meg
őrizet kert, mint az Viz for-
ras, melinek vize ſoha el nem
fogy: Es te altalad meg epit-
tetik, az mi ſok ſidőtől foguz
puſtan allot, es oli fonda-
mentomat vetz, melli meg
marad vtánad nemzetſegről
nemzetſegre mind öröcke.

Zacharie. 13.

Az údóben Daud hazá-
nak, Es az Ieruzalembé lako-
zoknak

zoknac meg nyilt Kutfeyec
leßen, à bün es az förtelmes-
seg ellen. Az üdöben, vgy-
mond à seregeknek Vra, ki
saggatom à Baluanyoknac
neueket à földröl, annac fe-
lette ki üzöm à hamis Pro-
phetakat, es à fortelmes Lel-
keketis.

Prouerbi: 2.

Az Vrnak felelme gyü-
löli à gonost, es az ektelen
keuelifeget, à gonost vton ia-
rot, es az vissza fordult bay-
at gyüölöm en. Azert enym
az io tanacz adas, es annac be-
telliessitese.

Nallam vagon az erte-
lem, es à tehetség. En alta-
lom orşagolnac à Kirallioc,
es à Feyedelmec, En altalam
Vral-

Vralkodnac az Vrac, es fe-
reznec igaz tertent: Min-
den földön beretem azokat,
à kik engemet beretnek: Es à
kik reggel keresnek meg ta-
lalnak. Azert ennallam va-
gion az igazlag es az öröcke
valo gazdaglag.

Exodi: 20.

En vagyoc az Vr, es az te
Istenetek, Hatalmes bossu-
allo, ki meg büntetem az At-
tyaknak gonozlagokat az ő
germekekbe, à kik engemet
gyüölnek, harmad es neged
izig: Es irgalmassagot cze-
lekedem azockal foc ezörig-
len, kik engemet beretnek, es
à kik meg tartiac az en paran-
czolatimat.

Icyemie: 29.

A 7

Vgy-

Vgymond az Vr, Mert
tudom en minemű gondola-
tim vannak ennekem ti felöl-
letek, az bekeffegnek gondo-
lati, nem az niauallianak, hog-
meg adgyam nektek az ve-
get melliet vartok. Imadkoz-
uan segitsegül hiyatok enge-
met, meg halgaklak tütöket,
Ha tellies sűből keressende-
tek engemet, es meg talaltok,
Vgmond az Vr, őűue gyűt-
lek tütöket mindē nepek, köz-
zűl, es az houa vittelek volt,
ismeg az helire hozlak, az hō-
nan el vitenek volt,

Amos: 5.

Keressetek az iot, ne az
gonosbat, hogy elhessetek,
mert igy leűen az seregeknek
Vra Istene tūeletek; Es az
mint

mint diczek őttők ő benne,
űerent gűlöllietec az gonosb
Es űeressetek az iot, es az ite-
leteret, Epiczetek meg az ti ka-
putokba, Igy leűen kegyel-
mes az seregeknek Vra Istene
az tū maradektokhoz.

Zacharie. 1.

Eűt mongya az seregeknek
Vra, Teryetek en hozzam,
enis ti hozzatok terek: Ne le-
getek ollianoc mint az ti At-
tūaitoc, kiknek az ennek elōt
te valo Prophetak predikallot-
tanak eűt monduan: Aűt mō-
gya az seregeknek Vra, Ter-
yetek meg az ti gonosb vrait-
tokbol, es az ti gonosb czeleke-
detōkből, De ők nem gon-
dolanak en velem, Nem de
vgy vagyone hogy az en I-
gem

gem, Es íteletim, mellicket
az en folgaim által Prophe-
caltattam, az ti Ártyaitokra
certenec mind azok.

Esaie. 45.

Terietek en hozzam, es
úduözültök minden földnek
vegen, Mert en vagyok az
Isten. Senki ninczen ennal
Iamnal több úduözítő, Es az
igazságnak igeye az en sam-
ból sarmazik, Es azokba ma-
rad meg, a kik ást mongyak,
Az Vrban vagyon ennekem
igazsagom es erősségem: Es
affelek ő hozzaya iutnak: De
minniayá azok kik őneki el-
lent tartnak, meg segyenül-
nek, Mert az Vrba igazul
meg Izraelnek mindé magua,

Esaie: 55.

Hal-

Halgassatok engemet, Es
egyetek az iot: Eckepen a
ti Lelketek gyönyörűségben
meg hizik. Hayczatok ide a
tű sületeket, es iöyetek en
hozzá, es ellien a ti Lelketek.

Keressetek az Vrat mig
meg talalni, Es hiyatok segít
segül mig közel vagyon: Had
gya el az Istentelen az ő go-
nos teüö gondolatit, Es teri-
en az Vrhoz, ki ő rayta kö-
nyörül: Mert a mi Istenünk
igen kes a meg boczatafra.

Lentici. 26.

En vagyok a ti Vratok
Istenetek, Ha az en berzel-
embe iarandotok, Es az en
paranczolatimat megtartia-
tok. Az en Iako helyem ti
közöttetec leßen, Es az en
Lelkem

Lelkem meg nem vtal titok.
En ti közöttetek iarak,
Es ti Istentök lebec, Tiis en
nepeim lestek. Ha kedig meg
nem tarttyatok az en paran-
czolatimat es en szerzesimer,
Nagy czapassockal verlek
meg az ti bűnötekert Fegy-
uert hozok reato, meli az en
velem valo kötelessimről bo-
fut allion, Le töröm az ti ke-
uelysegtöket, es vakmerő-
segtöket. En el pusztitom az
ti magassagtokat, Ez az ti ke-
peteket el rontom, Es az ti
holt testeteket az ti Baluan-
tokra vetem; Mert meg vtal
tűtöket az en Lelkem, Es az
ti Szent hellieteket el pusztitō,
Es az ti io illatotokat nem a-
karom erőznöm: Eckeppen
pusztitom el az ti földeteket.

Jeremie

Jeremie:

9.

Est monga az Vr, A bölez
ne diczeködgyec az ő böl-
czesegeben, Az erős se di-
czeködgyek az ő ereyeben,
Se az kazdag az ő kazdag-
gaban. Ha nem az ki dicze-
kődni akar, Ezzel diczeköd-
gyek, Hogy engemet ert, es
ősmer, Hogy irgalmassagot,
iteletet, es igazsagot czeke-
dem ez földön, Mert en ez-
ekben kedneskedem, ast mō-
gya az Vr.

Jeremie:

91.

Ez üdövtan, vgymond
az Vr, Az en törüenyemet,
az ő sűuőben adom es az ő
elmeiekben irom, Es en ő Iste-
nőc lebek, őkis en nepeim
lefnek, Senki nem tanittia
ennek

ennek vtanna az ő felebarat-
tyat, sem az ő attiafiat, est
monduan, ismerd meg az V-
rat: Mert minniayan ismerni
fognak Engemet, mind ki-
czin es nagy vgmond az Vr:
Es meg boczatō az ő hamis-
sagokat, Tōbbōr az ő bűnō-
krōl meg nem emlekezem.

Ezechiel: 20,

Mikor őbue gyűtlek az
nepkōzzul, es ki hozlak az
ti földetekbe, Es meg ben-
telterem ti bennetek á Poga-
nok elōt: Akor meg emlekeš
tek á ti gonos̄ életetekrōl, es
irtōstok minden ti gonos̄sag-
toktol mellieket miueltetek,
Es meg ismeritek hog en va-
gyok az Vr, mikor tiueletek
iol tešek, az en neuemert nē
á te

á ti gonos̄ életōkert, sem á ti
gonos̄sagos czelekedettek se
rent, Vgmond az Vristen.

Ezechiel. 34.

Mert est mongya az Vr I-
sten, Ime en magam gond-
gyat viselem az en Iuhaim-
nak, Es meg kereselem ōket az
el vešet es el teuōlliedōttet
hatra hozom, Es az meg sebe-
sōdōttet be kōtōm, az erōte-
lent meg erōsitem, Es á meli
kōuet meg enihitem, es ite-
letben őrizem őtet. Ezoka-
ert ti Pastorok halliatok az
Vrnak igeyet: Meli bizoni
hogy en elek, vgmond az Vr
Isten, miert hogy az en Iu-
haimat el ragadni boczatta-
tok, Es az en niayamat min-
den vadnak eledelere, Miuel
hogy

hogy Pastor nekül vannak,
Es az en Pastorim nem gondolnac az en niayammal, hanem olly Pastorok, az kik ömagokat legelterik, de az en Iuhaimra nem viselnek gondot. Ezokaert, est mongya az Vr Isten, Ime en az Pastorok kezeből elő kerem az en Iuhaimat.

Ezechiel: 36.

Ast mongy az Vr Isten Nem ti eröttetek miuelem ti Izrael hazabeliek, Ha nem az en Szent neuemert. Mert en titóket hatra hozlak az Pogánok közzül, hogy meg mutassam az en neuemet, Hogy en vagyok az Vr Isten. Imet be vislek à ti földetek he-
Vy süet es vy Lelket adok ti beletek, Es el vessem az kemeny

meny süet az ti testetekből, Mert az en Szent Lelkemet adom ti beletek: Oly embereket tesek ti belöletek, kik az en paranczolatimba iarnak, Es az en iteletem szerint czelekednek. A földön laktok, meliet en az ti Atyaitoknak adtam.

Ezechiel. 42.

En Vr vagyok, Ez az en neuem, Es senkinek nem adom az en tisztellegemet, Es diczeretemet. Az en diczösegemet sem adó az kepek nec, Azert à hegyeknek teteyeröl kialczanak: Adgyak az Vrnak à diczöseget, es az ő hirt az sigetegbe hirdessek. Az kik az kepekbe biznak, Es est mongyak az öntörkepeknek, Ti vattok à mi Istenink, azok-
meg

meg fegyenűlnék. Halliatok
meg ti süketök, esti vakok
nezuen hogy lathassatok.

Esaie 43.

Mind azok a kik az en
Neuemról neuezettéek, es a
kiket az en diczőlegemre te
remtöttem, es berzöttem, tíf-
telni fognak Engemet. Mert
vtat berzek a Pusztában, es vi-
zek folliasat a kietlenben:
Es diczőit nec engemet a me-
zei Vadak, Sarkaniok, es a
Strutz madarak, mert vizet
adok a pusztában, es viznek
folliasat a kietlenben, hogy
legyen mit innya az en ne-
pemnek, es az en valasztottí-
mnak. Ez az nep elő famlal-
lia az en diczeretőmet.

Zacharie. 13.

Vgymond

Vgymond az Vr: Min-
den földön az leßen, hogy ő
belőle ket reß ki baggatta-
tik es el ves, a harmadik reße
kedig meg marad. Azzokat
meg probalom, mikeppen a
tüzön az Aranyat meg pro-
balliak. Azok fogyak az en
neuemet legitsegül hinya, es
en meg halgatom őket, est
mondom: en nepem ez, ökis
ast fogyak mondani: Oh en
Vram es Istenem.

Psal: 90.

Mert en bennem bizot
azert meg szabaditom ötet, es
fel magasztalom, mert meg is-
merte az en neuemet. Segit-
segre hiu engemet, enis meg
halgatom ötet, vele vagyok
haborusagaban, es meg saba-

B ditom

Áltom es fel magabralő őtet,

Exodi: 22.

Felebaratodat meg ne
fozd, mert ha en hozzám ki-
alt, en meg halgatom őtet:
mert en kegyelmes vagyok,
bőssűt allok erőtte.

Esaie: 41.

En Vr, meg halgatom ő-
ket, en vagyok az Izraelnek
Istene, nem hagyom el őket
semmi nyomorúságokban,

Esaie: 65.

Az en valasztóm nem
munkalodnak heaba, Faida-
lommal sem sűlnek: Mert az
Vrtól meg aldottaknak mag
uai, az ő maradekyoockal e-
gyetembe, Es en leszek, hogy
mincc

minek előtte kiátnak, annak
előtte meg hallő, Es mig ő-
solnak, meg halgatom.

Esaie: 69.

Vgymond az Vr, en ke-
dig arra nezek à ki nyomo-
rult, es töredelmes Lelkű, Es
az ki meg retten az en befe-
demtől: Halliatok meg az
Vrnek Igeyet, kik rőttegték
az ő befedere. Áti attiatok
fiai, kik rütöket gyűlölnék,
es meg nyomoritnak az en ne-
nemert, est mongyak: Laf-
sek meg az Vrnek diczőse-
ge, had iőyenek meg à ti ő-
römetekre, Mondom ezek
meg segyenűlnék,

Esaie: 78.

Az Vrnek diczősege hoz-

za vesen tegedet, Ha ackor
könyörgés, Es az Vr felel
teneked Kialtás, Es ást mon
gya: Ime ielen vagyok, Ha
te senkit kezéddel meg nem
nehezítőtél, Ha az te búue-
det meg mutattad az ehezök
nek, es a nyomorodot lelköt
meg elegitötted: Tehat fel ta
mad a te vilagossagod a feret-
segből, A te vilagossagod ol-
lyan lehen mint a Nap, Es az
Vr vezerele tegedet.

Esaie. 49.

A Sion kedig est mon-
gya: El hágyot engemet az
Vr, es az en Vram el felet-
kezet en rollam: El felet-
kezetike az Aßonyallat az
ó magzattyarol, az ó mehe-
nec fian, De ha az binte el né
felet-

feletközükis: azért en el né
feletközem te rollad, ást mon-
gya az Vr.

Meg halgatlak tegedet ked
ves üdöbe es meg segítlek
tegedet a meg szabadulásnak
napian, es meg őryzlek tege-
det. De a te rontoid es pusti-
toid el tauoznak te tölled.

Esaie 51.

En, en vagyok a ti vigas
talotok: Ki vagy ezokaert te,
hogy embertől felső a ki halá-
do, auagy az emberek fiat-
tol, kik mint a bena meg ba-
radnak? Eski vagy te ki el
feletkezel az Vrrol a te te-
remtődről: ki azeghet ki ter-
yesti, es az földet fondallia?

Esaie: 43.

B 3

En

En vagyoc, en vagyoc ki
el tórl em az te hamissagodat
ennen magamért, Es az te bü-
neidről meg nem emlekezē
Iuffak ebedbe, mond: Mert
miuel akarš meg igazulni, à
te első Attyaid verkeert, es az
te tanitoidnak hamissan cze-
lekedetinek ellene. Is meg ašt
mongya: Mert en, en vagyok
az Vr, es en kőuülem ninczē
tőb űduőzítőd,

Esaie. 45.

Az en Szent neuemert el
hallaštom az en haragomat,
Es az en dicziretemert meg
tartóztatom magamat, hogy
tellyesselleggel ki ne bāggattaf-
fal, Azert ime meg tīstītlak
tegedet, de nem vgy mint az
Ezűstet: Hanem tegedet va-
lāstotta

lāstotta teblek à nyomorufag-
nak kementzeyebe, En erő-
tem, es en magamert miuelē,
hogy ne sīdalmaštatsā, Mert
az en tīstīllegemet nem en-
gedem masnak.

Esaie. 46.

En miuelem, en emelget-
lek, en visellek, es en sabadit-
lak. Is meg ašt mongya: Mert
en vagyok ISTEN, es nin-
czen tőb Isten ennallammal,
kihőz semmi ninczen hason-
latos, En vagyok az ki meg
hirdetem előb ašt à mi iőuē-
dő, annac előtte minec előtte
meg lenne. Es ašt mondom:
Az en tanaczom alhatatos,
es valamit akarok meg miue-
lem, Halgassatok engemet tī
kemény sūuük, kik tauoty
B 4 vattok

vattok az igazságról : Közel
hoztam az én igazságomat, es
ninczen , tauol, Az én saba-
ditasom sem kelsik,

Esaié.

45.

Né de en á ki Vr vagyoc:
Es senki ninczen több ISTen
ennalammal , Igáz es saba-
dito Isten, Ninczen en kőü
lem.

Tereytek en hozzám : es
igy üduözültök ti földnek
hatari; Mert en vagyoc Isten,
es nem mas. Az igaz sagnak
igeye az én sámbol sármazik
es abba marad meg.

Ieremie.

32.

Ime en vagyok minden
testnek Vra Istene; Lehet en
nallam valami lehetetlen: Ez
okaert

okaert ást mongya az Vr : I-
me en é varast az Ellenseg-
nec kezebe adó, es meg ve-
sic, es meg gyuttyac tűzzel,
meg egetic á hazackal egye-
tembe, Melliekben á Balnak
io illattot történek: es az ide-
gen Istenek nec aldoztanak ,
hog engem meg busitczanac

Miche:

3.

Ebc mongya az Vr , az
Prophetac felől kic az en ne-
pemet el hitettec: Ást predi-
calliac hogy iol lefen azok-
nak dolgok kik őket hizlal-
lyac, azoknak kedig á kik fé-
mit nem vetnek torkokba, ha
dat hirdetnek ellenek : Az ő
feyedelmi ayádokert itelne,
es az ő Papyoc berert tanit-
uac , es az ő Prophetayok

B 5

penzert

penzert mondanak ionédött
De mind az által az Vrhoz
tamaškodnak, Es est mon-
gyak: az Vr köbűnk: nem
iő reank az vesedelem,

Zacharie. 13.

Ez lešen az időbe, hogy
a Prophetak meg segyenül-
nek, kik mint az ő latallockal
melliet Prophetaltanak. Es
nem őltöznek többet fűt pa-
lastba hogy hazudgyanak:
hanem est mongya: Nem va-
gyok Propheta, ha nem santo
ember vagyok: mert iffiusa-
gomtól fogua embert folgal-
tam

Esaie 30.

Mikor kialtas, könyörül
nytat, Es mihelt meg hallya
felel tencked, Es az Vr ha-
boru-

borusagtokba kenyeret ad ti-
nektek, Es nyomorusagtok-
ba vizet: Mert nem engedí
hogy el tauozzek többet te
tőled a te tanitod, Hanem az
te semeid lattyak az te tanito
dat, Es az te fiaid haliak, az te
Vradnak kialtoyanak igeyet,
Ki est mongya: Ez az vtt,
azon iaryatok, Ne terietek er
tól se iobra, se balra,

Esaie. 57

Nemde az en kezem ol-
lyan rövidde lőtte immar,
hog meg nem sabadithatlak,
auagy ninczene ennallā erő
az meg sabaditásra: Ime az
en meg feddessemel meg sa-
raztom az Tengert es az fol-
lyo vizeket sárazza tešem.

Deutro:

32.

B 6

Latt-

Lattiatoke mostan hogy
en egedül vagyok, es en kő-
uülem nincz en Isten: En ől-
hetec: es en eleuenithetek: En
sebesithetek, es en gyógyt-
hatok, es senki ninczen ki az
en kezemből meg szabadithaf-
son, Mert en az eghbe eme-
lem fel az en kezemet, es est
mondam: En mind öröcke
elek.

Esaie 48.

En vagyok á te Vrad Iste-
ned, ki tegedet arra tanitlak
á mi hasznos, Vezerven tege-
det az vron mellien te iarb
Vayha esedbe vened az en
paranczolatimat, ollian vol-
na á te bekesseged, es igassa-
god mint á follio viz.

Exodi 33

Mon

Monda Moses az Vrnak:
kerlec mutasd meg ennekem
á te diczősegedet, Es ő mon-
da: á te fined elöt mindē io-
mat elő boczatom, es hirde-
tetöm az Vrnak neuet te elöt
ted, Á kin kedig könyörű-
lők azon könyörűlők, Es á
kihez kegyelmes vagyok, a-
hoz kegyelmes vagyok.

Esaie 54.

Mert á hegyec meg in-
dulnac, es á halmok el dölne-
De az en kegyelmességem te
tölled el nem tauozik, Áz en
bekessegemnek kőtese sem
tantorozik meg, vgmond az
Vr á ki te rayad könyörűlő.

I saie 44.

En törlem el az te hamif-
B 7 fagi

szagadat, mint az felhőt, Es az
te búneidet mint az kóddót:
Tery en hozzam, mert en
valtottalak meg tegedet, ör-
vendőzzetek eghek, mert az
Vr czelekedi ezeket,

Jeremie: 31.

Az údóbe, vgymond az
Vr Izraelnek, Mindem nem-
zetleginek Istene lesnek, okis
en nepeim lesnek; Est mon-
gya az Vr, Kegyelmet talalt
a nep, Es öröktől fogva valo
beretettel berettelek tegedet:
Ezert vontalak hozzam tege-
det kegyelmességeből, if-
met meg epitlek tegedet,

Hosee: 2.

Igyesül jegyezlek tege-
det magamnac mindöröcke:
Mondom

Mondom magamnak jegyez-
lek tegedet igazsagba es ite-
letbe, kegyelembe es irgal-
massagba, Magamnak jegyez-
lek tegedet a hitbe: Es könyö-
rülök azon, az ki nem en ne-
pem vala. Te en nepen vag,
ois est mongya, te vagy en
Istenem,

Esaie. 60.

En vagyok az Vr, az te
meg szabaditod, es meg val-
tod, Az Iacobnac erőssege, es
az te Istened, az te diczőse-
ged: A te Napod sem nyug-
sik el többér, Es as te Holdod
sem enieszik el: mert az Vr
lesé az te öröcke valo vigas-
talod, es az te banatod napia-
nak vege lesen,

Malachi: 3.

Vgymond

Vgymond az seregeknek
Vra, mert en vagyok az Vr,
Ki meg nem változom, Ter-
ietek en hozzam ezokaert,
En is ti hozzatok terek.

Ezechiel: 18.

Ha az Istentelen meg te-
rend minden ő bűneiből mel-
lieket czelekedet, es minden
en iteletimet meg tarttia, es
igazan iol czelekedik elettel
el: es meg nem hal. Semmi ő
vetkeyert emlekezet sem le-
szen az ő gonos czelekedeti-
ről: Vellede hogy győni ör-
kődöm az Istentelének hala-
laban, Vgymond az Vr I S-
ten: Inkab akarom hog meg
terien az ő gonos vtaiból, es
ellien.

Ezechiel

18.

Meli

Meli bizoni hogy en e-
lek, vgymond az Vr I S Ten,
Ninczen keduem az Istente-
lennék halalaban, hané hog
az Istentelē meg terien az ő
gonos vtarol, es ellien. Ter-
ietek meg ezokaert az ti go-
nos eletőrekről mire ackar-
natok meg halni, ti Izrael ha-
hazabeliek.

Esai. 30.

Mert est mongya az Vr
Isten, Ha meg tettek es ves-
teg lettek, es meg zabadol-
tok: Czendess gbe es remen-
se gbe leben a ti erőse gtek.
Ezert ver az Vr, hog könyö-
rüllien rairatok: Mert az Vr
iteletnek Istene, Bodogok,
mind azok a kik őret variak.

Psalms

30.

Hy

Hy engemet legítsegre az
te niomorufagodnak napian:
Meg sabaditlak tegedet, Es
az ytan diczerb engemet.

Pfalma 48.

De az ISTEN meg val-
ta az en Lelkemet az pokol-
nak hellieből, Es hozza ve-
sen engemet.

Jeremie 5.

Teryetek meg ti visba vo-
no fiak vgmond az Vr, mert
ennen magamnak veslek ti-
róket, Es el hozzok eggyet
az Varasbol, es kettőt az nem-
zetsegből, Es be vislek Sion,
ba, es búuem berent valo Pas-
torokat adok tinektek, kik
rudomaniban es bölczeleg-
be legeltetnek titóket.

Jeremie

Jeremie. 5.

Keressetek ha talaltok va-
lakit, ki igazat czelekedgek,
es az Hitról gondot visellié,
hog meg kegyelmezzek ne-
ki, Es ha sinter ast mongyak-
is: El az Isten, Azert vgyan
hamissan eskűs nec, Vgmond
az Vr: Ne allione boóbut az
en Lelkem illien nepen mint
ez Rutul es isonyufagoson
vagyon az dolog é földén, A
Prophetak hamissat predical-
nak, A Papok ragadoznak ke-
zeckel: es az en nepem bere-
ti est.

Jeremie. 6.

Mert kiczintól fogua na-
gig minniayan telhetetlenec,
nyeresegre igyeköznek, Es
mind az Prophetak, f mind
a Papok hazuglaggal iarnac,
es vgy

es vgy vigafstalliak az en ne-
pemet az ő nyaualliyaban,
hogy semminek velliék, Es
ébr mongyak: Bekesseg, be-
kesség, Maga ninczen. Ezo-
kaert meg begyenülnek.

Azert ébr mongya az Vr
Alliatok az vtakra es nezze-
tek, Es kerdezkedgyetek az
regi vtakrol, Melli legyen az
io vt, es azon iariatok, hogy
niugodalmat tallaljatok à ti
Lelketeknek,

Jeremie. 30.

Mit kialtas à te nagy nio-
morufagodon, Es az te vesé-
delmes faldalmadon, Nam à
te nagy hamissagodert, es az
te nagy búneidert miueltem
ébr te rayrad. Ezokaert min-
niayan azok kik tegedet nio-
morgat

morgatnak, ísmeg meg nyo-
morgattatnak: De tegedet
meg vigafstallak, es a te sebei
det meg gyogytő, Vgmond
az Vr. Mert el iótótnek tar-
tottanak titóket.

Esaie. 37.

Az igaz el vesé, es senki
nem vesé efebe, à Sz. ferfiak is
el vetetnek, es senki nem gō-
dol vele: Mert az igazak el
vetetnek az vesédelem előt,
Es à kik eletekbe igazsagha
iartanak, bekessegre iutnak.

Azert à ki en bennem bi-
zik, ez öröksegől biria à föl-
det, es az en Sz. Hegyemet,
s mind azokat kic tauoli van-
nak s mind à kik közel, Vg-
mond az Vr, es meg vigaf-
tom őket.

Esaie. 38.

Az

Az igazságnak gyömlö-
ése bekesleg, Es az igazságnak
hána, öröke valo czen-
dezleg es batorság leßen: Az
en nepem beköszegnek haza-
ban lakozik, es batorságos la-
ko helibe, es fevedelem ne-
kül valo nyugodalomba.

Osae 12.

Nem de meltam oll yana
tehetleke mint Adam: Nem
de vgyan szeretleke mint Ze-
boint: De az en süuem en-
hozzam tert, Nem czeleke-
dem az en Haragomnak bos-
su allassa szerent, Mert en IS-
ten vagyok, es nem ember.

Osae 13.

De en Pokolbol ki valtom
öket, es a Halalbol meg sa-
baditom,

baditom. Halal, Halalod le-
sek teneked; Pokol, Vefedel
med lessek teneked: De ez vi-
gastalas el reyteröt az semek.
elöt, Mert az Attyafiac kö-
zöt gyümölczet terem.

Ieremie. 31.

Es az ö Lelkek olyan le-
fő mint az vizzel follio kert,
Es nem bankodnak töbör:
Ackor vigadnak a süz Lea-
nyok a gyüleközeten: An-
nak felette az Iffiak, es a Ve-
nök, Mert az ö siralmokat
örökre változtatom, Vigas-
talom öket, es meg vidamitö
az ö bannatyok vtan.

Zacharie. 10.

Mert könyörülök raytok,
Es oll yanna lesnek mint ha
soha

soha meg nem vétőtem vol-
na, őket, Mert en vagok az ő
Vrok Istenek, Es meg halga-
tom őket, Az ő sűuők ör-
ruendöz mint à Bortol, Es az
ő gyermekek est latiak, es
örűinek, Az ő sűuők öruen-
dez az Vrba, Orűlők rairok,
Es őñe gyűtem őket, Mert
meg váltottam őket, Meg e-
rűsitem az Vrba, es az ő ne-
uebe iarnak,

Hosea.

14.

En gyogytom meg az ő en-
tőllem vallo el sakadastto-
kat, io keduel beretem őket,
Mert az en bosku allassom el-
tert ő rollok, En meg halga-
tom őket es vifelem, En olliā
lesek mint à zöld elő Fennyű
sz, Kiczoda à bölcz à ki eze-
ket

ket erti, Es az eses à ki eze-
ket ősméri, mert az Vrnak v-
tai igenesek, Es az igazak iar-
nak rayta, De az hamissak el-
tantorodnak ralla.

Ieremie.

32.

En egyenlő sűuet adok ő
nekik, es egyenlő vtat, hogy
fellyenek engemet mindē ű-
dóbe, Hog mind ő nekik, es
mind az ő fioknac ő vtannoc-
iol legyen dolgok, Őrűke va-
lo kőtestis tesek ő vellek, ho-
gy meg nem sűnóm iot ten-
nem ő vellek, Es az en felel-
memet adom az ő sűuőkbe,
hogy en tőllem el ne sakad-
gyanak, es örűllyenek rayta.

Esaie

57.

Mert est mongya az Fel-
leges

C

leges es az magassagos, ki öröke meg marad, es az kinek neue Szér, En ki az magassagba es az bent hellien lakom, Es azockal kic töredelmes es allzatos búnel vannak: Hog meg vyczam az allzatosoknak Lelket, Es az töredelmeknek búuöket, Nem fedde mindenha sem haragó mind öröcke, Mert az en búnom elöt Lelek megyen ki,

Esaie: 43.

Ne felly mert en meg valottalak tegedet, Neuedé hitalak tegedet, Enym vagy te, Ha által megy az vizen, veled leszek, hogy az viz folliafok el ne mericzenek tegedet, Es ha által megy a tűzön, hogy meg ne egly: az ilang
se gy-

se gyutson meg tegedet, mert En vagiok az Vr te Istened, ne felli ezokaert mert en teveled vagiok.

Icremie: 39

De tegedet az üdőben meg szabaditlak Vgmond az Vr, es nem adatol az ferfiak kezebe, kitöl rörtég, mert meg szabaditlak tegedet hog fegyuer miat el ne essel, Es nyereseg leben az te eleted, Mert hog en bennem bítal.

Zacharie. 2.

Mert est mongya az feregeknek Vra, ó küldöt engemet az Peganokhoz, kik titóket el rablottanak, Az ó diczősegeknek vege vagyon, Mert a ki titóket illetót az ó

C 2 seme

seme feniet illette : Mert íme
az en kezemet ó fólóttók vi-
selem,

Esaie. 60.

Mert az en haragomban
vertelek meg tegedet, Es az
en kegyelmességemben kő-
nyörűlek te raytad, Á te ka-
ptid mindenkor nyituan al-
nak, Sem nappal sem eyel be-
nem tetetnek. Óröcke valo di-
czerette teálek, es örömmé,
Nemzetsegről nemzetsegre.

Esaie: 54.

Egy kiczin sem pillátasig
hatalak el tegedet : De igen
nagy irgalmassaggal gyűtlek
őšne tegedet, Á haragnak ég
sem pillantásig valo voltaba
rejtöttem el te tólled ég ke-
uelle az en ortzamat, De ó-
röcke

röke valo kegyelmességgel
könyörűlök te raytad, Vgy-
mond az Vr, á te meg valtod,

Zacharie: 13.

Erössen vigadgy ezoka-
ert te Sionak leanya, Es te
Ierusalemnek leanya őruen-
döz. Ime az te Kirallyod te
hozzad íó, Igaz es szabadito
allazatos, űluen á Szamaron,
Es á Szamarnak Vehmé mert
bekölleget hirdet az Poga-
noknak, es az ó birodolma
lesen egyyk Tégertől fogua
az masik Tengerik: es az fol-
lio viztől fogua, mind az
földnek vegeik.

Esaie. 42.

Ihon az en solgam: kit
en valasztottam, kibe az en
C 3 Lelke-

Lelkemnek kedue tólt: Neki
adtam az en Lelkemet, ó vísi
az iteletet á Poganok közibe:
Nem kiált sem versöng, es az
ó bauat nem halliak az vtzã,
A meg segót Nadat nem rő-
tia el, az fűstölgó mezót sem
olttia meg: Igazan tanít az í-
teletre: nem lesē nehez ked-
uó, sem rettenetes, hog Itele-
tót ferezzen ē földön: Es az
figetegbe az ó törüenyet var
yak.

Esaie. 57:

Dauidnak igert bizonyos
kegelmet, Ime bizonyisagul
adtam ótet á nepnek feyedelműl,
es parāczoloul: Ime olli
Poganokat his, kik nem is-
mernek, Te hozzád futnak á
te Vradert Istenedert: es Izra-
elnek sētiert, ki tegedet meg
dűczóit.

Eze-

Ezechiel: 37.

En meg sabaditom óket
minden helliekből á hol vet-
kőstének, es meg tistitom ó-
ket, es en nepeim lesnek, En
kedig ó Istenök: Es Dauid az
en folgam ó Kiralliok lesen,
Es minnyayan ónekik egy
pastorok lesen, es az en itele-
tőmben iarnak, es paranczo-
latimban.

Esaie. 40:

Mert ime az Vr Isten ha-
talmasson idő, es az ó kánya
vralkodik: Ime az ó beri vele
vagyon, es iutalma elötte, ó
az ó niayat legelteti, mint az
io Pastor á Baranyokat az ó
karian közikbe gyűti es ke-
belebe hordozza, es az elő-
luhokat gyengen viseli.

C 4

Esaie

Esaie. 6.

Prophetat tamaſtok ōne-
kiek az ōArtyocſiai kōzzúl,
Mint igaz tegedet: Es az en
Igemet ſayaba adom, Es meg
mongya ōnekiek mind azō-
kat, mellieket ōnekiek Parā-
czolok, Es az ki az enIgemet
nem halandgya, mellieket az
en neuembe ſoland, en meg
keresem azon, A Propheta-
kedig à melli mit az en ne-
tembe ſol olliat, à mit en nē
paranczoltam ōneki hog ſol
lion: es ſoland idegen Iſte-
nōknek neueben meg halliō
az à Propheta.

Esaie. 35.

Mikor az en nepemnek
hamiſſagaert meg bñntette-
tót volna, Es az ō iſmereti al-
tal,

tal, az en igaz ſolgam ſoka-
kat meg igazitot: Mert ō
viſeli az ō bñneket, es ſo-
kaknak bñneit veſi el, es à go-
nōſ teuōkert imadkozot.

Ioan. 1.

Lata Sz. Ianos az Ieſuſt
Hogy ō hozza iō, Es mon-
da: Ime ihon, az Iſtennek Ba-
ranya, ki el veſi ez vilagnak
bunet.

Pſalms. 67.

Fel menel az magaſſag-
ba, meg fogad az fogſagot,
Vül aiandekokat az embe-
reknek: Meg az engedetlenō
ketis meg hodoltatad, hog la-
koznek azokba az Vr Iſten.

Esaie. 59.

Es az Sionbelieknek ſaba-

C 5 dito

dito ia, es azoknak kik meg
ternek Iacobban, Vgymond
az Vr, Es en ollian kőtest
tesek ő velek: Az en Lelkem
meli te benned vagyon, Es
az en igem melliet az te sād-
ba adtam, nem tauozik el az
te sād bol; Sem az te gyerme
kidnek gyermeke sáyabol mo-
stantól fogua mind öröcke.

Malachi 4.

Kik az en neuemet feli-
tek Fel tamad az igazságnak
napia, es ki mentóm, es meg
hiszik. Ime en el küldē tinek-
tek Iliés Prophetát, Mínek e-
lőtte el iő az Vrnak nagy es
rettenetes napya, Es az Ár-
tyaknak sūuóket à fiakhoz te-
rirem, Es az fiaknak sūuó-
ket az ő Árttyokhoz, Hogy el
ne iő-

ne iőiyek, es az földet ato-
kal meg ne verjem,

Abacuc 2.

Az Vr kedig felele en-
nekem, es est monda: Ie gēzd
meg es ird meg egy tablara,
hogy el oluassa à ki azon elő
megyen, Mert à Iőuendő mō
das meg be tell yēssődik az ő
ideyebe, Es vegre sād adon
meg nyilatkoztatik, es verket
nem tesen. Ha sīnte keszikis:
Azert variad mert nyiluan
el iő, es nem keszik. Ime az hi-
tetlennék ninczen niugodal-
ma: Mert az igaz az ő hiti-
uel el.

Genesis 49.

Az Kirally birodalom
Iudatol el nem veterik: Sem
à tanito az ő labaitol, Mig el

nem iſo à ki el boczatando: es
à leſé à kit var à nep, Es kôti
az ô Czikoyat az ſôlôt ôhöz,
es az ô Szamaranak Vehmet
az nemes ſôlô veſôhöz: Az
ô ruhajat Borba moſſa meg:
Es az ô palatſiat az Szôlônek
ve rebe,

Zacharie. 2.

Ôrüllietek es vigadgya-
tok Sionnak Leany, Mert
ime en el iônek, es en te kô-
zôtted lakom. Vgymond az
Vr, es az ũdôbe ſok Poga-
nok ragazkodnak az Vrhoz,
es en nepeim leſnek, es te kô-
zettel lakom: hogy meg ôſ-
meried, hog engemet az ſe-
regeknek Vra boczatot te
hozzad, es az Vr Indát, Az
ô reſeiert ôrôkſegûl biria az
ſent

ſent földön, Es Ierufalemet
maganak valaſtia, Minden
teſt halgaſſô az Vr elôt: Mert
fel kôltaz ô Sz. hllierôl.

Eſaie. 63.

En vagyok az ki igafag-
ra tanitok, es az meg ſabadi-
taſra erôs, Czak egédôl nio-
mom à Saitot, es ſenki ninczê
az nep kôzzûl en velem, En
ſaitulom meg ôket az en ha-
ragombâ, Es nem valaki meg
erôsiteneye, hanem az en ka-
rom ſégite meg.

Eſaie. 71.

Az Vr Iſtennek Lelke en
raitâ, Es azokaert kent meg
engemet az Vr, ô küldet en-
gemet, hogy Euangeliomot
predicalliak à niomorultak-
nak

nak: Es à töredelmes süueket
be köfsem, Es hog à fogliok
nak meg szabadulast hirde-
sek, Es az meg kötöfteknek
meg odaft: Mondom hogy
predicallanam az Vrnak ke-
gyelmes Eftendeyet: Es az
mi Istenünknek hoßsuallafa-
nak napiat, Es hogy vigaf-
talliak minden somorkodo-
kat, az banat helliebe, Es az
meg somorodot Lelköt, es
öltözeteckel, Hogy neuef-
teffenek irgalmassagnak fia-
inak, Es az Vrnak plantala-
fanak diczölegere.

Efaie.

50.

Az Vr Isten tudós nyel-
net adot ennekem, hog tud-
gyak folni: Mindē reggei fel-
költ engemet, fel indittia az
en fü.

en fülemet hogy halgalsak
mint a tanituani, Es en nena-
voltā engedetlen, hatra sem
tertem, Az en testemet azok
nak engettē, Az en ortzamat
sem fordítottā el à czuffolok
es à pökdőfök elöt, Mert
az Vr Isten segit engemet,
Ezokaert meg sem segyenü-
lök. A ki az Vrat feli tú-
közzülletek hallia meg az ő
folgaya bauat, Es az ki fctet-
segbe iar, Es az kinek ninczē
vilagoflaga, bizzek az Vr-
nak neuebe, es ragazkodgek
az ő Istenehez.

Apocalip:

1.

Bodok az à ki oluassa, es
halgattia az Prophetalának
besedit, es az ki azok at meg
tarttya, à melliek abban van-
nak

nak meg iruan, En vagok az
alfa es o az kezdet es a vegh,
Az Vr Isten mongya ki Al-
lattia berent vagyon, Volt es
ki el iouendó, Es az ki min-
denhato : Est monduan en-
nekem, ne felli, En vagyok
az első, es az leg vtolso, es az
elő, Es ki meg holt vala, Es
im elő vagok mind öröcken
öröcke.

Ioanni. 15.

En Szólótóke vagok, ti Szó-
ló vesők, Az ki en bennem
lakozik, en meg o benne,
es sok gyümölcszet terómt,
Mert ennallamnekül semmit
nem tehetnek, Lakozzatok
en bennem, En meg ti benne
tek, Mikeppen az Szóló ve-
ső gyümölcsöt nem terem-
thet ómagatol, Hanem ha az
Szóló-

Szóló tón maradand, A zon-
keppen ti sem, Ha nem ha en
bennem lakozandotok : Ha
ki en bennem nem lakozan-
dik ez ki vettetik, mint az
Sóló veső, es az tüzre vette-
tik.

Ioanni. 6.

Monda kediglen ónekiek
az Iesus, En vagyok az Elet-
nek kenyere, az ki en hoz-
zam ió, meg nem ehezik, es
az ki en bennem hisen, soha
meg nem somyuhozik. Va-
lamit az en Attyam ennekem
adot mind en hozzā ió, Es az
ki en hozzam iouend, en tól
lem ki nem vetem. Mert az
Meniorfagbol azért falekle

Ioanni. 15.

Ezeket mondom tinektek,
hogy

hogy az en örömem ti beme-
tek lakoztek, Ez az en pa-
ranczolatom, hogy ti egy-
mást béréstetek, Mikeppé en
bérettek titóket, Mert min-
deneket meg jelentettem ti-
nektek mellieket az en At-
tiamtól hallottam, Es arra ör-
zettellek titóket, hog el men-
nyetek es gyümölezőt terem-
czetek, es az ti gyümölezőtök
meg maradgyon.

Ioann: 16.

Mert az en Attiam ön-
magaert bérer titóket, mert
tiis bérettek engemet, Es hi-
uetek hogy az Istentől eret-
tem legyen el, Az en Attiam-
tól eredekek el, es ez Vilagra-
iőuek, Ezeket mondam ti-
nektek, hogy en bennem le-
gyen

gyen az ti beköszegtek, Ez Vi-
lagon haborusaggal vattok,
de barok legietek, meg
győztem en ez Vilagot.

Marci 12.

Valaki az en Attiamnak
ackarattiat tebi, ki az Meni-
ekben vagyon, az az en bat-
tiam, őczem, es nenem, hu-
gom, es Anyam.

Ioannis 6.

Ez kedig az en Attiamnak
akarattia ki engemet küldöt
Hogyminden a ki a Fiut lat-
tya es hisen ő benne, örök el-
lete legyen, Es en fel tamab-
tom őtet az vtolsó napon.

Ioann 14.

Bizony bizony mondam
tinek.

tinektek, az ki en bennem hi
sen, örök elete vagyon, az ki
kegig engemet szeret, szeret-
tetik az en Attyamtól, enis se-
tetem őtet, es meg ielentem
neki magamat

Ha ki engemet szeret, az
en bebedemet meg tarttya, az
en Attyamis szeretni fogya ő-
tet, es ő hozzaya iőuünk, es
ő nala lakozunk.

Ha engemet szeretek, az
en paranczolatimat meg tar-
czatok, Es en kerem az en
Attyamat, es mas Vigasztalo-
tis ad tinektek, hog mind ő-
rőcke veletek maradgyon,
Az igazsagnak Lelket,

Nē hagylak el titőket arua-
kat, el fogok hozzatok iőni.

Es ha el menendők, es
nektek helliet szerzendők, is-
meg

meg el iőuők, es titeket en
magamhoz veslek, Hog ahol
en vagyok ties ot legyetek.

Bekősseget hagyok tinek-
tek, Az en bekeslegemet a-
dom en tinektek, Nem vgy
mint ez vilag adgya, meg ne
haborodgyek azti fűuetek,
neis fellien.

Ioan. 16.

Ez Vilagon nyomoru-
fagtok lesen, De bizzatok en
bennem, en meg győztem
ez Vilagot.

Matth. 8.

Mit feltek kiczin hytűk:

Matth. 14.

Legyen bizodal motok, en
vagyok, ne fellietek,

Luce

Ne felyte kiczin nyai,
Mert vgy kellet az ti Attya-
toknak, hogy tinektek adgyz
az orbagot.

Nē ackaſta az ti Attyatok
ki Menieken vagyon, hogy
az kisedők közzül egy el
veffen.

Mert azért időt az ember-
nek fia, hogy iduözitze az
mi el veset volt.

Az embernek fia nem időt
az Lelkeknek el vesetere, ha
nem, iduözitenie.

Mert nem azért küldötte
Isten ez Vilagra az ő fiait,
hogy ez Vilagot meg itelie
Hanem

Hanem hogi ez Vialag iduő
zállón ő altalá.

A ki ő benne hisen,
meg nem iteltetik, A ki pe-
nig nem hisen, Immar meg
iteltetöt, Mert nem hit az Is-
tennek egyetlen egy fiának
neuebe, Az Attia fereti az ő
Fiat, Es mindeneket az ő ke-
zeibe adot, A ki az Fiuban
hisen, örök elete vagon, A
ki penig à Fiuban nem hisen
nem fogia az eletet latni, ha-
nem az Istének haragia ma-
rad raita:

En vagyok az elct, es az
fel tamadas, az ki en bennem
hisen meg ha meg holt le-
yendis elni fog, Es minden a
ki el, Es hisen en bennem,
öröke meg nem hal.

En vagyok ez vilagnac
vilagossaga, az ki en vrannā
iő, nem iar sőtetbe, De ő nal-
la életnek vilagossaga leßen.

A ki ennekem solgal, en-
gemet kőuessen, Es ahol en
vagyok, ott leßen az en sol-
gamis, A ki ennekem solga-
land, Tisztelnie fogya őtet
az en Attyam.

Iariatok az mig vilagotok
vagyon, hogy az sőtetleg ti-
tőket el ne foglallion.

Mig vilagossagtok vagon
hidgyetek az vilagossagba,
hog vilagosagnak fiaí legye-
tek,

En vagyok az elet igaz-
sag, es senki nem megyen az
Attyához Hanem csak en al-
talam.

En vagyok az ayto az ki
en altalam be menend, Iduő-
zül, es be iő, es kies megyen,
es etelt talal.

En vagyok az io Pastor,
az io Pastor az ő Lelket ad-
gya az ő Iuhaiert.

En azért iőrttem hogy ele-
tők legyen, es beuebben le-
gyen.

Az en Iuhaim az en somat
halliak, enis ősmérem őket,
Es engemet kőuetnek, es en
őrók eletet adok nekik, es el
nem vesnek mind őrócke, es
el nem ragadga valaki őket
az en kezemből, Az en At-

tyam ki ennekem adta, min-
deneknél nagjób, Es senki
el nem ragadhattia az en At-
tiamnak kezeiből, En es az
en Attiam eggiek vagiunk.

Ioann. 12. es 3.

Enis ha fel magasztaltatom
az földtől, mindeneket ma-
gamhoz fogok vőnnóm, Es
ámint Moles fel emelte a Ki-
gót az Pusztaban, A ckeppen
kel fel emeltetnie az Ember-
nek fianak, Hogy minden a
ki ő benne hisen, El ne ves-
sen, hanem örök elete legyen.

Mert vgy berette Isten ez
vilagot, Hogy az ő eggye-
tlen egy, Fiat adna erette, hog
minden az ki ő benne hisen,
el ne veszen, hanem örök e-
lete legyen.

Ioan:

Ioann. 4.

Bizony bizony mondom
tinektek, Mert a ki az en ige
met hallia, Es hisen annak
az ki engemet küldöt, örök
elete vagyon, es iteletre nem
megyen, Hanem az Halalbol
elete megyen.

Luce 11.

Bodogok a kik halgattiak
az Istennek Igeyet, Es afit
meg őrzig.

Ioann. 6.

Bizony bizony mondom
tinektek, Ha valaki az en be-
sedemet meg tartandgya, ő-
röcke Halalt nem lat.

Ha ti az en besedemben
maradandotok, Bizonial en
tanituanim lestek, es meg

D 2 fogya-

fogyatok az igazságot ös-
merni, es az igazságot meg sa-
badit titóket.

Matth: 24.

A Meny es föld el múltnak,
De az en Igeim el nem mul-
nak,

Matth: 9.

Bodogok az lelki segény-
ek, Mert óuek az Meniek-
nek orsága.

Bodok az kegyessek, Mert
ók fogyak birni az földet.

Bodogok az kik sirnak,
Mert ók meg vigasztaltatnak.

Bodogok az kik eheznek
es somyuhoznak az igazsá-
gert, Mert ók meg elegitet-
nek.

Bodogok az irgalmasok,
Mert ók irgalmasságot nyer-
nek.

Bo-

Bodogok az tista sühük,
Mert ók az Istent latni fogy-
ak.

Bodogok az bekösség ser-
zők, Mert ók Istennek fia-
nak hiuattatnak.

Bodogok az kik habort-
ságot szenvednek az igazsá-
gert, Mert óuek az Menny-
eknek orsága.

Bodogok vattok mikor si-
dalmazandnak titóket az em-
berek, es titeket haborgatád-
nak, es ti ellenetek minden
gonosát mondandnak, ha-
zuduan en erettem, Óruend-
getek, es vigadgyatok, Mert
à ti iutalmatok bőűseges Me-
nyeknek orságában.

Luce 21.

Es egy hay bal az tú feyete-
cek

D 3

tekről el nem ves, Bek össeg-
gel biryatok á tū Lelketeket,

Matth. 10.

Nem de ket Verebet ves-
necke egy Fillyeren, es egy-
gyk azoknak á földre neme-
sik á ti Attiatoknekül: Ti-
nektek kedig mindē haiaatok
salla, samlalua vannak: Ne
fellietek azért, Sok Verebek
nel iobbak vattok ti. Azert
minden ki valland engemet
Emberek elót, Vallani fogō
enis őtet az en Attiamnak e-
lōtte, ki Menyekben vagyon.
A ki kedig meg tagadand en
gemet emberek elót, Meg fo-
gō enis őtet tagadnom az en
Attiam elót ki Menyekben
vagyon.

Matth. 12.

Minden

Minden hūn es karomlas
meg boczattatik az emberek
nek, De az Isteni karomlas-
nak Lelke meg nem boczat-
tatik.

A segények Euangeli-
zainak, Es bodog az, aziki
meg nem batrankozandic en
bennem.

Marci 1.

Az űdō be telliesedet, es
el közelget az Istennek or-
saga, Terietek poenitencia-
ra, es hidgyetek az Euange-
liomnak.

Matth. 19.

Minden, Valaki el ha-
gyandgya Hazat, Battyait,
őczeit, Nennieit, Hugait,
auagy Attiat, vagy Annyat,
auagy Feleséget, vagy Fiait,

D 4 auagy

auagy ſanto földet az En ne-
uemert, ſaz annyit főg ven-
nie, es az örök eletet fogya
birnia.

Luce 10.

Órúlyetek hogy az ti ne-
uetek iruan vannak Meniek-
ben.

Luce 15.

Mondom tinektek hogy
ackeppen öröm leben áMeni
bē egy poenitentiara meg te-
rő bűnös emberē inkab, hog
nem mint kilentzuē kilentz
igazakon, kik poenitenti-
nekül nem bűkölködnek.

Matthei 9.

Nem bűkſeg Oruos az e-
geſſegőſöknek, Hanem az
betegeknek.

Irgalmaſſagot ackarok es
nem

nem aldozatot: Mert nē iőt-
tem hini az igazakat, hanem
az bűnőſöket,

Luce: 19.

Mert azért iőt az Ember-
nek fia, hogy meg kerelſe, es
iduőzitze à mi el veſet volt

Ioann, 12.

Mert nem iőttem, hogy
meg irellem ez Vilagot, ha-
nem Hogy iduőzitzem.

Matthei 20.

Nem iőt az Embernek fia
hog őneki ſolgallianak, ha-
nem ſolgálni, Es adni az ő
Lelket meg valſagul ſokak-
ert.

Luce 22.

En kedig ti közöttetek

D 5 vagyok

vagyok, Mint az ki fogal.

Ioan:

13.

Vy paranczolatot adok ti-
nektek, Hogy egymast szeret-
setek: a mint En titeket szeret-
telek, Hogy ti is szeretsetek
egymast, Ebben ismerik meg
mindenek, hogy En Tanit-
uanim vattok, Ha egymas-
hoz valo szeretmetek lehet.

Matth.

6.

Mert ha meg bocszatand-
gyatok Embereknek az ő bü-
nököt, A ti Meniei Attyato-
kis meg bocsattia az ti büne-
itöket.

Luce:

18.

A melliek az emberek-
nel lehetetlenök. Az Isten-
nel lehetsegesök.

Matth:

Matth.

9.

Szeressetek az ti ellenfeg-
teket, iol tegetek azokkal az
kik titöket gyüölnek, Es i-
madkozzatok az haborgato-
kert, es titeket bídalmazo-
kert, hogy a ti Attyatoknak
fiai legyetek a ki Menyekben
vagyon, Ki az ő Napiat fel
hadgya tamadni, mind az io-
kon, gonosogon, es esöt ad,
az igazakra es hamisakra,

Luce

6.

Mert ő kegyelmes a hala-
latlonoknak es a gonosokon.
Azert legyetek irgalmas-
fok, mint a ti Attyatok hogy
irgalmas, Ne itellietek, es ne
itiltettök, ne karhoztatsatok
es nem karhoztattok bocsat-
satok meg, es meg bocsatta-

D 6

tik

tik tinektek, Adgyatok, es adattatik tinektek.

Mathei 14.

Az igazak fenleni fognak mint az nap, az Attyanak országaban,

Mathei 25.

Iőiyetek el en Attyamnak aldottai, Biryatok az országot meli Vilag kezdetitől fogva tinektek berezterőt.

Bizony bizony mondom tinektek, Valamit egykel mē nel kissebbickel tőttetek az en Attyamfiai kőzzül, En velem tőttetek.

Mathei 28.

Adatot ennekem minden hatalom Meniben es folden :
El

El menuen azért taniczatok minden nepeket, Meg kereb teluen őket, Attyanak, es Fiainak, es Szent Leleknek neuben, Tanitnan őket meg tartani mindeneket, valamit en ti nektek paranczoltam.

Ime en ti veletek vagyok, minden napon Vilag vegetiglen.

Ioan. 20.

Menyel az en Attyamfiaihoz, es mond meg nekic, Fel megyek az en Attyamhoz es az ti Attyatokhoz, Az en Istenemhöz, Es az ti Istentekhöz.

Ioann. 14.

Meg ne haborodgyek az ti sűuetek, Hisetek az Istenben,
En

En bennemis hidyetek. Az
en Attyamnak hazaban sok la-
kohelliek vannak, Ha külön-
ben volna, Meg mondottam
volna tinektek, Mert helliet
szerzeni megyek nektek.

Ioann. 15.

A mint az en Attyam be-
retet engemet, Enis vgy be-
rettelek titóket.

Ioanni. 14.

Es valamire kerenditek
Attiamat az en nememben,
ast En tesem, Hogi diczül-
tessek az Attia à Fiuban. A
mire engemet kerendótök
az en neuembe ast tesem.

Ioann: 16

Bizony bizoni mondom
tenektet

tinektek, Valamire kerendi-
tek Attiamot az en nemem-
ben, meg adgya nektek. Ec-
koraig semmit nem kertetek
az en nememben, Kerietek,
Es el vesítek, Hogi az ti örö-
metek tellies legien.

Ioann. 4.

Azigaz Imadok, az At-
tiat Lelekben es igazsagban
fogiak imadni: Mert az At-
tia it ollianokat keres, az kik
ötet imadgiak.

Mathei 8.

Kerietek Es adatik tinek-
tek, Keressetek Es meg talal-
liatok, Zörgessetek Es meg
nyitattik tinektek: Mindé az
ki ker, vesen, es á ki keres ta-
lal, es á zörgetőknei: meg ny-
itatik.

Aua-

Auagy ki volna az Em-
ber kőzülletek, Kitől ha az ő
fia Kenyeret kerend, Vallion
kőuet nyatanae neki? An-
nak okaert miuel hog ti go-
nosok yattok, Ha io adomāt
tudtok az ti fiaitoknak adni,
Annal inkább a ti Attyatok ki
Menyegben vagyon, iokat
fog adni az őtet kerőknek.

Matth: 18.

Mert ahol ketten auagy
harman ősue gyūlue vannak
az en neuemben, Ott ő kő-
zöttek vagyok.

Matth: 21.

Mindent valamit kere-
detek imadsagtokban, hiuen,
el vesitek.

Luce 18.

Az

Az Isten kedig nem alla-
nae boskut az ő valastottiert,
kik eyel es nappal ő hozza
kiálnak, Nem lennee bekes-
leges ő benne? Mondom ke-
dig nektek, hog hamar bos-
kut al erettök.

Matth: 19.

Vigyazzatok, es imadkoz-
zatok, hogy kifertetbe ne
mennyetek. Iollehet az Lelek
kes, de az ember erőtlen.

Luce: 12.

A ti agyehtok fel őuedez-
ue legyenek, Es eghő gyert-
tiak legyenek az ti kezeirek-
ben. Es ti hasonlatosoc legye-
tek az emberekhöz, kik az ő
Vrokat variak, mikor ter-
jen meg az Menyeközöböl.

Ne

Ne legyetek forgalmatosok,
sok a ti elettökre mit egetek,
Se testötökre mivel ruhazatok,
Fellieb valo a Lelek hogy
nem mint a ruhazat. Ne
zetek meg a Hollokat, Mert
nē vernek sem aratnak, kik-
nek ninczen Penzekis, sem
Czürök, Es az Isten el elteri
öket, Mennyivel vattok tū
felliéb valoc azoknal?

Ne tudakozzatok azon
Mit egyetek, Auagy mit
igyatok, Es fel ne fuualkod-
gyatok,

Matth: 6.

Mert ha a Mezei fūuet, ki
ma vagon, es holnap az eghő
kementzebe vettetik, Az I-
sten ig ruhaza, Annal inkab
titeket tū kiczin hitőuek?

Keressetek azért előber az
Isten-

Istennek orsfagat, es az ő I-
gazsfagat, es ezek mind meg
adattatnak tinektek,

Matth: 6.

Te kedig mikor imako-
zol, Meni be az te agyas ha-
zadba, es aitodat be teuen,
Imad titkon az te attyadat, es
az te Attiad ki titkon latya,
nyiluan fogya neked meg ad
ai. Mert tudgya az ti Attia-
tok mi kel tinektek, mi-
nek előtte ötet ker-
netek, Azert tū
igy Imadkoz-
zatok:

ORATIO DOMI-
NICA ET ALIE I-
tem Præcations,

A mi

A Mi Attiak, es eg yeb aytatos rönid
Imadsagok, Kiker á Bibliabol söt-
tünk ki, Az Vr I S T E Nnek nagy
irgalmaságának aianlászara, es, az
aytatos Keresztienek basznalatos-
ságara, Ki nem csak aya-
kaknak mozgatafsanal
da nem tística sba-
uel valo Imad-
kozás.

Prosa Pater noster

Vr Istē mi Menniei s. At-
tiantnak mondunk, Christus
Vrunknak es. attiant fiainak
bizodalmasbol. Az Attiantnak
neue akkaratnak, Es Menieg
ben lenni tehetsegnek bizo-
ni legie.

Azert mikor mi Attiant-
nak mōdunk teged, bizoni-
al hi-

al hisünk hogy meg halgatz,
Es mikor Menyei Attiant-
nak modunk teged, Hisünk
mindeneknek legy Terōmtō
ye itelőye es tartoya, Sentel-
teslek az te neued, Az az, ad-
gyad hogy ismerhessünk te-
ged kemennek es kegelmes-
nek lenned, es adgy igaz ta-
ni tokat, kikköl tudgyunk
teged diczerni, es kegyelsen
elni.

Iőiyen te Országod, Az az,
Te birii minket Sz. Lelked-
del. Hogy az te Ighedet mi
hihessük. Segitsegül teged
hihassunk, Teged valhassunk
Neked halakat adhassunk Es
Keresztet viselhessünk.

Legyen te ackaratod. E-
des Attiant nem az őrdöge,
Sem ellē segünke sem mienk
hogy

hog neked é Földen enged-
hetsünk mint Meniorágba
az Angyalok neked enged-
nek.

Minden napi Kenyeret
adgy nekünk, Az az, min-
deneket kik à testnek sükse-
gere vannak. Lelki kenyeret
is adgy nekünk, Az te Ighe-
det, melliel ellyen à mi Lel-
künk.

Boczasd meg az mi bűne-
inket, Mert mi edes Attiánk
mindennap sockepen vétkő
zünk ellened.

Es bűneinknek boczanát
tyárol, hogy mi ne ketelked-
gyünk. Es ielt adal, hogyha
masnak meg boczatunk, tei-
masnak meg boczatz.

O Edes Attiánk ne hagy
à testnek, se ördögnek, se ez
vilagnak

vilagnak kesertetiben el veis
nünk,

De sabadicz mineket min-
den ez Vilagi vesedelemtől,
es örök karhozattul, es mi-
kor halalunknak ideye el iu-
tand adgy iduössleges orat,
Mellybē Lelkünk et ayanhaf-
suk kezedben, Mint eggyet-
len egi sabaditonkeban. Mi
hog ne ketelkednenk, kőni-
örgefsünknek meg halgata-
saban. Mongunk Ament, Az
az est, Hog bizonnial ezek
nekünk meg adattassanak.

1 Paralip. 29.

Aldot vagy Izraelnek mi
öröktől fogua valo Attiánk-
nak Vra Istene, Mert tied V-
ram, az nagy tehetseg, az ha-
talom, es diczőseg, es agyő-
zede-

zedlem, Teneked legyen diczert.

Exodi 31.

Es el multian az Vr Moises elöt kialta, Vr Vr: Isten, Irgalmas, kegielmes, túró, nagiso teuó es igaz mondo, Ezer izigiol teuó, Vetkeknek, gonozságoknak es bűnöknek eluezőye, à bűnesec bűntelenne nem teuóye, az Attiaknak bűneknek meg bontetőye az fiakba es az vno kakba, Harmad es negied Iziglen.

Numeri. 11.

Kerlek Menybeli Vr Isté, erős, nagi es rettenetes, Ki meg őrzöd à szerzest, es irgalmásagod tes azockal à kikedet szeretnec Es meg őrzik az te paranczolatidat, Haycz

femeidet, hogy meg halgasd az te solgadnak kóniörgelet.

Numeri. 14.

Az Vr túró es nagy irgalmásagu, Ki meg boczattia az hamissagot es az bűnt: Kerlek ezokaert, boczasd meg é nepnek bűnet à te nag irgalmásagod berent.

Deutro: 9.

Vram Isten ne vesesd el à te Nepedet Es à te öröklegedet, Melliet à te nagi hatalmaddal meg sabaditottal, Es erőskezzele AEgyptusbol ki hoztal,

Exodi 15:

Vezere voltal az te irgalmásagodban, à nepnek melliet meg valtottal,

E

1. Parz-

v. Paralip. 6.

Boczas meg az te neped-
nec, Noha bönös mert te vag
az en Istenem, Kerlek nyisd
fel az te semeidet, es az te fű-
leiddel halgas rea ez Imadsa-
gra meli it leben.

Esaie. 64.

Vram, mi Attiánk vag te,
Mi kedig sarok Mi formalók
vagy te Es mi minnyayan az
te kezeidnek czinalmani
vagyunk, Ne haragodgyal
Vram feletted, es ennek utan
na ne emlekezzel meg az mi
alnoklaginkrol.

Psalmo. 126.

Ime nez reánk, Mi min-
nyayan te nepeid vagyunk.

Esaie. 63.

Vram

Vram az te irgalmassagod
öröcke valo, az te kezeidnek
czinalmanit meg ne vtalliad,

Esaie. 36.

Vram te vagy az mi At-
tiánk Es az mi meg valtonk:
öröktől fogva valo az te ne-
ted.

Daniel 9.

Mert nem az mi igazsagin
kban tereystryük az te finöd
eleibe az mi imadlagunkat,
De az te nagy könyörületel-
segedben.

Halgas meg Vram, kóni-
öruli Vram Legi figyelme-
tes, Es te ást, tennen maga-
dert, ne kessel en Istenem,
Mert az te neued hiuattatot
è varalon es az te nepeden.

Numeri. 20.

E 2

Vram

Vram Isten halgasd meg
é nepnek kialtatsat: Es nisd
meg nekiek az te kinczedet
elő yiznek Kutfeyet.

Pfal: 9.

Remenlienek te benned
à kik ósmerik az te neuedet,
Mert nem hattad el Vram az
kik tegedet keresnek.

Nehemie. 9.

Te penig kóniőrülő, ke-
gielmes, es irgalmas, Hobba
ideig varo, es igen meg sa-
no, el nem hattad őket.

Pfalmo 34.

Tamadgi fel Vram segeli
meg minket, es valcz meg
minket, az te neuedert.

Pfalmo. 78.

Ne

Ne emlekezzel meg az mi
regi alnokfaginkrol, Hamar
előnket vegiek az te irgal-
massagid, Mert felette igen
segenőcke lettünk. Segicz
meg minket mi Istenünk, Es
sabadicz meg Vram minket
az te neuednek diczőlege-
ert, Es legi kegielmes az mi-
bűneinknek az te neuedert.

Pfalmo 53.

Szabad ackaratom berent
aldozom teneked Es vallast
tebek az te neuednek, mert
10.

Pfalmo 85.

Mert te Vram edesleges
kegies, es igen irgalmas vag
mindenkhöz à kik tegedet
segitseggül hinak.

Baruc.

2.

E 3

Baruc

Halgasd meg Vram az mi
könyörgésinket Es az mi I-
madlaginkat, Es vigy ki min-
ket te erőtted,

Iudit. 7.

Halgas meg Vram, es kő-
nyörűli, mert irgalmas Isten
vagy, Es könyörűli mi rai-
tunk, mert vetkőztünk te el-
lened.

Iudit. 7.

Vetkőztünk az mi Atti-
inckal, Hamissan czeleköt-
tünk, alnoksagot mieltünk,
Te ki kegyes vag, irgalmaz
mínekünk,

Baruc. 5.

Mikor meg haraguandaf,
Irgalmaffagodrol meg emle-
kőzzel,

Ne em-

Ne emlekezzel meg te az
mi Attiainknak alnoksagirol,
De emlekőzzel az te keze-
dről, es az te Neuedről ez
űdőben: Mert te vagy az mi
Vrunk Istenünk,

Pfalmo 5.

Őrűllienek minnyayan az
kik te benned remélenek, Ő-
rőcke vigadni fognak, es Ő
bennek fogf lakni, Es min-
niayan diczekődnek te ben-
ned az kic feretik az te neue-
det

Tobie 5.

Igaz vagy Vram, es min-
dē te iteletid igazak, Es min-
den te vtaid irgalmasfag, es
igaz mondas es itelet.

Aldot az te neued mi At-
tyainknak Istene, ki mikorō

E 4

meg

meg haragundas Irgalmas-
fagot teb. Es az keferusegnek
ideieben Bunoeket meg bo-
czatod azoknak, az kik tege-
det segitseggul hinak.

Ebben kedik minden bi-
zonios az ki tegedet tisztel,
hogi az o eleti ha meg pro-
baltatik, meg fog Coronaz-
tatni: Ha kedig keferusegben
lelend, meg fog szabadulni,
Es ha el vesendo felbe leyed
a te irgalmassagodhoz iuthat

Mert nem gioniorokodol-
a mi vesedelmunkben, Mert
a haboru utan czendezteget
sorzes, Es az koni hullataf-
nak es siralomnak ytanna o-
romet adtz, Legien aldot
Izraelnek Istenne a te neued
mind orocke.

Pfal-

Pfalmo

144.

Kozel vagion az Vr min-
denekhoz a kik otet segitse-
gul hiyak, Mind azokhoz az
kik otet igazsagban hiyak se-
gitsegul.

Pfalmo

4.

Mikoron segitsegul hina
meg halgata engemet az en
igazsagomnak Istene, az en
keferusegemben tagulast ton
ennekem.

Vram meg ne segyenul-
tellem, Mert tegedet hitta-
lak segitsegul.

Pfalmo

17.

A keferusegbol segitsegul
hiuam az Vrat, Es meg hal-
gata engemet az o bouseges
irgalmassaga berent

2.

Regum

11.

E 5

Az

Az en keferűsegemben se-
gtűsegűl fogom hinni az V-
rat, Es az en Istenemhűz fo-
gok kiáltani, Es meg halgat-
tia az ō Sz. Templomában az
en fozatomat, es az en kiáltaf-
som az ō fűleihűz megyen.

Psalmo 142.

A te io Lelked vűben en-
gemet az igaz földre, Az te
neuedert eleuenites meg V-
ram engemet az te igazsa-
godban.

Ki vesed az keferűsegbűl
az en Lelkemet, Es az te ir-
galmassagodban vessted el
mind az en ellensegimet.

2. *Paralip.* 20.

Kiáltani fogunk te hoz-
zad az mi keferűsegűnkben,
E 6 Es meg

Es meg halgatz minket, meg
is sabaditaf

Psalmo 107.

Segicz ki minket az mi ke-
ferűsegűnkbűl, mert heyaba
valo az emberi segitűeg.

Ieremie 16.

Vram te vagy az en bizo-
dalman, en erűsege es bator-
sagom, a keferűsegnek napi-
an.

Psalmo 58.

En kedig enekleni fogom
az te erűssegedet, es reggel
fogom fel magastalni az te
irgalmassagodat.

Mert engemet hozzád
vettel, Es oltalmam vagy az
en keferűsegemnek napyan.

Psalmo 118.

Vi-

Vigabrallyon meg engemet az te irgalmassagod, à te Szolgádnak való mondasod berent, ballianak en reani à te könyörületességid, es elni fogok, mert az te törvényed az en elmelkedesem,

Psalmo 56.

Segicz ki minket az keferűsegből, Mert heyaba való az embernek segitsege. Az Istenben czelekedünk hatalmat, es ő semmie tebi azokat à kik minket kefergetnek.

Psalmo 77.

Az en keferűsegemnek napyan, Keresem az Istent kezeimmel ő ellene, es meg nem czalackozam?

Michee: 79

En

En kedig az Vrra nezek Varom az en iduözitő Vramat, Meg halgat engemet az en Istenem.

Vram irgalmaz minekünk Mert tegedet vartunk, Legy ideyen erősegünk, es meg ba baritonk az keferűsegnak ideyeben.

Esaie. 64.

Isten te tölled meg valua sem ašt nem latra, az mellyeket berzettel à tegedet varoknak.

Ecclesia: 50.

Meg emlekeztem Vrá à te irgalmassagodrol, es az te dolgaidrol mellyeket öröktől fogva czelek ődtel, mert meg mented Vrá azokat à kik tölled varnak, es meg sabaditod őket à Poganoknak kezeből

Esaie

Esaie. 25.

Mert az begennek erősse-
ge vag, a búkolkedőknek e-
rőssege az ő keferűsegebe, re-
mensege a forgó fel ellen, es
arnyeka az hóúseg ellen.

Demro. 3.

Mert ninczen egyeb Isten,
vagy Meniben anagy földön,
az ki az te dolgaikat tehet-
ne, Es az te erőssgedhöz
hasonlítatnek.

Exodi 3.

Az en erőssgem es en di-
czeretem az Vr, es iduessse-
gemre löt ennekem.

Tobie 12.

Adlak tegedet Izraelnek
Vra ISTENE, Mert te dor-
galtal

galtal meg engemet, Es te
iduózitóttel engemet.

Esaie 12.

Vallast tebek Vram tene-
ked, Mert meg haragóttal en-
ream, meg tert az te busula-
fod, es meg vigasztalal enge-
met.

Ime az Vr ISTEN sa-
baditom, ő benne bizom, Es
nem felek, Mert az Vr Isten
en erőssgem, es en diczire-
tem, es en sabaditom.

Icyemie: 17.

Vram mindenek az kik te
gedet el hagynak, Meg be-
gyenülnek, A te tóled el tauo-
zok az földön irattatnak,
Mert el hattak az Vrat az elő
vizeknek eret.

Gyo-

Gyogyiczmeg Vram en-
gemet, es meg gyógyulok, id-
uózciz engemet Es iduózú-
lók.

Pfalmo 118.

Es ióyen en reá à te irgal-
massagod, Vrá à te iduózite-
sed à te mondalod berent.

Pfalmo 8.

Mutasd meg Vram mine-
künk az te irgalmassagodat,
es adgyad nekünk az te iduó-
zitefedet.

Pfalmo 15.

Hatalmassagnak Vra, Bo-
dog ember à ki bēned hizik.

Pfalmo 42.

Emlekózzel meg Vram à
te könyörülettellegidról, es
à te

à te irgalmassagidrol mellick
öröktől fogva vannak

Az en iffiusagomnak vet-
keiről. Es az en tudatlanfa-
gimrol meg ne emlekózzel.

À te irgalmassagod berent
emlekózzel meg en rolā az
te io voltodert Vram.

À te neuedert legykegy-
elmes Vram az en bűneim-
nek, mert igen loc.

Pfalmo 50.

Irgalmaz nekem en Istenē
az te nagy irgalmassagod be-
rent, Es az te nagykegelmel-
seged berent Töröld el az en
alnokfagymát.

Fordicz el az te bűnődet
az en bűneimről, Es töröld
el minden gonozfagymát.

Tista bűnet teremcz Isten
Ne ves

Ne ves el engemet az te fi
nöd elöl, Es az te Szét Lelke-
det ne ved el tőlem.

Psalmo 39.

Te kedig Vram el ne ta-
uoztalsad en töllem az te kő-
nyörületességidet, A te irgal-
massagod Es az te igazságod
mindenkoron fel vőttenek
engemet.

A te irgalmassagodnak
fogságaban, halgas meg enge-
met az te iduözitessednek i-
gazságaban. Halgas, meg V-
ram engemet, mert kegyes a
te irgalmassagod.

A te kőnyörületességid-
nek sokságaban nez en ream,
Es el ne forditzad az te ort-
zadat az te gyermekidről,
mert kefergettettöm, Hamar
saggal halgas meg engemet.

Pfal-

Psalmo 58.

Te is kőnyörülő Vr Isten
Es irgalmas, Tűró es sok ir-
galmassagu, es igaz mondo,

Iona 4.

Mertiol tudom hogy te
kegyelmes es irgalmas Isten
vagy, Tűró, es sok kőnyörü-
letességű, es az gonoszlagot
meg engedő,

Psalmo 6.

Kőnyörüllü Vram en'ray-
tam, Mert erőflen vagyok,
Gyogyicz meg Vram enge-
met Mert az en czontaim
meg haborattanak: De te V-
ram migh vartatz?

Tery meg Vrá, es menez
meg az en Lelkemet, iduö-
zicz engemet az te irgalmas-
ságodert.

Pfal-

Te is Vram czeleködgel
en velē az te neuedert, Mert
edesseges à te irgalmassagod,
Szabadicz meg ēgemet, mert
sűkōlkōdū es bēgeni vagyok
Es meg haborodot az en sű-
uem en bennem.

Segicz engemet Vrá Isten,
Iduōzicz engemet à te irgal-
massagodert.

A te bōlgaddal czeleked-
gyel az te irgalmassagod bē-
rent, Es az te igazitafidra ta-
nicz meg engemet.

Ki nem felne Vrá tegedet,
es nē magistalna az te neue-
der: Mert csak egyedűl vag
kegyes.

Dani-

Teneked legyen Vram az
igazsag, minekünk kedik az
ortzanak pirulasa, Teneked
kedik mi Vrüknak Istenünk-
nek irgalmassag es könyő-
rűlettesleg.

Nem minekünk Vram nē
minekünk, Hanem az te ne-
uednec adgad az diczōseget.

A mi segitsegünk az Vr-
nak neuēbe, ki az Menniet
es földet teremttötte.

Melto vagy mi Vrunk IS-
tenünk el vened az diczōse-
get es tistettesleg, es az erőt,
Mert

Mert mindeneket te terem-
töttel, es az te ackaratodert
valanak Es teremttötenek.

2. Mach: 1.

Vr Isten mindeneknek te-
remtöye, Rettenetes, erös, es
igaz, es irgalmas, Ki czak e-
gyedöl vagy io, egyedöl ha-
talmas Kirali, egyedöl igaz,
es mindenható, es öröcke va-
ló, Ki Izraelt minden gonos-
tól meg szabadított.

Sapientie: 16.

Mert az ki meg tert, Nem
azon gyógyúl meg az mint
tetzik vala, Hanem te általad
mindeneknek iduözi-
töye által.

MEG

MEG TALALOD

IT IRASVLVALO KERES-
tyen ember, Mind a ket Testamentom-
bol való Irásoknak eggünne való se-
deset, Melly az VRISTEN-
NEK hozzánk, való nagy
irgalmaságot nyiluan
való mag yarázat-
talki ie-
lenti

Ioann. 1.

KEzdetben vala az Ighe,
Es az Ighe Istennel vala,
Es ISTen vala az Ighe. Ez
kezdetben az Istennel vala.
Mindenek ő általa löttenek,
Es az mi löt, semmi őnallane-
kül nem löt, ő benne elet va-
la, es az elet Vilagosság vala
az embereknek.

Az ő tullaydonaba iöue,
Es az

tek bűneitöknek boczanat-
tia Mindeektől kiktől az
Moifesnek Törvénye be meg
nem igazodhattatok, Ebben
valaki hisen meg igazodik,

Romans. 8.

Mert a mi lehetetlen vala
a Törventől, a miben erőtlen
vala a test által, Az Isten az
ő fiat el külduen a bűnes test-
nek hasonlatossagaban, a bűn
ról karhoztata a testen a
bűnt, Hogy az Törvennek i-
gazolása betelnek mi ben-
nünk, kik nem a test szerēt ia-
runk, hanem Lelek szerent.

Actorum 13.

A mi Vrunk Iesus Chri-
stusnak kedue által hisük id-
uozúlesünket, Mint ökis.

Acto-

Actorum 17.

Ö benne elünk, es eleue-
nek vagyunk.

Actorum 4.

Ez a kő melly meg vette-
tör titölletek eppitőktől,
mely segeletnek feyue lör,
Es ninczen valakibe egebbé
iduósfeg. Mert mas neu nin-
czen adua Egh alat Emberek
nek melliben minekünk id-
uózúlnuk kellene.

Proverbia. 13.

Erős Torony az Vrnak ne-
ue, ahoz fut az igaz, es meg
segittetiki

Iobels 2.

Es minden az ki segítsegül
hiya az Vrnak neuet iduózúl.

F 2

Elate

Esaie: 33.

Mert az Vr á mi bírank,
Az Vr ami Törüeni herzónk,
Az Vr á mi Kirallunk ó id-
uözit minket.

Psalmo 39,

Bodog az ember kinek az
Vrnak neue az ó remenlege
es hiúfogokra nem nezót Es
hazug bolondfogokra.

Pfal: 99.

Dicziryetek az ó neuet,
mert edes az Vr, mind örök-
ke való az ó irgalmassaga, es
nemzetre való az ó igassaga.

Iudit. 13.

Dicziryetek az mi Vrun-
kat Istenünket, óruendözze-
tek az ó neuenek, Mert edes-
seges,

Pfal-

Psalmo 134.

Diczerietek az Vrat, mert
io, óruendezettök az ó ne-
uenek, mert edesseges.

Esaie. 49.

Diczeryetek eghek, Es ó-
rúli föld, óruendözsetek he-
gyek, diczeryetek, mert meg-
vigasztala az Vr az ó nepet,
Es az ó begeni nepin könyö-
rúlni fogh.

Ecclesia: 43.

Kik az Vrat aldgyatok,
Magaálliatok óter, az men-
nyire tölletek lehet, Mert
minden diczeretnel nagyobb,

Esaie 44.

Diczeryetek, Mēniek, mert
irgalmassagot tót, az Vr, óru-
endöz

F 3

hendőzzetek földnek vtolso
hatari.

Psalms 103.

Aldgyad en Lelkem az
Vrat, es mindenek az mik en
bennem vannak aldyak az
ő bent neuet.

Aldgyad en Lelkem az V.
rat, es ne felejközze el sem-
mi ado manyrol. Ki meg ke-
gyelmez minden te alnok-
lagidnak, ki meg gyogitja
minden te betegsegidet.

Irgalmalsag teud az Vr,
Es iteletöt teben minden bos
fusag beneuedöknek.

Nē az mi bűneink ferent
czeleködöt mi velünk, Sem
az mi alnoklagunk ferent fi-
zeröt az Vr meg nekünk.

Mert az Eghnek földtül
valo magassaga ferent Eröl

sirote

sirote meg az ő irgalmalsag-
gat az ötet felökön.

Mikent az Artya könyö-
rül az ő fian. Ackeppen kö-
nyörült az Vr az ötet felö-
kön, Mert ő ilmeri az mi ter-
mebetinket, Meg emlekezet
rolla hog csak porokuaгүйк,
Az ember mint az sēna fű.

Isaie. 40.

Minden test sēna fű, Es
minden ő diczősege, mind a
Mezei virag. El sēradot az
sēna, es le hullot az Viraga,
Mert az Vrnak Lelke fuallot
rea. Bizony sēna fű, az nep,
Meg ašot fű, Es el hullot az
viraga. De az Vrnak Igeye
öröcke meg marad,

Deutros

F. 4

Nem

Nem csak az kenyérral el
az ember, De minden Ighe-
ben, melli az Vrnak sayabol
ki megyen.

Prouebios 30.

Az Vrnak minden befe-
de tüzés, Pais minden ő ben-
ne remenlőknek.

Psalmo 7.

En Istenem, Minden ő v-
ta fertelemnekül valo, Az
Vrnak mondasi tüzben pro-
baltatnak meg, Oltalmazoya
minden ő benne bizoknak,

Deutro 3.

Minden sentek az ő keze-
ben vannak, a kik az ő labai-
hoz közelgetnek, Az ő tu-
domaniabol vesnek,

Iosue

Iosue 13.

Tellyes sűuetőckel meg
fogyatok ősmerni, hog mind
az Igekből, Mellieket az Vr
fogadot hogy teben; Egy ab-
ban el nem mulik,

Psalmo 34.

Hiu az Vr minden ő I-
gheyeben, Es Sent minden ő
dolgaiban.

Threns 2.

Fel emeli az Vr mind a
kik el esnek, es fel allattarya
mind az el esteket.

1. *Paralip* 18.

Mert mindē sűueket meg
latogat az Vr, es az elmek-
nek minden gondolatit erti,
Ha keresed őtet meg talalod,

F 5

Ha

Ha kedig el hagyandot ötet,
Mind öröcke el vet tegedet.

Sapientie. 1.

Io sagban erczetek az Vr
felül, Es bútek együgyűse-
geben kerelsetek ötet, Mert
meg talalatik azoktol az kik
meg nem kifertik ötet; Meg
ielenik kedig azoknak, az
kiknek hitök vagon ö bēne.

Psalms. 33.

A kazdagok búkölkötté-
nec es eheztenec, De á kik az
Vrat kerelik, Semmi ioban
meg nem kisebűlnak.

2 Paralip. 30.

Io az Vr. Az ö benne bi-
zoknak, Az ötet kerelő Le-
leknek,

Az

Az io Vr mindenökön
könyörűlni fogh az kik tel-
lyes búuekból kerelik az ö
Attyoknak vrat Istenet, Es
semekre nem veri, hogy nem
annyira sentsegősök.

2. Paralip. 18.

Es mikor az keserűsegek-
ben meg terendnek, es az Iz-
raelnek Vrahoz ISTenehöz
kialtandnak. Es ötet kerelen-
dig, meg fogják talalni ötet.

Ecclesi. 39.

Mert az ö remenlegek az
ötet iduözitön, Es az Istének
semei az ötet beretökön.

A ki az Vrat felü, semmit nē
fog reteni, Es nem fog fel-
ni mert az öneki remenlege.
Az Vrat felőnek bodog az ö

F 6 Leike

Lelke , Melire rea nez , Es
ki az ő erősege,

2. Paralipo: 26.

Mert az Vrnak semei ne-
zik mind az egek földet , Es
erőt adnak azoknak , à kik
telles búuel híšnek ő benne,

Ecclesia: 34

Az Vrnak semei az ötet
felőkön, Hatalmassagnak ol-
talmazoya , Erőnek kemeny-
sege , Forrosagnak arnieka,
Es del šinnek arniek šine,
Meg bantásnac könyörgese,
Es esetnek segitsege, Fel ma-
gastalia az Lelket , Es meg
vilagositia az šemeket, Ege-
seget aduan es eletet , es al-

last. 2.

1. Petri. 3.

Az

Az Vrnak semei az igazo-
kon vannak , es az ő fülei a-
zoknak kőniörgefőkön ,

Psalmo 32.

Ime az Vrnak semei az
ötet felőkön vannak, Es azo-
kon az kik az ő irgalmalsaga
ban remenlenek.

Psalmo 33.

Kostolliatok Es latsatok
meg , Mert edesseges az Vr,
Bodog Feršiu az ki ő benne
bizik.

Psalmo 39.

Legyen az Vrba remen-
seged , es tegy iot , Es lakial
á földön es az ő kazdaglaga-
ban eltettétől.

Nabums 1.

Es meg

Es meg fogod tudni, Mert
az te Vrad Istened ő az erős
Isten, Es hű, Meg orizuen á
őrzest, Es irgalmassagos az
őtet szeretőknék.

Io az Vn, Meg erősít az
keferűlegnek napyan, es isme
ri az kik ő benne remélenek.

Esaie. 46.

Az kik kedig az Vrbán
remelnek, el fogyak az ő e-
rőségeket változtatni Es sar-
nyokra kelnek mint az Ke-
fellyők, Futnak es el nem fa-
radnak, iarni fognak es el nē
fogyatkoznak.

Proverbia. 16.

Az ki az Vrbán remel, bo-
dog az.

Psalms. 146.

Mert

Mert az Vr az őtet felők
ben kedueskődik, Es azok-
ban az kik az ő irgalmassaga-
ban remenlenek.

Ecclesia. 35.

Az Isten felőre gonofak
nē erkőznek, De az kiser-
tetben az Isten őtet meg tartya,
es meg szabadittia az gonof-
ságtól.

Psalms. 119.

Az kik az Vrat felik, bis-
tanak az Vrbán, segítőyek
es otalmazoyok.

Ecclesi. 2.

Kik az Vrat felitek, Var-
yatok az ő irgalmasságtól,
Es el ne terietek ő tőlle, hog-
el ne essetek.

Kik az Vrat felitek hid-
gyetek

gyetek öneki, es heyaba valo
nem leßen az ti iutalmarok.

Kik az Vrat felítek, Re-
menlietek ö bönne, es tinek
tek gyöniörködessekre fog
iöni irgalmassag,

Psalmo 61.

Remellietek ö benne nep
nek mindē gyüteközeti, ter-
yebbetekek ki ö elöttö az ti bi-
neteket: Az Isten mind öröc
ke mi segitönk.

Psalmo 36.

Az igazaknak iduöfsege
kedig az Vrtol, Es azoknak
oltalmazoya az keferüfsegnak
ideyeben. Es meg segiti öket
az Vr, es meg sabadittia ö-
ket, es ki menti öket az bü-
nöfsektöl, es iduöziti öket,

mert

mert ö benne reméletettnek.

Psalmo 31.

Az bünösnek sok ostori
vānak, De az Vrbān bizot ir-
galmassag körnietközi meg,

Psalmo 2.

Bodogok mind azok az
kik ö benne biznak,

Ieremia: 17.

Atkozot ember az ki em-
berbe bizik, Es az testet veti
karyul maganak, Es az ö bü-
ue az Vrtol el tauozik.

Aldot ferfiu ki az Vrbān
bizik, Es az Vr leben az ö
bizodalma,

Ecclesia: 73.

Az ki ö benne bizik, meg
nem kissebedik,

Psalmo 37.

Iob

Iob az Vrban bizni inkább
hogy nem mint az emberek
ben bizni.

Iob az Vrban remelleni
kogy nem mint az fejedel-
mekben remenleni.

Proverbia. 29.

Az ki az embert felti, ha-
mar el esik, Az ki az Vrban
remel, fel emeltetik.

Sapientie. 3.

A kik ő benne biznak,
meg ertik a igazsagot, Es az
hiuek szeretetben engednek
ő neki: Mert ayandekok es
bekersegek vagyon az ő va-
lastottinak.

Sapientie. 4.

A nepek kedik latuan Es
meg nem ertuen, efeleket sü-
uökbe

uökbe sem vehetnek: Mert
az Istennek kedue es irgal-
massaga vagyon az ő senti-
hoz, Es tekinteti yagyon az
ő vallastottira.

1. Regum 12.

Nem hadgya el az Vrban
ő nepet az ő nagy neueert.

Psalmo 9.

Nem veti el ISTEN az ő
nepet, Es az ő örökfeget el
nem hadgya.

Eclesi. 47.

Az ISTEN kedig el nem
hadgya az ő irgalmassaga.

Psalmo 124.

A ki az Vrban bizik,
mint az Sionnak hegye, Soha
öröke meg nem mozdul.

Hidgietek az ti Vratok-
ban I S Tentökben, es bato-
rok lestek, Hidgietek az ő
Prophetainak, es mindenek
io berenceuel törtennek ti-
nektek.

Hebre: 2.

Az igaz kedig az őhiteuel
el.

Romano 4.

Hün Abraham az ISten-
nek, Es igazsagul tulaydoni-
tarek nekie.

Nem csak ő erette iratta-
tot kedig meg, hogy igazsa-
gul tulaydonitot neki, ha-
nem mi erettünk, kiknek tu-
laydonitak, az ő benne hi-
uőknek, ki fel költötte az mi
Vrunk Iesust halottaibol: Ki
az mi bűneinkert adattatoc
volt

volt, es fel tamadot az mi i-
gazsagunkert.

Ephes: 2.

Mostan kedig az Christus
Iesusban, Ti kik valamikor
taul valatok, Közel iötterek
à Christusnak verenek általa,

Roman. 5.

Meg igazuluan azért az
Hitból, Bekesegünk vagon
Az Istenhöz, az mi Vrunk
Iesus Christus által, ki által ia-
rolasunk vagon, A Hit által
é kegyelembe meliben al-
lunk, Es diczőkedünk az I-
sten fiainak diczősegenek re-
mensegeben.

Mert az Törüennek vege à
Christos, Igazsagara minden
hiuőknek,

Hogy

Hogy ha vallandod az te
szadbol az Vr Iesust, es az te
szüvedben hiended, hogy az
Isten ötet fel tamaftotta Ha-
lottaibol, Iduözül. Mert szü
uel hi szünk az igazulatra, szai-
unckal le se kedig vallafunk
az iduösfegre.

Esai.

18.

Minden az ki ö hozzaya
bizik, meg nem segyenül, Es
ha benne bizik.

Ebre.

11.

El ne boczaszatok azért az
ti bizodalmatokat, Mellinek
nagy ayandekozasa vagyon.

Mert a ki az Istenhöz ia-
rul, hinni kel az Istent hogy
vagyon: Es hogy az kik ötet
keresik azoknak meg aiande
kozoya legyen,

Daniel

Daniel

6

Oaz meg szabadito, es id-
uözitö, iegyeknek teuöye, es
czodaknak az Mennye Es föl-
den,

Pfalm

14.

Az Vr meg oldgya az be-
kotasba valokat, Az Vr vi-
lagositya meg az Vakokat,
Az Vr emeli fel az el este-
ket, Az Vr szereti az igaza-
kat, Az Vr örzi az idueue-
nyeket: Az aruat, es özue-
gyet hozzaya vesti, Es az bü-
nöföknek vtat el vesti,

Pfalms

120.

Az Vr meg öriz tegedet
minden gonostol, Es öryzze
meg az te Lelkedet az Vr.

Öryzze meg az Vr a te
be menesedet, es az te ki me-
nesedet

nelsedet, Mostantol fogva
mind öröcke,

Psalmo 67.
Az mi Istenünk, Iduózi-
tesnek IStene,

Psalmo 77.
Ó kedig irgalmas, es ke-
gyelmes lehen az ó bűnök-
nek, Es el nem vesti őket,

Psalmo 24.
Az Vrnak Minden vti
irgalmassag, es igazsag, a kik
az ó Testamēroman tudakoz-
nak Es az ó bizóysag tetelen.

Ecclesia. 39.
Az Vrnak minden dolgai
igen iok.

Psalmo 32.
Szereti az irgalmassagot es
iteletet

iteletet, Az Vrnak irgalmas-
sagual tellies az föld.

Psalmo 38.
Mert az Isten szereti az ir-
galmassagot Es az igazsagot
Kedved, es diczöseget ad az
Vr.

Psalmo 17.
Tegyetek vallast az Vr-
nak, mert io, mert öröcke
valo az ó irgalmassaga.

Mongya ast mostan Izra-
el, Hogy io, Mert öröcke
valo az ó iralmassaga.

Mondgyak mostan min-
denek az kik az Vrat felik,
Mert mind öröcke valo az ó
irgalmassaga.

Tobie 12.
Aldgyatok Mennyek az
G Vrat

Vrat, Es minden elők előtt te-
getek vallast öneki, Ki ti ve-
letek az ő irgalmassagát tört-
te. Mert a Kiralynak titok dol-
gat io el titkolnia: De az IS-
tennek dolgait ki ielenteni,
es vallani, Tisztetes dolog.

Ecclesi. 17.

Algyad es diczeryed az
Istent, Es diczek ödgyel az ő
könyörületességében.

Psalms 129.

Az Vrnal az irgalmassag
Es bőűseges a meg valisag ő
nalla, Es ő valya meg Izra-
elt minden ő alnoklagibol.

Psalms 144.

Könyörülő es irgalmas az
Vr, Túró, es igen irgalmas:
Edesse.

Edesseges az Vr minde-
neknek, Es az ő könyörüle-
teslegi feletteb valok mindē
ő dolgainal.

Thren: 1.

Az Vrnak irgalmassagi
sokak, mert meg nem emes-
tettünk, Mert el nem fogiat
koztanak az ő könyörületel-
segi.

Ecclesi. 2.

Mert az ő nagy volta fe-
rent vagyon az ő irgalmas-
sagais ő velle.

Eclesi. 28.

Az ember könyörül az ő
felebarattian, De az Istennek
irgalmassaga minden testen
vagyon.

Ecclesi. 18.

Szep az Istennek irgalmas-
saga

sag az keferüsegnek ideyen,
Mint az elő es felhő az abál-
nak ideyen.

1. *Corinth:* 5.

Aldot az Isten Es az mi V-
runk IesusChristusnak Attya
Az irgalmassagoknak attya,
Es mind az egeš vigasztalás-
nak Istene, Ki meg vigasztal
minket minden mi keferüse-
gunkben.

Ephes: 2.

Az Isten kedig, ki kaz-
dag az irgalmassagban az ő
ingyen valo szeretetiert, Mel-
liel minket szeretőt, Hogà bü-
nöknek meg holtak lennők,
Meg eleuenitet minket az
Christusban: Kinek kegyel-
meből iduözülnek.

Titum.

3.

Miuel

Miuel hogy kedik az mi
iduözitő Istenünknek kegef
sege es embereköz valo io
kedue meg ielent, Nem az
igazfagnak czelekedetiből,
Mellyeket mi törtünk, Hanē
az ő irgalmassaga berent id-
uözitőt minket, az vyonnan
valo bületesnek Es Szent Le-
lekben valo meg vyolásnak
ferdeye által, mellyet mi re-
ánk bősűsegelen öntöt, az Ie-
sus Christusnak mi iduözi-
tönknek általa. Hogy az ő
kedueből meg igazuluan, ö-
röckösök legyünk Az örök
eletnek remensege berent.

Iacobi 5:

Mert irgalmas az Vr Es
könyörülő.

1.

Petri.

1.

G 3

Aldot.

Aldot az Isten, á mi V.
runk Iesus Christulnak Attya
Ki az ő nagy irgalmassaga
serent, elő rementegre künt
minker, az Iesus Christulnak
halottaiból való felramadása
által, meg nem vesztető örök
segre.

Hebr.

2.

Minden keppen hasonla-
tossa kellett lenni az Attya fi-
akhoz, hogy irgalmas lenne,
Es hű Papi fejedelmünk az
Istennel, hogy kegyelem nie-
rő lenne az népnek bűneről.

Ecclesi:

17

Meli igen nagy az Vr-
nak irgalmassaga, es az ő kő-
nyörűtele, az kik ő hozzaya
meg ternek.

Job

3.

Terye-

Teryetek meg az ti Vratok
hoz Istentekhoz, Mert ke-
gyes es irgalmas, Tűró es sok
irgalmassagn, es engedelmes
az gonóslagrol.

2. *Regum* 10.

Ki csak egyedül mentőt
meg titóket minden gonósi-
tol Es kelesűsegről.

Psalms 32.

Iarulliatok ő hozzaya, Es
világossodgyatok meg, Es az
ti ortzatok meg nem pirul.

Thobie 13.

Teryetek meg azért bűnő-
sök, Es tegyetek igazságot
az Isten előt, Híven hogy ti
veletek irgalmasságot teben.

Paralipoz 30.

G 4

Kegy-

Kegyés es kegyelmes az ti
Vratok Istenetök, es el nem
fordittya az ő sinet ti tölletec
ha meg terēdetök ő hazzaya.

1. *Timoth.* 2.

Mert az io, es kedues á mi
iduózitónknec előtte. Ki ást
akarya, hogy minden embe-
rek iduózúlyenek, Es az i-
gazsagnak ismeretire iussa-
nak Mert egy az Isten, Eg az
Istēnec es Embereknek köz-
be iaroja Az ember Christus
Iesus, ki őmagat meg valsa-
gul adra mindenekert.

Hebreo. 4.

Mert ninczen olli Papi fe-
yedelmünk, ki nem sauhatna
minket az mi garlosagink bá,
Hanem mindenkeppen meg
keserget-

kesergettetőt az mi hasonla-
tosságunk serent, Bűn nekül.
Mennyünk azért bizodalom
mal az ő kegyelem sekihez,
hög irgalmasagot nieryünk,
es kegelmet talallunk alkol-
matoskor valo segitsegere.

Hebre: 7.

Mind öröcke iduózithet,
önnön magatol az Istenhöz
iaruluan: Mindenkoron eluē
á mi ertünk valo esedezestre.

Mike. 7.

Mert irgalmassag ackaro,
Meg ter es könyörülni fogh
raytunk, Le tēsi az mi alnok-
saginkat, Es minden mi bű-
neinket az Tengernek meli-
segebe veti.

Esai: 27.

A Halálnak mind öröcke
nyakat szakítja, Es el veszi
az Vr minden ortzarol az si-
ralmat, Es az ő nepenek min-
den segyenleget el veszi az
eges földről, Mert az Vr meg
mondotta. Es az napon ebt
fogiak mondani, Ime mi Iste-
nünk ez, varyunk ő tölle, es
iduözíteni fog minket. Ez az
Vr, ő mellette tartunk es vi-
gadni fogunk, es örüende-
zünk az ő iduözítőyebé.

Esaie. 7.

Az Vr őnnön maga fogh
tinektek ieget adni. Ime az
Szűz terehbe fogh esni, Es fi-
at sül, Es az ő neuet Emanu-
elnek fogyak hini.

Esaie. 9.

Mert

Mert küsded fületet mi-
nekünk, es fia adatot nekünk
Es lön az ő fejedelmsege az
ő vallan, Es így fogyak az ő
neuet hini. Czodalatos, Ta-
nacz, Erős Isten, Iőendő vi-
lagnak Attya, bekeslegnek
fejedelme.

I saie 9.

Bizonyual ő viselte az mi
betegségünket, Es ő hordos-
ta az mi faidalminkat, Es mi
ötet poklos gyanant tartot-
tuk, Es mint ha az Istenöl
veretör volna meg.

Ő kedig a mi alnoksagink
ert sebesödöt meg, es a mi go-
nos bűneinkert lanyargatta-
tot meg. A mi bekeslegünk-
nek dorgalasa ő rayta, Es az
ő sebeiuel gyogyultunk mi
meg. Mindökünk az őnnön

G 6 vtara

vtara haylot : Es az Vr min-
niayunknak alnokfagat ó rea
vetötte.

Pfal: 6.

Es az Vr oltalom hellie-
lön az begennek, Meg segitö
az búkólkódó keferüsegben:

Pfalmo 33.

Melletök vagyon az Vr a-
zoknak, á kik keferues búnel
vának. Az alazatos Lelkeket
iduözitti. Sok keferülegek
vagó az igazaknak, Es mind
azokból meg szabadittyá az
Vr őket.

Pfalmo 45.

Az Isten á mi oltalom hel-
liünk, es erőflegünk keferü-
seginkben, mellic igen re-
ank találkoznak, meg segi-
tönk,

Pfal-

Pfalmo 71.

Mert meg szabadittyá az
segent á hatalmastol, Es á se-
gent kinek segitöye nem va-
la Keduez á begennek es bú-
kólkódónek, Es á begenyök-
nek Lelkeket iduöziti,

Apocalipfs 21.

Ök öneki nepei lesnek,
Es az Isten ö velek ö Istenök
leben. Es el fogh az Vr min-
den siralmat törteni az ö be-
mekről. Es touabba Halal
nem fogk lenni, Sem siras,
Sem kiáltas, Sem faidalom né
leben annal touab, mellic e-
lőb el multanak.

Roman. 8.

Há Isten velünk vagyon,
kiczoda ellenünk? Ki meg tu

G 7 lay-

laydon Fianak sem engedőt,
De mi eretüncmindenekert
adta ötet, Hogy meg adna
ezzel egyetembé minékünk
mindenöket.

Ki valaszt el takat minket
az Christuſnak heretetitöl,
keferüſege auagy kin, Ehſege
auagy mezeitelenſeg vag ve-
ſedelem, auagy haboruſag
vagy fegyuer?

Mert bizonyos vagyok,
Hogy ſem Halal, ſem Elet,
ſem Angyalok, ſem feyedel-
meſſegek, ſem erök, ſem mo-
ſtan yalok, ſem iöüedök, ſem
eröſſeg, ſem magaſſag, ſem
melifeg, ſem egyeb terem-
töt allar nē valaſthat el min-
ket az Iſtennek heretetitöl,
Mely az mi Vrunk Chriſtus
I. ſusban vagyon,

Ioanſ

1. Ioan. 8.

Laffatok minemü hereté-
töt adot nekünk az Atya,
Hog Iſtennek Fianak neuez
teſünk es legyünk,

Romans 8.

Mert a Lelek teſen bizoni
ſagot a mi Lelkünknek hogy
Iſtennek fiaí vagyunk, Ha ke-
dig fiaí vagyunk, Tahat örö-
köſi, De az Chriſtuſnak örö-
köſtariai. De hog ha egyen-
lő keppen ſenuedünk, Hog
iſmeg egetembe meg dicző-
iteſünk.

A Lelek eſedezik mi eret-
tünk, Meg mondharatlan ſő,
pögeſeckel.

Galat: 4.

El küldötte Iſten az ő fia-
nak

nak Lelket á ti süvetökbe ki-
altuan, Abba edes, Attiánk
Annak okaert immar nē bol-
ga, hanem Fiu, örökös is az
Isten által.

1. *Ioann.* 5.

Ez remensegünk mely az
Istenben vagyon, Hogy va-
lami kerendünk az ő acka-
rattia serent, Meg halgat
minket.

2. *Corinth.* 8.

Mert tudgyatok az mi Vr-
tunc Iesus Christusnac keduet
Mert mi eretunc segenie lón
mikor kazdak volna, Hogy
az ő segensegenel ti kazda-
gocka lennerek.

Galat. 3.

A Christus minket megfi-
valtot

valtot az Törüennek atkatol,
Mi erettünk atocka leuen.

Romans 9.

Mert há egynek vetkeuel
á Halal egy által Vralkodot,
Sokkal inkább Vralkodul fog-
nak az egy Christus Iesus al-
tal, á kik á kegelemnek bõü-
seget, es ayandekozasnak es
igazsagnak vetői az életre.
Azert mint igaz egnek vet-
ke által, Hogy az karhozat
mindenökre szállot: Azon-
keppen egynek igazsaga al-
tal szállot az elletnek meg iga-
zulasa minden emberökre.

Corinth. 1.

Mert miuel hogy Ember
által vagyon á Halal, á Ha-
lottaknak fel ramadassais En-
ber

ber által vagyon. Es mint az
Adamban hogy minniayan
meg holtunk, azonkeppen a
Christusban minniayan meg
eledünk.

Romano 6

'Az Istennek kedue kedig
örök élet az mi Vrunk Chri-
stus Iesusban.

Colossem 1.

Mert ő benne lakozik test
berent az Istensegnek mindē
sellies volta.

Ioan: 4.

Ebben jelent meg az IS-
tennek bereteti mi bennünk,
Mert az ő egyetlen egy fiat
küldötte I STEN ez Vilagra,
hög ő általa elliünk. Ebben
vagyon az beretet, Nem mint
Ha mi beretük volna őtet.
De

De hogy ő beretet előb min-
ket, es el küldötte engeftelö-
yül az ő fiat az mi bűneink-
ert. Szerelmes atyamfiai, Ha
az Isten minket beretet. Mi-
nekünkis kel egymast beret-
nünk.

Romano 8.

Tudgyak kedig, hogy az
Isten beretőknek mindenek
iaukra esnek.

1. Corinth. 8.

Melliet az sem nem latot
Sem a fül nem hallot, sem em-
bernek bűuebe nem fallot, az
Isten olliakat kebitet azok-
nak kik őtet beretik.

Romano 8.

Mert azt velem, hóg nem
meltok ez üdönök bennedesi
az iö-

az iöuendö diczöfegre meli
mi bēnünk meg fog ielennie.

Romano. 10.

Mindenöknek azon Vra,
Es kazdag mindenöknek az
kik ötet segítleggül hiyak.

Ecclesia. 2.

Kiczoda hitta ötet segít-
leggul, hogy ötet meg vtalta
volna: Mert kegyes es irgal-
mas az Isten: Es meg boczat-
tya a bünöket a keferüsegnek
napian: Es meg oltalmazoya
azoknak a kik ötet igazlag-
ban keressik.

Iai a ket süüönek, a hamis
ayakaknak, Es a gonosol cze-
leködö kezeknek. Es a földre
ket vton be menö bünösnek.
Iai az tökelletlen süüöknek,
kik

kik az Istennek nem hisnek,
Mert azert nem oltalmaztat
nak meg ö tölle.

2. *Machabe.* 12.

De mikor az mindenhatos
segítleggül hittak volna, ki az
ö hatalmaual az elenlegök-
nek ereyet meg ronta, Meg
veuek az Varost.

Psalmo 106.

Es mikor kefergettetne-
nek, az Vrhoz kialtanak, es
az ö sükfegekböl meg saba-
dita öket:

Esaie 30.

A te kialtasodnak fozat-
tyara, Mihelt meg halandga
meg felel teneked.

Esaie. 69.

Ime

Ime nem rőnidőlt meg az
Vrnak keze hogy meg nem
menthetne ; Meg sem nehe
zűlt az ő fűle hogy meg nem
hallana.

1. Petri. 5.

Alazzatok meg azért ma-
gatokat, az mindenható Istē-
nek keze ala, hog titóket fel
magabralion az meg latoga-
tasnak ideyen, Minden ti bor
galmatossagtokat ő rea vet-
uen, Mert őneki gongya va-
gyon ti rollatok,

Sapientie: 16.

Az kicsint Es az nagyot ő
czinalta, Es őneki mindenek
ről egenlőkeppen valo gőd-
gya vagyon,

Psalms 33

Felli-

Fellietek az Vrat minden
ő benti, Mert ninczen fűköl
kedesek az őtet felőknek,

Psalms 36.

Győnyörkőddgyel az Vr-
ban, es meg adgya neked a te
fűuednec keresit: Ielēcz meg
az Vrnak a te vtadat, es biz-
zal ő benne, Mert ő aſt teſi,

Az Vrnal igazgattarik
az embernek iarala, es az ő
vtat igazgarni fogya, Mikor
el esendik meg nem űck őzik
Mert az Vr veti alaya az ő
kezet,

Iffiab voltam Es meg ven-
hőstem, Es nem lattam az i-
gazat hogy el hagyattatot
volna, Sem az ő magzattat
hogi kenyeret kereset volna,
Mind nap estig kőnyőrit, es
adakozik

adakozik, Es az ő magua al-
dasban leßen.

Psalms 54.

Vesd az Vrra az te gondo-
dat, es ő tegedet el elter, es
nem ad az igaznak mind ő
röcke teboligast.

Sapient. 3.

Legyen tellies búuedből
valo remenfeget az Vrban,
Es ne tamaškodgyal az te e-
sellegedhöz, Minden te v-
aidban őtet gondolliad, es ő
igazgatni fogya à te iarasidat.

Proverbio. 10.

Nem kesergeti az Vr eh-
seggel az igaznak eleter, Es
az Istentelenöknek iregyse-
geket el fordittia.

Prover-

Proverbio. 16.

Ielentcz meg az Vrnak
minden te dolgydat. Es igaz
gattatni fognak minden te
gondolatid.

Mindeneket önennemaga-
ert czelekedet az Vr, Az IS-
tentelentis az gonos napra.

Az embernek búue el in-
tezi az ő vtat. De az Vre, az
ő iarasinak igazatasa.

Proverbio. 19.

Sok gondolatok vannak
az Embernek búuebe. De az
Vrnak ackarattia mind örök
kön öröcke meg marad.

Thren: 3.

Io czendezseget varni, az
Vrnak meg sabaditassat.

Esaie 30.

H

Azer

Azert var az Vr, hagi kőnyörüllőn rayratok, es azert magasztaltatik fel tinekrek engeduen, Mert az Vr iteletnek Istene Bodogok mind az kik őtet varyak.

Semmikeppen sirton sirni nem fogsz, Mert kőnyörűlőn kőnyörűl te rayrad.

Deutro: 4.

Mert irgalmas Isten, az te Vrad Istened.

Luce 1.

Es az ő irgalmassaga nemzetről nemzetre valo az őtet felőknek.

Proverbio. 10.

Ne mongyad hogy gonosbat adok az gonosbert, Vary az Vr-

az Vrtol, es meg sabadit tegedet.

Timagatokat az Istennek bereteriben tarzatoc, varuā az mi Vrunk Iesus Christofnak irgalmassagat az örök elette.

Titum. 1.

Mert meg iclent az Istennek kedue Es az mi iduőzitoncke minden embernek, Tanituan minket, Hogy az Istentelenseget meg tagaduan, Es ez vilagi keuanfagot lozanon, kegyessen, es igazan elliunk ez vilagban: Var uan az bodog remenseget az nagy Isten diczőlegenek el idueset, Ki őmagat mi erettünk adta, hogy minket mindē alnokfaginkbol meg valtana, Es maganak kedues ne-

H 2 pet

pet borzene mely az io cze-
lekedetet követne.

Psalms 31.

Bodogok az kiknek megh
boczattatának az ő alnokla-
gok, Es az kiknek el földöz-
tettenek bűnök.

Bodog ferfiu az kinek az
Vr bűnt nem tulaydonitor,
Sem az ő Lelkeben czalard-
sag ninczen.

1. *Iob* 5.

Bodog ember ki az Vrről
meg dorgaltatic, Azert az Vr
nak feddeiset el ne hanyat
tölled, Mert ő meg sebesit, es
meg gyogit, Meg ver es az
ő kezei meg gyogyitnak.

1. *Regum* 3.

Az

Az Vr meg ől Es meg ele-
uenit, Pokolra visen Es vis-
sa hoz. Az Vr begennyte te-
sen Es meg kazdagit, Megh
alaz, es fel emel.

Hebreo. 12.

Mert az kit az Vr beret,
meg lanyargattya, es meg o-
storozza minden fiat az kie
hosszaya vesen: Az okratas-
ba maradgyatok meg, Mint
fiainak vgy hozza elő magat
az Isten. Mert kiczoda az ő
fiu kit az Attya meg nem
dorgal?

Touabba restünk berent
Attyaink es tanitoink volta-
nak, es feluentisitelliük vala
őket. Ne inkább engedgyün-
ke az Lelkeknek Attyanak
Es elünk?

H 3

Min

Mindé fenyegek kedig mostan, Iollehet é vigassagosnak nem tetzik lenni, hanem somorusagosnak: De ostan nagy bekölleges gümölcszet hozza, az az igazságnak, a kik abban gyakorlattanak,

2. *Corinth.* 4.

Mert az a mi mostani sem pillantásig való, es könnye a mi keserűséginknek, Felette igen nag öröcke való diczőségnek ereyet czelekedni a magasságban mi benünk, Mi azokat nem nezuen mellick lattatnak, Hanem az mellick nem lattatnak,

Proverbia. 3.

Mert a kit az Vr feret meg saniargattya, es mint egy

egy fiuba kedveskodik ő bene.

Iacobi 1.

Minden örömet vellietek atyamiai, Mikor külömb külömb fele kifertetben esen dötök; Tuduan hogy a ti hitötöknek meg kifertese beköseget czelekodik.

1. *Corinth.* 10.

Tuduan Hogy mint a benuedesnek tarsai vattok, Vgy lesteek tarsai az vigasztalainakis.

Hia kedig az Isten, Ki nem hagy titöket annak felette kesertetni, Ha nem czac a mēnyere el viselhetitök, de a keserrettel hasznos ad, hogy el tūrhesseetek.

Sapient.

3.

H 4

Az

Az igazaknak Lelkek ke-
dig, Az Istennek kezebe vā-
nak, Es nem illeti őket az Ha-
lalnak gyötrelme.

Noha az Emberek előtt
gyötrődést szenvednek, Az ő
reménygök halhatatlanság-
gal telles.

2. Petri. 2.

Ki tudgya, az Isten á hiue-
ket á kefertetből menteni,
Az alnokokat kedig kinzo-
dásra az Itelet napjara tartat-
nia.

1ob 36.

Ki menti az ő keferűsege-
ből az segent, Es meg kőn-
nyebbíti az kínlodásban az ő
fűlet.

2. Petri 9.

Tűres keppen czelekedik
ti eret-

ti eretterök. Nem akaruan va-
lakiket el veštení, De minde-
neket poenitentiara terni.

1. Corinb. 11.

Mikor kedig iteltetünk az
Vrtol es feddetünk, Hög ez
Vilaggal ne karhoztassunk,

Tobie 15.

Ő sanyargatot meg minket
az mi alnokságinkert, Es ő
iduózit minket az ő irgal-
masságaert.

2. Corinb. 5.

Mindenek kedig az Isten-
től vannak, ki mi hozzánk
magat meg engedte á Chrí-
stus által, Es á meg engeste-
lesnek solgatatasat adta mi-
nekünk.

Mivel hōgy Isten vala az
H 5 Chri-

Christusban, Ez vilagot ma-
ganak meg engedteluen, Az
ő bűnöknek nekik nem tulay-
donituan, Es mi belenk hely-
heztetet meg engedtelesnek
Igeyet.

Esaie. 6.

Szent Szent Szent à Sere-
gőknek Vra ISTE NE, Tel-
lies mind à föld az ő diczöse-
geuel.

Coloss. 1.

Mert ő benne retzet az
Istésegnek telliesnohtanak la-
koznia, Es ő általa meg en-
gezteltetni mindeneket ő bé-
ne, Meg bekeltetuen az ő ke-
restinek vere által, Akar az
kik à földön es akar à kik az
Menyben vannak,

1. *Petri* 2.

Ki i

Ki à mi bűneinket ő visel-
te az ő testeben az fan hogy
à bűnöknek meg haluan, I-
gazsagnak elliünk.

1. *Petri* 2.

A Christus egber az mi bű-
neinkert meg holt, Igaz à ha-
missakert, Hogy minket az
Istennek vinne, Iollehert test-
ben meg holtakat, de Lelek
ben meg eleuenülteket.

1. *ioan.* 1.

Az Iesus Christusnak ve-
re tibtit meg minket minden
bűntől, Ha aht mondangyuk
hogy bűnünk ninczen, mi-
magunk czalliuik meg ma-
gunkat, Es igaz mondas mi
bennünk ninczen. Ha ki val-
liuk à mi bűneinket, hiu es i-

H 6 gaz

gaz hogy meg boczattia ne-
künk az mi bűneinket, es
meg tibrít minket minden al-
noklaginktól.

1. *Ioann.* 2.

En fiaczkaim, Ezeket írō
tinektek, hogy ne verkezze-
tek: De ha ki verkezendikis,
Szo solonk vagyon az Atty-
anal, az Christus Iesus, es ő
kegyelem nyerő aldozat à mi
bűneinkert, Nem csak à mi-
enkert kedig, De meg mind
eze eges vilagertis.

Ást irom nektek fiaczka-
im, hogy meg boczattatnak
tinektek bűneitök az ő ne-
teert.

Romano. 5.

Mert minnyyan verkefte-
nek Es sűkōlkōdnek az I S-
tennek

tennek diczōsegenek űl. Meg
igazultan ingyen az ő ked-
ue által, az meg valtság által,
meli az Christus Iesusban va-
gyon: Kit elōnkbe adot I S-
teni kegyelem nyerōy űl à hit
által az ő vereben, Az ő i-
gazsaganak meg mutarassara
az el mult verkeknek bocza-
tassart, Az Istennek meg tar-
tassaban, Az ő igazsaganak
az űdōben valo meg muta-
tassara, hogy ő igaz legyen,
Es annak igazitoya, à ki az
Iesus Christusnak hitiből va-
gyon.

Romano 11.

Mert az Isten mindene-
ket à hitetlenlegbe rekestōt,
hog mindeneken kōnyōr űl-
lyōn. Oh Istennek kazdag-
saginak mellyseges bōlczesege.

H 7 es tu-

es tudomannya : Meli meg
foghatatlanok az ő ireteli, Es
meg talalhatatlanok az ő vtaí

Galat: 3.

Az iras mindeneket á búa
ala rekebtót, Hogy az igeret
az Christus Iesufnak hitiből
adattatnek az hiuőknek,

Ephes. 1:

Meliben meg vatlagunk
vagon az ő verenek általa,
Bűneinknek boczanattyara,
Az ő keduenek kazdagfaga
ferent, Meli felette igen bő-
uótkedet mi benűnc minden
bőtyefegben es ekeffegben,
Meli az mi öröksegűnknek
zalaga, a meg keretelnek valt
fagara, Az ő diczöfegenek
diczeretire,

Ephe-

Ephes. 2:

Mert mind ketten ő alta-
la vagon iarulafunk egy Le-
lekben az Atyahoz.

Ephes. 3.

Kiben bizodalunk va-
gyon, Es bizodalommal valo
iarulafunk az ő hiti által,

Hebre. 6.

Az ő tulaydon vere által
ment be egűer á Szentfegbe
öröcke valo meg valtlagot
talaluan,

A Christus egyűer aldoz-
tatot, fokaknak bűneknek el
veteleiert.

1. *Corinth:* 15.

Az Istennek kedig legyen
hala, ki minékűnk gyözedel-
met

met adot, az mi Vrunk Iesus
Christus által.

1. *Timoth:* 1.

Melli Iesust halottaiból fel
támasztó, Ki megh mentő
minket az iduendő haragtól

1. *Thefalon:* 5.

Mert nem haragra hely-
hezterőt minket az Isten, ha-
nem iduősségnek meg talála
sára, az mi Vrunk Iesus Chri-
stus által, Ki meg holt mi eret-
tünk, Hogy akar vigyaz-
zunk, akar aloggyunk, ő ve-
le együtt elliünk.

Roman. 14.

Mert akar elliünk, az Vr-
nak elünk, Akar megh hal-
liunk, az Vrnak halunk meg
Azert

Azert akar elliünk akar hal-
liunk, az Vre vagyunk.

1. *Timoth.* 1.

Hu befed, es mindenkep-
pen melto be venni, Mert az
Christus Iesus, ez Vilagra az
bűnőssékert iót iduözíteni.

Ioan: 1.

A Törveni Moises által a-
dittator. De az kegyelem Es
az igazlag az Iesus Christus
által lőt.

1. *Petr:* 1.

Meg valtatuan, mint az ar-
tatlan tiszta Birannak a Chri-
stusnak vereuet, Melli ferte-
lem nekül valo. Esmeretiben
voltunk meg Vilag teremte-
senek előtt.

Galac:

Kegyelem es bekeſſeg le-
gyen tinektek Iſtentól az mi
Attyanktol, Es az Vr Ieſus
Chriſtuſtul. Ki ómagat az mi
bűneinkert adra, hog ki men-
tene minket é moſtani alnok
Vilagbol.

Ókedig à mi Vrunk Ieſus
Chriſtus, es Iſten az mi At-
tyank, ki minket ſeretet, Es
órócke valo vigabralaſt adot
Es io remeſſeget à kegelem
altal, Vigabſtallia à ti ſűuete-
ket, es eróſiczen meg titóket
minden beſedben es io cze-
lekedetben,

Ki meg mentót minket az
főteſſegnek hatalmabol, Es
az ó

az ó ſerelmes ſianak orſaga.
ba vit, Kiben valſagunk va-
gon bűneinknek boczanat-
tyara.

Ties mikoron meg hoſtak
volnatok az bűnókbé, Es a ti
teſtetecek kórniút melete-
lenſegeben, ó vele egyetem-
ben meg eleuenitót, meg en-
geduen tinektek minden bű-
neiteket. El tóróluen az De-
cretomnac ados leuelet meli
mi ellenónk vala.

Azert bizodalunk va-
gon attyamſiai, à Szenteknek
be menelleben az Chriſtuſ-
nak verebé, Melliet nekünk
vyonnan vtol kezdet,
Es arnyek által lót, Az az,
Az

Az ő teltet Es nagy Papyat
az Isten hazanal, iarollionk
igaz búuel az Hitnek tellies
voltaban ő hozzaya.

Esaié 2.

Iertek mennyünk fel az Ia-
cob Vranak Istenenek hege-
re, Es minket az ő vtaira fog-
tanítani, Es iaryunk az ő öl-
ueniben.

Luce 2.

Ne fellietek, Mert im nag-
örömet hirdetők tinektek,
Meli minden nepnek leßen :
Mert nektek ma Iduózitó-
tóc búletör, Ki a Christus Vr,
Dauidnak varasaban, &c.

Diczüség magassaghan az
Istennek, es é földön beköseg,
es io akarat embereknek.

Luce 2.

Ne

Ne fely Maria, mert ked-
uet talaltal az Istennel, Mert
ime mehedben fogarzi, es fia
búü, Es az ő neuet Iesusnak
fogod hini. Es nagy leßen,
Es az felegesnek fianak fogh
hiuattatni; Es neki adgya az
Vr Isten az ő Attyanak Da-
uidnak bekít, Es mind öröc-
ke az Iacobnak hazaban V-
ralkodik, Es az ő orbaganak
vege nem fog lenni.

A Szent Lelek sal onnan
felliül te beled, Es az felse-
gesnek ereye anyekoz meg
tegedet.

Mert semmi ninczen lehe-
tetlen dolog az Istennel.

Te is gyermek a fellegős Pro-
phetayanak hiuattatol, Mert
az ő sine elör fogb menned
kebiteni az ő vtat : Az ő
nepenek

nepenek iduösseges tudomát
adnod, az ő bűnöknek bo-
czanattyara az mi Istenünk-
nek mellifeges irgalmassaga
által, Melliekben meg lato-
gatót minket az magasságból
ramaduan: Vilagosítani azok-
nak, a kik sóterleghen, es az
Halálnak árnyekaban ülnek,
az mi labainknak bekösser-
günc vtara valo igazgatasára.

Aldot az Izraelnek Vra
Istene, mert meg latogatta es
meg valtotta az ő nepet, Es
fel emelte az mi iduössegünk
nek saruat, Dauidnak az ő
gyermekenek hazaban, Az
mint ez Villag kezdetitől fo-
gua valo sent Prophetainak
szavok által sollot, Hogy meg
sabadit az mi ellenseginkről,
Es mindenőknek kezéből, a
kik

kik minket gyűlöltének. Az
mi Atyainkkal irgalmassa-
got tenni, Es meg emlekezni
az ő sent Testamentomaról.
Es az esküvefről, Melliel
meg esküt Abrahamnak az
mi Atyainknak, Hogy ő ne-
künk meg adgya. Hog az mi
ellifegünknek kezéből meg
sabaduluan, felelem nekül
valo szabadfaghá fogallunk
öneki, Szentfegben, es igaz-
sagban ő előtté, Minden mi
napainkban.

Esai: 44.

Tegyetek vallást az Vr-
nak, es hiatok segitsegül az
ő neuet, hirdesetek a nepek
közöt az ő kerzesit, meg em-
leközzetek hogy felleges az
ő neue.

Óren

Órómmel fogtok vízeket
meríteni az Íduózitónak
Kutfejből. Enekellietek az
Vrnak, mert nagyfag keppen
czelekedőt, És hirdelletek
mind az egeſ földön, Vigad-
gy es órnédóz Sionnak lako
hellie, Mert nagy te közöt-
ted az Izraelnek bente,

Eccleſia. 5.

Óruendezni fog az ti Lel-
ketek az ó irgalmasságaban,
Es ſegyent nem vallotok az
ó diczeretiben.

Sophon: 3

A te erős Vrad ISTened
vagyon te közepötted, ó id-
uózit.

Eccleſi: 38.

Fiam, az te betefegebben
meg

meg ne vtalliad magadat, de
imadgyad az Vrat, es ó meg
gyogyt tegedet.

Hefie. 6.

Iertek teriünk meg az Vr
hoz, Mert ó fogot, es megh
gyogyt minket, Meg ver, es
meg vigaszt.

Pſalms 146.

Ki meg gyogyittya az tö-
redelmes bűneket, Es be kötö
az ó töredelmességöket.

Matthei 6.

Az ó neuet Iefusnak hívod,
Mert ó idnüziti az ó nepet
minden ó bűneiből.

Matthei 4.

Es ſellel iar vala Iefus,
mind az egeſ Galileaban, ra-
nituan az ó Sinagogayokban

Predicaluan az orſagnak E-
uangeliomat, Es minden be-
tegleget meg gyógyítuan, es
minden nyaualiat à nep kő-
zöt.

Luce. 6.

Es mind az ſereg, Kereſi
vala ötet illetni, Mert ő b. lő-
le erős io ſag megyen vala
ki. Es mindenöket meggyo-
gyt vala.

Matth. 5.

Az verkorſagban ferten
gő Aſſonyallatot meg vígab
tallia, eſt monduan: Leanyó
az te hitőd gogyítot meg te-
gedet, Eregyel bekeuel, Es
legyen egeſſeged az te cza-
paſodbol.

Matth. 8.

A Centurionak monda:
Menniel, es az mint hitted

az keppen legyen teneked.

Latuan kedik Ieſus az ő hi
tőket, Monda az Gutta ütöt
embernek: Bizzal ſiam, Meg
boczattatnak teneked az te
bűneid.

Luce 7.

Monda az bűnös Aſſoni-
allatrolis az Simon Farifeuf-
nac: Meg boczattatnac őneki
ſok bűnei, mert igen ſeretőt.

Matth. 15.

Felele Ieſus az Canaanbeli
Aſſonyallatnak, O aſſonyal-
lat nagy az te hitőd, Vgy le-
gen teneked az mint akarod
Es azon oratol fogua megh
gyogyula az ő Leanya.

Matth. 3

Monda az Sinagogabeli
ſyedelemnek, Ne felly, csak
hogy hidgy.

Martha monda: Nem mon-
dame neked, Mert ha hien-
död, latni fogod az Istennek
diczöseget.

Marci 9.

A hiuálnak Attyat meg ba-
torittyá. Ha hihetz (vgmöd)
a hívőnek mindenök lehet-
segősök.

Matth. 9.

Monda az Vakoknak: hi-
sitecke hogy aſt tehetem ti-
nektek &c. A ti hitőtek be-
rent legyen tinektek.

Matth: 16.

Feddi vala az ő Tanítván-
ir a hitetlensegert monduan:
Mir gondolkodtok magatok
ban kiczin hitűnek, hog ke-
nyeretek ninczen.

Ioann. 11.

A paraznafagban talaltatot
afazoni

affonyallatnak monda: Affo
nyallat, hol vānak az kik te re
ad panabolnak vala? En sem
karthoztatlac tegedet mēiel
es ennek vtāna ne verkezzel.

Matth. 8.

Az őrdöngesnek monda
Mennyel hazadhoz a tieid-
höz, es beſeld meg nekiek
mit tēt az Vr te veled, Es
hogy rayrad könyörült.

Luce 23.

A toluait illien mondas-
sockal vigasztala, Bizoni mon-
dom neked, Ma en velem le-
ſeſ Paradiczomban.

Luce. 1.

Zacheuſt a Szeder farol le-
hya vala. Hog ſietue leſallana

Matth 9.

Az vamon űlő Mathet,
Hogy ötet köuetne,

Luce. 19.

A rekozlo fiunak peldajual, ayanla Christus az ő Atryanak hozzank valo io akarrattiat, es berelmet, es nag irgalmassagat. Mikor (vgmód) meg tauol volna, Lata őtet az ő Attya, es őtet meg banuan, eleibe mene, es niakara esek, es meg apola őtet.

Matth. 6.

Ki menuē lata Iesus à fereg nepet, es kőnyörüle raytok, Mert ollianok valanak, Mint à Paőr nekül valo Iuhok.

Biztattia vala az ő Tanítuanyit, hogy őtet kefertetnek alittiak vala lenni, Es monda nekiek, Bizzatok, En vagyok ne fellitetek.

Az

AZ ISTENNEK HOZZANK VALO IO AKARRAT IYAROL, Melinek ertese minket visont ollian kegielmes Istenunknek es Attyanknak berelmeire int.

Psalmo 17.

ES tagas helyre vün ki engemet, Meg mente engemet mert akara engemet.

Psalmo 36.

Az Vrnal igazgattatnak azembernek vtai, Es az ő vtat akarni fogya.

Esaie. 93.

Meg buntettetek, mert ő akara Es meg nem nyita az ő bariat.

1. *Thimoth.* 2.

Ki ašt akaria Hogy minden emberek iduözüllienek, Es az igazsagnak vtara iussanakt

I 4

Mich;

Mich. 3.

Szabad ackarattya berent
nem boczattya az ő haragyat
Mert irgalmassag akaró.

2. *Regum* 16.

Nemis akarya Isten hogy
á Lelek el vesßen, De visssa
vonssa, Gondoluan hogy tel-
liesseggel el ne vesßen, á ki el
vettetör.

Matth. 18.

Akeppen ninczen olly a-
karat az ti Attyatok elör, Ki
Mennyekbē vagon, Hog egy
el vesßen é kisdetek közzül.

Matth. 23.

Ierusalem Ierusalem, Ki
meg öled az Proptherakat Es
meg köuezed azokat, á kik
te hozzád küldertenek, Me-
nyßer akartáen á te fiador öb-
ue

ue gyüteni, mint az anya tyuk
hogy az ő barnyai ala gyüti
az ő fiait, es nem akartad.

Romano 12.

Ne sábiatok magatokat ez
Vilaghoz, Hanem viullya-
tok meg á ti ertelmekeknek
visagaban, Hogy meg pro-
balliatok mi legyen az Isten-
nek io kedue Es tökelletes
ackarattya.

Ezechiel 18.

Nem akarom az Halando
embernek halalat, Ást mon-
gya az Vr Isten, Teryetek
meg es ellietek.

Ezechiel 24.

Á te tisztaralanlagod atko-
zor, Mert meg akartalak te-
gedet tisztitanom, Es megh
nem tisztulal á te ruslagidbol.

Mert ez akarattya az en
Attyamnak ki engemet küldöt,
Hog abban semmit el ne
vebessék, az mit ennekem adot,
De ötet fel ramaßtam az
vtolso napon. Ez kedig az en
Attyamnak akarattya, Ki en-
gemet küldöt, Hog minden
à ki à Fiat lattya, Es ö benne
hiszen, örök elete legyen: Es
en fel ramaßtom ötet az vtol-
so napon.

Attyam, az kiket ennekem
adtal, aßt akarom, Hogy ahol
en vagyok, azok is en velem
legyenek, Hogy lassak az en
diczösegemet, melliet ennekem
adtal.

Vram

Vram ha akarod, Meg tiff-
tithatz engemet. Es Iesus ke-
zet ki niuituan, Meg illere ö-
tet monduan: Aßt akarom
Hogy meg tiffulli.

Mit akarß hog tegyek ve-
led. Amaz kedik móda: Hog
lassak Vram. Es Iesus monda
neki: Nez, à te Hited gyog-
gyitot meg tegedet.

Kegelmessen czelek ödgel
Vram az te ackaratodban Si-
onnal, Hogy meg epüllienec
az Ierusalemnek köfalai.

Vram, meg környekeztel
minket az te io ackaratoddal
mint az Paiffal.

Psalmo 72.

Az en iob kezemet tartot-
tad, az te io ackaratodban vi-
feltel engemet, Es diczoseg-
gel vettel engemet te hoz-
zad,

Sapiens 11.

Mimodon maradhatna ke-
dig megh valami, Ha te nem
akarnad, Auagy mint mene-
kedhetnek megh a mi te tő-
led nem hiuattatnek: Engetz
kedig mindeneknek,

Mert tieid Vram,
kisereted az
lelköket,

* *
*

Mind

MIND AZ KET TES-
mentomnak egy néhány pel-
dai, Melliekből nyilván ki terzik, Melly
kegyelmessen vigasztala nagy jok-
sor meg az Isten az
öneit.

Genesis: 12. 15. 17. Es 18.

A Braham ki menuen az ő
hazayanak földéből, Istē
volt vezere, Ki őtet gyakor-
ta meg vigasztalta.

Genesis 19.

Lothot ki mente Isten az
Sodomanak el vestesleből,

Genesis 41.

Az Iosephnek nyomor-
sagat, Nagy io berenczere
fordita Aegyptomban.

Genesis 28.

I 7

Iacob

Jacob Patriarchát Vigasztallia es batorittia vala, Mikor az ő Áttiasianak Esauinak elötte budosik vala.

Iosue 1.

Iosuet illien mondassockal batorittia vala, El nem hadlak, el sem vetlek tegedet.

Exodi 3.

Vigasztalo keppen ielenek meg Moisesnek mikor az ő Iuhait őrizneye, Az ő budosafaban.

2. *Regum* 7.

Heliast az pusztaban, Harő napon tartta etellel. Es az ő furafa vele vagon, Mikor az Iezabelnek feniegetesetől rettegne.

2. *Regum* 19.

Meg vigasztallia Ezechiast, Mikor

Mikor az Senacheribnek ka romlassarol panaşolkodnek.

Tobie 3.

Tobiaşt Es Sarat mikor imadkoznanak meg vigasztallia.

Iudit 10.

Az Holofernesnek meg fallastakor, az Sidokat czodaltos keppen vigasztallia meg

Daniel 3.

Az harom Iffiakat az egökementzebē czodaltatos keppen vigasztallia meg az Angyalnak altala, es meg enyhiti az ő heşsegeket.

Daniel 4.

Az veremben vele volt Daniellel, Hogy az Oroşlank be ne nyelnek.

Daniel 13.

Kie

Kit senki remenlenni sem tŕ
dot volna. Susannat az ŕegen
halaltol meg szabadita.

Actorum 1.

Az Apostolokat meg vi-
gastallia, az Vigasztalo Szent
Lelecek.

Actorum 16.

Meg vigastallya az Szent
Paltis, az Iatas altal.

Apocalip: 1.

Ianostis meg vigastallia az
Pathmos ŕigetben.

Actorum 12.

Petert az foglagban.

Titum. 1.

Szŕz Mariat, Zachariast,
Ersebetet, Es Iosephet. Mi
kell tŕb.

1. *Corinth.* 21.

Azon az Isten, ki minde-
neket mindenbŕ czelekedic.

Heb:

Hebreo. 13.

Az Iesus Christus, Teg-
nap, Es ma, Azon mind ŕrŕ-
ckeis.

2. *Corinth.* 1.

A Christus altal bŕuetkŕ-
dik az mi vigastalafunk.

Hebreo. 1.

Ki miuel hogy az ŕ diczŕ
fegenek fenyellege, Es az ŕ
allatianak abrazattia, Hor-
dozuan mindeneket az ŕ ere-
yenek igeiuel, Bŕneinknek
tŕtulafat teuen, Az ŕ felse-
genek iobiara ŕl az magassa-
gokban.

Ioan. 13.

Mikoron ŕerette volna az
ŕuet kik ez Vilagon vala-
nac, Mind vegig ŕerete ŕket.

Romano.

2.
Kiczoda

Kiczoda vadollia az Istennek
valasztottit?

Isten az a ki meg igazit.

Kiczoda karhoztat el?

Christus Iesus az ki megholt.
Sőt az ki fel tamadot, ki az Istennek iobian vagyon,
ki esedezikis mi eretünk.

Ecclesia. 18.

Az ő nagyfaganak ereyet
kiczoda mondhattya meg,
Avagy ki bešelheti meg az
ő irgalmassagat?

Ioan: 20.

Ezek kedig azért irattat-
tanak meg, Hog hidgyetek,
Hogy az Iesus Christus Istē-
nec fia, Es hog higen eletetec
legyen az ő neuenek általa.

Esaie: 53.

Ő viselte sokaknak bűn-
ket,

ket, Es az bűnőssékert imad-
kozot.

A CHRISTVS NAK

IMADSAGA MIN-
den ő Hineirt.

Ioan. 17.

Attyam el iőt az ora, di-
czőicz meg az te Fiadar, hog
az te Fiadis meg diczőitczē
tegedet, Mikeppen minden
testőn hatalmat adal őneki,
Hog mind azoknak az kiket
őneki adal, őrök eletet ad-
gyon. Ez kediglen az őrök
elet, Hogy csak remagadat
ismerienek Igaz Istennek, Es
a kit el boczatal az Iesus Ch-
ristust. En diczőitelek tege-
det é földön, a dolgot el ve-
gezem, melliet ennekem a-
dal, hogy meg sereznék. Es
mostan

mostan diczõicz meg enge-
met te en Atyam temagad-
nal, az diczõfeggel, Melli di-
czõlegem meg annak elõtte
volt, Minek elõtte ez Vilag
te nallad volt, Nyiluan va-
lona tõm àte neneder az Em-
bereknel, mellieket ennekẽ
adal ez Vilagbol. Tied va-
lanak. Es ennekem adad õ-
ket, Es az te befededet meg
tartak, Mostan õsmerek meg
Hogy mindenõk te tõlled
vannak, mellieket ennekem
adal. Mert az igeket õneki-
ek adam, mellieket ennekem
adal, es õk meg fogadak, Es
õk meg õsmerek igazan, ho-
gy te tõlled ertõttem, Es hi-
uek hogy te boczattal el en-
gemet. En õ erettek kerlek,
Nem ez Vilagert kerlek, Ha-
nem

nem azokert kiket ennekem
adal, Mert tied. Es az mi e-
nyim mindentied, Es az mi
tied mind enyim, Es diczõ-
seget vallek azokban, Es im-
maron nem vagyok ez Vila-
gon, Es ezek ez vilagon van-
nak, Es en te hozzád megy-
ek, En Szent Atyam tartcz
meg azokat az te nenednek
altala, az kiket ênekem adal,
Hog egyek legyenek mint
Mi. Mikorõ õ velk volnek
ez vilagõ, Enis az te neued-
bẽ tartom vala õket, az kiket
ennekem adal, En meg õry-
zem, Es senki õ kõzzulõk el
nem vesze, Hanem csak amaz
veszet fia, Hogy az Iras be-
telliessõdnek. Mostan kedig
len hozzád megyek, Es eze-
ket ez Vilagon mondom
Hogy

Hogy az en felölem valo ö-
römekbe teluen legyen ö be-
nek. En ö reayok bizom ä te
besedödet, Es ez Vilag gyü-
löli öket, Hogy mitel nem
ez Vilagbol valok, Mikeppé
enis nem vagyok ez Vilag-
bol valo, nem kerlek hogy
ki vegyed öket ez Vilagbol,
Hanem, Hogy meg tarczad
öket ä gonöstol. Nem ez vi-
lagbol valok. Mikeppen enis
nem vagyok ez Vilagbol va-
lo, Szenteld meg öket ä te I-
gazsagodnak altala. A te b-
seded igazsag. Mikeppen
el boczatal engemet ez Vi-
lagra, Azonkeppen enis el
boczatom öket ez Vilagra,
Es ö erettök en meg sētelem
en magamat, Hog ökis sēn-
tölttek legyenek az Igazsag-
nak

nak altala. Nem czak ö eret-
tek kerlek kedig, Hanē azo-
kertis kik iöuendöre en ben-
nem fognak hinnii, az ö besē-
deknek altala, Hogy eggyek
legyenek, Mikeppen te en
Attyam en bennem, Es en
te benned, Hogy hidgye ez
Vilag, Hogy te boczattal le-
gyen engemet, Es en önekiek
adam az diczöseget, Melliet
ennekem adal, hogy eggyek
legyenek, Mikeppen mi eg-
gyek vagiunk. En ö bennek
Es te en bennem, hagi tel-
liesleggel eggyek legyenek,
Es hogy meg ismerie ez Vi-
lag, Hog te boczattal enge-
met, Es sēreted öket, Mikep-
pen engemetis sērettel Attyā
A kiket ennekem adal, äst a-
karom Hogy azokis en ve-
lem

Iem legyenek az holot en va-
gyok hog lassak az en diczô-
segemet Melliet ennekem a-
dal, Mert szeretettel engemet
ez Vilagnak teremtesenek
előtte, En igaz Attyam, Ez
Vilagis nem ismeri meg te-
gedet, En kediglen meg is-
merelec tegedet. Ezekis meg
ismernek hogy te boczattal
engemet, Es ismeretôkre a-
dam ônekiek az te neueder,
Iôuendôreis ismeretôkre a-
dom, Es hogy az szeretem ô
bennek legien, Melliel enge-
met szeretettel, Es en ô bennek,

Psalms 106.

Kiczoda az Bölcz, es eze-
ket meg örzi, Es meg erti az
Vrnak irgalmassagit ?

AZ

AZ REGI SZENT AT-
TYAKNAK ES PROPHE-
TAKNAK, Kirallyoknak, a nagy ieles bölcz
Ferfiaknak igen szép rövideden Es gya-
korta valo könyörgesök, Kikből az Ke-
resztény ember, Az Iesus Christusban
valo igaz hitre intetetik, Es nagy
bizodalmot vehet a kezesge-
valo esefnek el tauozta-
tasaert.

*Abadakozasnak ideiben valo kezesge-
ben esefnek meg seddese, Anani-
as Prophetatol.*

Anani: 2. Paralip: 16.

Az Ananeas Prophetanak
Igei, az Sidofagnak Kiralli-
ához. Miuel hogy az Siria-
nak Kiralliban volt bizodal-
mod, Es nem az te Vradban
Istenedben, Azert salladot
el az Sirianak Kiaallia az te
kezedből. Nem de nem
K sockal

sockal többen valának à Szereczenõc Es à Libiabeliec, fe kereckel, louagockal, es nag sockalaggal, Kiket mikor az Vrnak hittel volna, az te kezede ada? Mert az Vrnak femei nezik mind az eges földet, Es erõt adnak azoknak, az kik tellies fûuekel õ benne hisnek, Bolondul czelekõttel, Es ennek okaert è mostani üdõbenis, Te elled hadak tamadnak,

AS ANAK IVDA KI-

valyanak Imadsaga.

Ez Imadsagot Aia az Vrhöz tellies fûuebõl monda, Mikor õ ellene À Szera fereczen iõuetizber valo szaz ezer hadakozo emberrel, Es három szaz fekerrel.

2. Para-

2. Paralips 14.

Vram ninczen abban tenallad semmi valasztas, Ha keuessel tessè segitseget anagy sockal. Segelli mi Vrnak Istenünk, Mert te benned Es az te neuedben valo bistunkban iõttünk è sokasag ellen. Te vag à mi Vrnak Istenünk Ne hatalmazek el te raytad az ember. Lõn azert Hogy el sakodoznanak egymastol az Szereczenõk, Es mind fatig le verne õket az Kiraly.

AZ ARIASNAC, AZ

*Obed fianak intesse à Hadban,
Es à nyomorufagnak
ideyen.*

2. Paralip: 15.

Az Vr ti veletõk vagyon,
Mert ti õ velle voltatok. Ha
K 2 kerc-

kerefenditek őtet meg talal-
liatok, Ha kedig el hagyán-
gyatok őtet, El fog hadnia ti-
tőket, Sok napok mulnak el
kedik Izraelben igaz Isten-
nekül, es Papnekül, Tani-
to nekül, es Törüeni nekül.
Es mikorő az ő keferűségök
ben meg terendnek, Es az Iz-
raelnek Vrahoz ISTenehöz
fel kiáltednak, es őtet kere-
fendik, meg fogyak őtet ta-
lalni. Az űdőben, Nem le-
szen bekőssege a be menőnek
es a ki menőnek, De minden
felől rettegesők lesnek mind
az eges földön lakazoknak,
Mert egyyk nep az másik el-
len fog hadakozni, Es egy
varas mas varas ellen, Mert
az Vr haborittya meg őket
minden keferűségben. Ti an-
nak

nak okaert legyetek erősek
es batorok, es ne lagollianak
meg a ti kezetek: Mert iural-
ma leszen a ti munkatoknak,
Kit mikoron hallot volna az
Kiralí meg batorodek.

IVDITNAC IMADSA-
*ga, Mikoron az ő ellensége Holofernes
reaya Ballotta volna Betbaneat.*

Judit.

9.

En Attyamnak Simeón-
nak Vr Istene, ki őneki fegy-
uert attal az idegön nepnek
meg büntetessere, Kik az ő-
zeknek meheketerőuel meg
meztelenitőttek, es meg fep-
lősitőttek, es eckepen ekte-
lenfeggel illettek, Meli do-
logert feguer ala veteted az
ő feyedelmőket, hogy megh-
czalatkozuā verrel őtőznök

K 3

az ő

az ő agyekokat, Es hogy az
ő fogait ő mellettök meg öl
nek, Es őnen magokat az ő
főkökben által vernek, Es az
ő felelegőket predara vetőt-
ted, Es az Leaniokat foglag
ra, Es minden marhayokat el
oftrafra engerted. Az te be-
relmes fiadnak, es azoknak,
kik az te segítségedet kertek
Vr Isten legy segítségül az
en őzuegységemben, Mert te
czelekettel ez vilagnak kez-
detitől fogva Mind ez oraig
lan, Es mindenkor à lőt à mit
te akartal.

EZECHIAS KIRA-

*lynak imadsaga Szen-
nacherib ellen.*

2. Regum 19.

Izraelnek Vra Istene, Ki
az Cherubinon ül, csak te
egy-

egyedől vagy minden földi
Kiralioknak Istene, Te te-
remtöd à Menniet es à Föl-
det, Haycz hozzam az te fű-
leidet, es halgas meg, Nyisd
fel Vram à te femeidet nezz
reám, Es hald meg à Szenna-
cheribnek mindē mondasat,
Mellieket azért küldöt, hog
karomlast tegyen az elő I S-
tenen mi előttünk. Bizoni
az hogy à Siriabeli Kiraliok
minden nemzetsegőket, Es
földeket el pusztítottanak, Es
az ő Isteneket meg egettek,
Mert azoc Istenek nem vol-
tanak, Hanem fabol Es kő-
ből éberi kezzel czinalt mű-
uek voltanak, Es azért ves-
töttek el őket, de mi Vránk
Istenünk Mentez meg mostá
minket az ő kezekből, Had

esmeriek meg é földnek min
den orfagi hogy czak te e-
gyedül vagy Vr Isten.

IOSAPHAT KIRALY-

*nak könyöge az ő eleufe-
ge ellen.*

² Paralip. 20.

Mi Attyanknak Vra IS-
tene, Te vagy Isten az Meni-
ben es földén, Te Vrakod-
dol mindē nemzetsegőknek
orfagiban, az te kezedben va-
gyon az erő, az hatalom, Sen-
ki ellened nem alhat, &c.

Mi bennünk vgyan nin-
czen anny erők, Hogy é
fokalagnak ellene alhatnank,
Meli reank rohan, De mi-
uel hog nem tudunk mit ten-
ni, Hanem az mi bemeinket
czak te read igazittyuk.

IAZI-

IAZIHENEK. A ZA-

*chariasfianak à nepön való ba-
toritása es intese.*

1. Paralip. 20.

Ne fellietek, se röttegetek
é fockalagtol. Mert nem tie-
tec à hartzolas, hanē az Istene

IOSEPHATNAK

intese à nep köröt.

Halgassatok meg ti Sido-
fagban valo ferfiak, Es min-
den Ierusalembe lakazok,
az en befedemct. Hidgyetek
az ti Vratokban Istentökbē
Es barorfagosok legyetek,
Hidgyetek az ő Prophetai-
nak Es tinektek mindenök
io berenczelek lebnék.

AMAZIAS KIRALY-

nak intese az Istennek embereik.

K 5

2 Pa-

Ha aſt veled Hogy az Se-
regnek ſockaſagban al à had-
nak dolga, Meg ver teged az
Iſten az Ellenſeggel, Mert
Iſtene mind az meg ſegites
es mind kedig ^{az} el futtatás.

AZ NEPNEC IVDAS

Machabeuſtol valo imefe.

1. Machabe. 3.

Mihellien lata à Nep az
Sereget hogy elő iönné, Mő-
danak Iudaſnak, Hogy viha-
tunk mi illien keueſen ennyi
ſockaſaggal, es illien erős
neppel: Mert mi ma mind
cheztünk Es el farattunk. Es
monda Iudas, Könnyű à ſok
embereknek keues kezbe el-
niök, Es ſemmi valaſtas nin-
czen abban à Mennyei Iſten
előt, Ha ſockaſagban akarc
meg

meg ſabadítani, Auag kedig
keues nepnek általa, Mert
nem à Seregnek ſockaſaga-
bā al à Hadnak diadalma, Ha
nem Meniböl vágon az erő,
ök mi reank vak merőkep-
pen, es à ſockaſagnak miatta
keuellien iönek, hogy el ve-
ſellenek minket, Feleleget-
től, gyermekeſtől, es meg ſob-
ſanak bennünket. Mi kedig
à mi lelkünkert viyünk meg,
Es az Vr meg rontia öket à
mi ſemeinc előt, Azert ne fel-
lietek töllök, Mihelen kedig
az ſolaſt el hagyá, hertelen-
ſeggel rayok rohana, Es meg
verettetek az Elléſeg ő előtte

IVDASNAK IMA DSA.

*g^a, Mikor immar az Ellenſeggel
ſinte ſembe menne.*

Latak a nagy sereget, Es
 imadkozok, Aldot vagy Iz-
 raelnek iduózitóye, Ki meg
 rontottad az hatalmassoknak
 ostromlafat az te fogadnak
 Daidnak keze által, Es az
 idegeneknek taborat, Iona-
 thának, Saul Kiraly fianak,
 Es az ő fegyuer viselőyének
 kezebe adad, Szoricz kezebe
 é Sereget a te nevednek Iz-
 raelnek, Es vallion begient
 az ő Iouaiban Es seregeben,
 Adgy felelmet ő nekiek Es
 az ő ereyőknek batorfogat la-
 gyicz meg, hogy meg teruen
 el indullianak, verdle őket
 az te szeretődnek fegyuer-
 uel, Hogy diczirienek Tege-
 det, dicziret mondassockal
 Mind a kik esmerik a te ne-
 uedet

uedet, Es az viadalhoz kezd-
 uen, Es listafnak taborabol
 öt ezer embert ölenek meg.

IVDAS MACHA-

*beosznak bathoritassa az
 ő nepehez.*

Machabe. 9.

Mikoron nemelliek el a-
 karnanak futni, Iudas intuen
 őket monda: Ha a mi údönk
 el közelgetöt, Halliunk em-
 ber modra meg a mi Attyánk
 fiaiert, Es ne tegyünk begent
 az mi tíftelességünkön, Amen.

EGY NEHANY HASZ-
 NOS IMADSAGOK ME-

*lyeket az agyiatos Keresztien ember mód-
 bat könyöröguen az mindenbato Vr
 Istiennek, Au i id. özió le-*

*sus Christifunknak
 akalt.*

Első az Kőz Cyonat, Kiben meg val-
tya ember, Az ő bűneinek nagi
voltat, az mindenható
ISTENNEK.

EN Szegény niauallias bű-
nös Ember, Ki engemet i-
gē meg terhelt az en gonof-
ságim. Vallast tebek Es meg
gyonom en Istenöm Meny-
beli Szent Attyam, az en V-
ram Iesus Christus Es idnő-
zitóm által. Vallom Hogy
en igen vetkestem Es gonof-
sul czeleköttem en Istenem
te ellened hitetlensegemmel,
az te Szent paranczolatidat
meg seguen, Ate sent acka-
ratod ellen rugodozuan, ha-
mís hitómmel, gonof gon-
dolatimmal, Naponkent, O-
rankent, Nyiluan, Titkon-
Tuduan, es tudatlanul, En
Istenem

Istenem teged meg bantotta-
lak mindenöknek felette, Es
felebaratomat nem feretuen
mint enmagamat, Ki te nal-
lad felseges Isten mindenök
nyiluan vannak inkab, Hogy
nem mint en nallam, Ezeket
iol latod en bennem, kiben
mind bűnösnek vallom ma-
gamat Es karhozatra melto-
nak. Kerlek felseges minden-
ható Vr Isten, Kegyelmez
meg ennekem bűnös ember-
nek, Es boczasd meg az en
nagy bűneimet A te Szent fi-
adnak vere hulassaert, A mi
Vrunk I E S V S Christufert,
Amen.

MIKOR EMBER REG

*gel föl kel agiabol, könyöröguen az
Istennek igi imarkozhatik.
Esi mongia.*

Czak

Czak te vagy Menybeli
fent Atyam, mind Meniben
Es földön egy hatalmas Isten,
Te minden hiúfégyben es ir-
galmaságban meg maratz.
Nagy törödelmes búuel kő-
nyörgek teneked, Neboczas
reaya engemet, Hogy ez mai
napon az en bűnös akarati-
mat be tellyesiczem, es az en
keuanfigim ferent elhessek,
Hanem nezhessek az te fent
ackarattodra Es paranczola-
tidra, Es tellies búból be tel-
liesithestem Es vgy rendel-
hessem minden czelekedeti-
met, Kiből az te fent neued
diezirtessek, Segicz engem
minden io czelekedetőkre.
Adgyad az te Szent lelke-
det, Hogy minden dolgaim
te ackaratidbol kezdetesse-
nek

nek Es az te segitsegedből
vegeztessenek. Az te An-
gyalod oltalmazzon enge-
met è mai napon, es egyeb-
kortis. O Iesus Christus, IS-
tennek fent fia en edes meg
valtom, Ki en ertem holtal
meg Es tamadtal fel, Irgal-
maz ennekem, Es biriad az
en eletemet az te fent lelke-
del, vilagosiciz meg az en bú-
nemet, Hogy rendelhessem
io modon minden ez mai na-
pi czelekedesimet, Amen.

HALA ADAS A MIN-

*denbato Istennek, az ö kegielmeffe-
geből naponkent valo el-
taplalasaert.*

Oh en Vram es edes Terē-
tóm, En segeny bűnös em-
ber, Az en búuemnek nagy
melli-

mellisegeből, Halat adok te-
neked, Tegedet magasztallak
Es diczirlek, Hogy engemet
gyermeklegemtől fogva ez
mai oraiglan meg tartottal
Es oltalmaftal, Kerlek tege-
det az mi meg valtonkert es
közbeiaronkert, à mi Vrunk
Iesus Christufert, Hogy à te
kegyelmessgedet en töllem
meg ne vonnyad, De inkab
az hitót en bennem meg ó-
regbiczed, Hog en tegedet
mindenkoró diczirhesslek,
es magasztalhassalak, Es az en
bűuemet egyebre ne fordit-
czam, Se iob fele se bal fele,
Hanem csak te hozzád en
Vram Istenem, Mert csak te
vag ennekem minden remé-
legem Czak te hozzád aka-
rok folliamnom, Mert te vag
az en

az en legitóm, Az vt az e-
let Es az igazsag. Te lasod
Vram minden embernek az
ó bűuet, Miert hogy sem föl-
den, sem Meniben ninczē töb
segitsegem nalladnal, azért
folliamom te hozzád En V-
ram teremtóm, Esteneked
alazatos bűből könyörgek,
Hogy az en erdemem berent
ne czelekedgel en velem, ha-
nem az te bent Fiadnak hala-
laert Es vere hullalsaert Bo-
czasd meg az en nagy bűnei-
met Kikkel tegedet napon-
kent meg bantottalak, Es
vigy engemet az te nag ke-
gyelmessged ala Amen.

MINDEN NE MÓ SVK.

*segünkben Es nyauallyankban az
batalmas Istennek valo
könyörget.*

Felseges

Felseges Menibeli nagy
Vr Isten, Minden Kiraliok-
nak Kirallia, Es minden V-
raknak Vra, Ki nem keuanod
az bűnös embernek veszedel-
met, Nemis hagyod ötet ö-
remest el vesni Hanem keua
nod hogy meg teryen es el-
lien: Kerlek tegedet Hogy az
en nagy bűneimet sok keppē
meg erdemlet Ostorat ream
nebozasd, Hanem el tauoz-
tasd Az te nagy kegyelmef-
segedből. Es hogy ennek v-
tanna eletemet meg iobbit-
hassam, Es engedgyed az te
s̄ent lelkedet Vrunk I E Sus
Christusert, Ki te veled el Es
Vralkodik Mind öröckön
öröcke, Amen.

MASODIK KÖNYÖR.

ges az felseges Istennek.

Hatal-

Hatalmas felseges Isten,
latod az en testi gyarolagi-
mat, Ki engemet tellieseg-
gel el nyomoritot, Kerlek te-
gedet Ne hadgi engemet ad-
gy olli erőt s̄ent Lelkednek
altala mind Lelkemben Es
Testemben, Hogy mielőt ez
dolgozok kik engemet bűneim
ert gyötrennek, Mellieket
te s̄ent Felsegeddel meg gőz
hessek A te s̄ent Fiadnak A
mi Vrunk Iesus Christusnak
altala. Amen.

HARMADIK KÖNYÖR.

öröges az felseges Istennek.

Nagy Menibeli Vr Isten,
minden diczőségnek Kiral-
lia, Földnek es menynek fel-
seges Vra, Ki s̄ent Lelked
altal mindenek bírattanak,

Es

Es te vagy az bekeflegnek
Vra, Kerlek bocsasd meg ne
kem az en nagy bűneimet Es
adgy ennekem bűnembeli bel
só io nyugodolmas beköffe-
ger, Hogy miuel en teneked
böl galliak felelemben Es fini
beretben, Es az te bent ne-
ued diczirteslek mind öröc-
kón öröcke, Amen.

AZ HATALMAS VR

Istennek negyedik könyörges.

Menybeli hatalmas Vr I-
sten irgalmassagnak Kutfeye
melinek loha vege ninczen,
Ki benuedő, Kegyelmes Es
hiű vagy, Embereknek vet-
keit az te kegelmessagedből
meg bocszatod. Vallom aſt
Hogy en sok gonost miuelte
Es tegedet haragra inditotta-
lak,

lak, csak teneked vetkestem
en Istenem, Ne nezzed az en
nagy bűneimnek fertelmesse-
get Hanem az te nagy irgal-
massagod berent czeleked-
gyel en velem Mert en igen
meg niomorottam Csak te
hozzad kialtok, Ne hadgy el
engemet, bocsasd meg az en
nagy bűneimet Az te bent ne-
uednek diczitetiert, Amen.

A SZENT LELEK VI-

gasztalaffarol valo könyörges.

Halgas meg engemet V-
ram ISTE^N CHRIS^TV^S
Vrank legy figyelmes az en
könyörgesimre, Es vigasztald
az en meg keseredőt, Lelke-
met Az te vigasztalo Szent lel-
keddel, legy segitseggel en-
nekem az en nyomorufagim
ban

ban, Adgyad az te fent lel-
kedet, az te feniesleged vi-
lagotitczon engemet Ki al-
taltegedet meg ismerhesse-
lek Este atz nekünk beköle-
get, erőt es remenfeget, el-
menkbeli batorfagot, Amen.

PSALMVS LI. MEL-
LYBEN AZ HIVEMBER

bűneinek ismereto Es vallasa után,

*Az Isten kezi, Hogi nekü
irgalmazzon.*

O ISTEN irgalmaz en-
nekem az te nagy irgalmassa-
godbol. Boczasd meg min-
den bűneimet. Szűntelen mos
meg engemet az en bántalan
bűneimből. Mert azokat en
esmerem Vadolasbol es Kar-
hoftarasbol. O Isten ellőtted
en csak bűnös vagyok, Ker-
lek

lek azért irgalmazennekem,
hog hidgyek igeretidben, es
mertessel meg győzőnek ite-
lőket, Az az Lelki ismeret-
tíncket Es az őrdögöt, Ki azt
mongya Hogy nekünk meg
nem boczatod bűneinket.

Ime az en Anyam engem
bűnbe fogadot, Ime a te igaz-
fagod, Melli ez, Hogy bű-
nelsőknek esmeryük Es val-
liuk magunkat, siűnkben
seretetöt, Es bölczefegnek
titkait nekünk meg ielen-
tőd, Az az, Hog ingyen min-
ket iduözites, Hincz meg-
engemet Izoppal Es mayd
igen meg tisztulok, Mos meg
engem Es mayd feyerb lesék
az feyer honal, Az az, bo-
czasd meg bűneimet Vrunk
Christusert, es ingyen maid
L azoktol

szoktol meg szabadulok, Es
meg szabaduluan iduözülök,
Oh en szerető Istenem, had
halgassak vy befedet, Az az
Euangeliomot, Melli süuem-
ben örömet nemz, Hirdetué
bűneimnek ingyen valo bo-
czanattiat, Iesus Christusban
valo hitöt, Ki igazságunk,
sentségünk, Es valtságunk.

Vram ISTEN felelközzel
minden bűneimtől, Hogy en-
gemet azokert Pokolnak ö-
rök kinyara ne ves, Tisza
süuet teremcz en bennem,
Es süuemben igaz lelket vy-
icz, Az az, Kerlek adgy hi-
cöt, mert aual az mi süuünk
meg tisztul. Engem semeid e-
löl el ne ves, Mert en segíni
karhazom, igazito Es bista-
to sent Lelket töllem el ne
vegy

vegy, adgy az en süuemnek
örömet es bekesseget Es en-
gedhető Lelket, Hog neked
engedhessek nyomorulagim
ban nagy örömmel,

Az gonoskokat az te vto-
dra tanitok, Es ök te hozzád
ternek.

Oh en iduözítő Istenem,
Mecz meg engemet örök ha-
laltol, es az en nieltiem igé fel-
magatrallia az te igazagodat
meliből mi csak meg igazu-
lunk, Vram Isten nyisd fel
ayakimat, öriz Estarcz meg
égemet, Hog Igheidnek val-
lalsaban alhatatolon meg ma-
radhassak, Mert ha aldozatot
keuannal adhatnek, De te asz-
nem szereted, Mert töredel-
mes es meg alazot süu te elöt-
ted igaz aldozat.

Vram Isten, ald meg az te
feretõ nepedet, Adgyad hog
azok epüllienek, es igen el
teriedgyenek, Mert mikor
te meg kegelmez, Christusbã
valo hûtert nekünk, ottan i-
gen diczired Es kedtued az
mi czelekedetünket, Amen.

PSALMVS CXXX.

*Mellibõl az biu ember az õ büneinek
rõttegesebõl, keru Istenõt bünei-
nek boczanattyat.*

NAgy rõttegesimbõlki al
tok im most hozzád V-
ram Isten, Halgasd meg kial-
tasimat, melliel kerlek, Ho-
gy nekem irgalmaz. Mert
ha az mi büneinket esedben
tartandod, Senki elõted meg
nem maradhat. Czak te nal-
lad vagy on igen nagy irgal-
massag

massag, nem erdeminkben,
gyakorta valo boczanattya,
Ezert minden Ember teged
fellien Es diczeryen, Hogy
minket irgalmassagodbol id-
uõzitek. Ezert en ISTE N-
ben bizom, Nem az en erde-
mekben, Az en fõuem rea-
nez az õ irgalmassagara, Mel-
liben vagy on nekem nag vi-
gastalalom õrdög es büne-
im ellen. Ezert vartalak te-
ged Vram mostan Es igen
varlak Haynaltot fogua estig,
Az te hiu befedidben remen-
lõttem, Mellibe büneimnek
boczanattyat ingyen remen-
lem. Touabba mint mi ben-
nünk ninczen egyeb bünnel,
Azonkeppen te nallad va-
gyon nagy irgalmassag Es
bõüleges valtsag, Ki czak Iz-

raelt sabaditod minden bűn-
től. Azert mikor az mi bűne-
ink minket meg föttērenek,
Ackor velsük bemeinket az
mi bűneinkről, az io Isten-
nek, nagy irgalmasságára,
Melliet nekünk CHRístusfert
ingyen iger, Es abba bizunk.

AZ KERESZTYEN ŐK-

*nek közönséges Imadtsága kü Letá-
nianak binak, Az az,
ISTENHEZ való kö-
nyögesők.*

MI edes Vrüik Istenünk
Christus, Irgalmaz ne-
künk, Mi edes Vrüik Istenünk
Christus, halgas meg minket.
Teremtő Mennyei Atya
Isten, Vigasztalo bēnt Lelek
Isten, Meg valto Fiu Isten,
Irgalmaz nekünk,

Kerünk.

Kerünk legy kegelmes ne-
künk bűnőfőknek, Minden
bűneinktől. Minden teuelli-
gességtől. Minden gonos-
tól. Hertelen halaltól. Dög
halaltól. Hadtol Es gyko-
sagtól. Ragadozástól Es ha-
ragossagtól. Meny ütő kö-
től Eskő esőtől. Ördögnek
czalardságotól, örök halaltól,
Az te Emberi testednek fel-
vetelen. A te bēnt bűlere-
seden. A te keresztesegedē. Bő-
jrtólesedőn Es kifertesedőn
A te veres vereitőkedőn Es
kin bēnuedesseden. A te ha-
lalodon Es temetessedőn. A
te Fel tamadasodon Es Me-
nybe fel menesődőn. Szent Le-
leknek iőuetelen. Minden ha-
boruságnak ideyen. Minden
bodogságnak ideyen. Ha-

L 4

lalun-

Ialunknak orayan. Itelet nap-
yan Szabadicz meg múnket
bűnösöket. Hogy az te Anya
sentr Egyhazadat biryad es
igazgassad. Hogy az Egyha-
zi embereket az te iduöleges
Igedben Es sent elethé meg
tarcz. Hogy minden hamis
tudományokat kigyomlati.
• Hogy teueligöket Es el hi-
retöket az igaz vtra hozzad
Hogy az ördögöt lábaink
ala nyomiad. Hog a hy beref-
seket az te Aratafira ki bo-
czasd. Hogy az te Igeidnek
örögbületes Es sent Lelek-
nek gyümölczet adgyad az
halgatoknak. Hogy az el es-
teket fel emeld Es alottakat
meg erőszic. Hogy erőtlene-
ket Es keferötteket meg vi-
gastalli Es meg segicz. Hog
Kirali-

Kiralliok Es feyedelmek kö-
zöt eggyesseget es bekösse-
get adgy, Hog az mi Kiralli-
onknak es Feyedelmúnknak
örök gyözedelmet adgy az ö
ellenfegi ellen. Hogy az Fe-
yedelmeket, az öueiuel ege-
tembe igazgassad es oltal-
mazzad. Hogy az mi Nepün-
ket meg adgyad Es meg ö-
rűzzed. Hogy segeni nyo-
morultakra tekincz. Hog vi-
zen es földön iarokat mindé
vesedelemtöl meg örizzed,
Hog fülöknek bodog fűlest
adgy. Hogy gyermeköket es
betegöket eltes es öriz. Hog
aruakat Es özuegyeket oltal-
maz es raplati. Hogy föld-
nek es fölönnek termeset ad-
gyad. Hogy minden embe-
reknek irgalmaz. Hogy ellen
L 5 segünk-

segünk nec haborgatoinknac
es ragalmazoinknak meg bo
czas, es őket meg tericzed.
Hogy az te ſent Vaczorad
nak hasnat nekünk adgyad.
Kerünk teged halgas meg
minket Istennek Baranya,
ki el vesed é Vilagnak bűnet
Irgalmaz nekünk, Irgalmaz
nekünk. Adgy nekünk be
kölleget *CHRISTVS* mi e
des Vrunk *ISTEN*ünk Irgal
maz nekünk. Minden nyo
morofaginkban Es kiferte
tinkben legy nekünk segítse
gűl *CHRISTVS* mi iduőse
gűnk es diczősegűnk. Vram
*ISTEN*ne fizes nekünk az
mi gonofaginknak erdeme
serent, De az te nagy irgal
massagodbol boczasd megh
minden bűneinket, Tekincz
reank

reank, es halgas meg mindent
baborofaginkban, öriz meg
minket Testnek, őrdögnek,
es ez Vilagnak kifertetiből,
Adgyad hogy az te Anya
ſent Egyhazodban marad
hassunk, Es neked mindékör
halakat adhassunk, A mi V
runk *IESVS CHRISTVS*
nak általa, Amen.

Segiez minket mi iduőse
zitő Vrunk *ISTEN*ünk, Ir
galmaz nekünk az te nened
nek diczősegeert. Minden
hato Vr *ISTEN*, kinek ſent
Lelkeuel Anya ſent Egyhaz
nak eges teste ſenteltetik es
birattatik, Halgasd meg ne
künk a mi könyörgesűnket,
Es minden rendbeli embere
ket, Had az te lelkednek
ayandekauál minden embe

rök neked tista hűtből sol-
galhassanak paráczolatod be-
rent, az te bent nenednek di-
cziretíre, az mi Vrunk Iesus
Christusnak általa, Amen.

Vetkeztünk á mi Attyainc-
kal, Hamissan czelekóttünk,
es gonósfagot tettünk, Vram
Isten, ki örűls á bönőfnek nē
el vesessen, Hanem meg te-
ressen, es ellien, Kerlek az er-
demlőt Ostort es kinzast ved
el rollunk, es irgalmaz ne-
künk Á mi iduőzitő es Köz-
beiaro Vrunk Christufert.

Vram Isten, ne iteld á te sol-
gadat, Mert senki te előtted
meg nem igazulhat czeleke-
detekből. Mindenható IS-
ten, Ki minket enyi fok vesē-
delemben Es bűnőkben helli
hēstettel, az emberi gyarlo-
sagert

sagert, Tudod hog meg nem
maradhatonk előtted, Es cze-
lekedetből meg nem iga-
zulhatunk, Azert kerünk tel-
lies űiuűnkéből, irgalmaz ne-
künk, Es az te irgalmassa-
godból minket id-
nőzicz, Amen.

BEKŐSSEG E FŐL-
den, *Es io ackarat emberőknek
az Isteniöl.*

Diczőseg Menyorságban
Istennek, Es è földén bekōf-
seg es io ackarat emberek nec
Diczerünk teged, aldunk te-
ged, Imadunk teged, halakat
adunk teneked az te nagy di-
czősegedert, Vr Isten Men-
nyei Karali, Attya minden-
ható Isten, Eggyetlen egy Fiu
felséges Vr Iesus Christus,
Isten

Istennek Biranya, Attyanak
Fia, ki el veszed ez Vilagnak
bűnet, irgalmaz minékünk,
ki el veszed ez Vilagnak bű-
net fogadgyad az mi könyör
gelűnket, Ki úti Attyanak
lobiara, irgalmaz minékünk
mert csak temagad vag bent
Temagad vagy Vr, Tema-
gad felleges *VR LESVS*
Christos, A bent Lelecker,
Attya *ISTENNEK* diczöse-
geben, Amen.

AZ SZENT LELEK

*nek hozzánk iönetelivöl valo
Imadsag.*

Iöyel Szent Lelek Vr Isten,
Tölcz be tieidnek biuet Vi-
lagossagnak vilagauat, Iöyel
segenyöknek Attia. Iöyel a-
yandek östo, Iöyel bűuek-
nek vilaga, Te vagy Lel-
künknek

künknek vigasztaloya es edes
vendege, es igaz tanitoya, fa-
rat sagban nyugodalom, heü-
segbe sep kegyösség, Siralö-
ban vigasztalas. Te az Hüt-
nek igenessegere gyütes min
ket, Melliel hibünk, Hogy
csak *CHRISTVS* legyen a
mi iduössegünk, Kikben te
nem vagy egyéb, De azok kü-
lömb külöm czelekedetök-
ből akarnak iduözülni.

Oh te igaz Vilagosság,
Adgiad Hogi vilagossiczon
közöttünk az Ighe, melli-
ből esmerhessük meg az *IS-*
tent, Adgiad hogi biuünkbe
neuezhessük az *ISTENT* mi
Attianknak, Es *CHRIS-*
TVS mi iduössegünknek
lenni. Te bűueknek edes vi-
lagossaga es tanitoya, Sün-
telen

telen minket tanicz Es vilagoticz. Süntelen tanicz. Hóg hihelsünk Christusban valo Hitnek általa bizonyal iduözülönk.

NAGY SZEP ISTENI

*diczeret, Melliet az ember mondhat mind
kor minden Imadogat el vegezi,
Kü a régi sient Doctörök
szerzetenek.*

Teged Isten diczirünk,
Teged Vrnak vallunk, Teged örök Attya ISTEN minden földi allatok tisztelnek, Neked mind az Angyalok, Neked mind menyek es hatal massagok. Neked Chernbim es Serafyn mindenkoron enekelnek, Szent ISTEN, Szent VR, Szent Seregöknek Vra Istene, Tellies Menyország Es

Es è föld Fellegednek dicző segeuel, Teged Apostoloknak diczőleges kara, Teged Prophetaknak dicziretes samma, Teged Martyromoknak serege diczer, Teged földnek kereklegeben Anya sient Egyhazz, Attya merheretlen felleg, Az te tisztelerős igaz Fiad, Es az Vigabralo sient Lelek. Te diczőlegnek Kirallia, CHRISTVS te az Attya Istének örök Fia vagy, Te az Emberi nemzetnek szabaditására Testöt fel vöuen, Nem vtalad Szűznek meheböl, Te meg gyözüen az Halalnak sebesitő Nyitat, Meg nyitad benned hiuöknek Mennyeknek Országat, Te ISTENNEK Iobýara üls Attya ISTENNEK diczőlege-

ezősegeben, Iőuendő Biro-
nak hittel lenni, Teged azért
kerűnc. Iőyel az te fogadnac
segítsegere, Kiket dragalatos
sēnt vereddel meg valtottal,
őrók diczősegeben engedged
az te sēntiddel meg ayande-
koztatni, Iduőziczed Vram
à te nepedet, Es megaldgiad
à te őróksegedet, Es biriad
őket, Es fel magastalliad
mind őrócke, Vram minden
napőkent aldunk tegedet es
dicziriűc az te nenedet mind
őrócken őrócke. Meltoltas-
sal Vram Isten ez mai napon
Bűntől minket meg őrizni,
Kőniőróli Vr Isten mi rai-
tűk, Es irgalmaz minekűnk,
Legyen Vr ISTEEN az te
irgalmassagod mi raytűk, Mi-
keppen mi bizunk te ben-
ned.

ned. Vram Te benned en-bi-
zom, Hogi en soha meg nem
segienűttessem mind őróc-
kőn őrócke, Amen.

MIKOR EMBER

*Vra akar indulni, Istenöl se-
gíseget keruen.*

Az Emberi nemzetnek ű
gaz őrűzőye Vram IESVS
CHRISTVS, Kinek őrizese-
se alatt Semmi felelem nin-
czen, Es kinek őrizese ne-
kűl senki batorfaggal nem
iarhat, Te Vram az Angyal
altal vtat mutatal az Abra-
ham fogaiának, Azonkep-
pen Tobias Fianak, kik te
benned bistranak, Kerlek V-
ram ISTEEN, Adgyad hogi
ez mostani vtő való iarasom
az te kegielmessegedből Es
engedel-

engedelmedből nagy io fe-
renczes legyen, Hog à houa
megyek, Minden dolgaimat
az te segitsegedből el vegez-
zem, Terhesek meg beke-
uel, Es teneked halakat ad-
hassak, Azockal egyetembe,
Kik az en meg terefemen ör-
üendôzni fognak, Amen.

ETEL ELÔT VA-

*lo könyörges Istennek, vagi
Astal aidas.*

MI nyaualliasagos Es be-
geny Emberek, Ez eletert
melliet az mi Testünknek ta-
plalássára attal Vram Isten,
Hogi auual keduessen mi e-
lünk, Teneked mindenható
VR ISTEEN mi Mennyei
S3, Attyank, Nagi tífstelettel
halakat adunk, Es keruen Te-
gedet

gedet egietômbe. Hogy az
Angiali eledelt, Es az igaz
Menniei kenieret, Az Vr I-
stének öröcke valo sent Ig-
eiet, az mi Vronk IESVS
Christust minekünk adgyad,
Kiuel az mi Lelkünk meg tar-
tassék, Es az ó sent Testeuel
Es vereuel meg elegitczôn
Es meg tartatassunk, Es meg
erôfsödgyünkô béne, Mind
öröcke, Amen.

ETEL VTAN VA-

*lobala aidas az Vr
ISTENNEK.*

MInek vtana, Mindenha-
to kegyelmes Attya Vr
Isten minket à te sent ayan-
dekiddal meg elegitettel, Ad-
gyad Hogi ennek vtannais
meg elegödgyünk, Es az te
nagy kegyelmességedről ha-

halgat

lakat adhasunk, Az te bent
akarotodat Es paranczolat-
dat nagi sörghatossoggal
meg tarthassuk, Es tista el-
meuel be telliesithessük, Az
te egyetlen egi Fiadnak Mi
Vrunk Iesus Christusnak al-
tala, Amen.

MIKOR EMBER LE

*akar feküni, Es könyörögven
istennek, es si mongya.*

VRam ISTEEN, Az en
Lelkemet, es Testemet.
Es minden nemöimet à kic-
kel bírok te felseged vtan, az
te bent markodban ayanlom,
Hogy CHRISTVS által ol-
talmaz meg engemet, Ki az
örök elet, Es à mi Fel tama-
dasunc. Azert könyörgek te-
neked Kegyelmes ISTEEN,
Hogy

Hog az örök Halaltól saba-
dicz meg engemet ez eyel, es
mindenkörö, Mert ó az Igaz
bizony Vilagossag, Ki az mi
fetetleges sűuünket, Az ó s,
Lelkenek vilagossagauat be
tölti, Hogy az mi Lelkünk
mind öröcke nyugodgyek,
Es à te bent Angyalod enge-
met örizzen, Amen.

ISTENI ALDAS.

Psalmo: CXVIII.

VRISTEEN à te kegyelmes
seged es Hitöd mi reak falli-
on, Es mi bennünk mind ö-
röcke meg maradgyon, hog
à te fét neuedet mind öröc-
ke hirdetsük es diczerjük.

ALDAS.

Dicyerjük az ISTEENT
mert io, Es öröcke meg ma-
radgyon

radando az ő irgalmassága,
Ki ad eledelt minden Test-
nek Es ki ad elefeget minden
Ielkes allatoknak, Es Hollo
fiaknak őtet segítlegül hi-
uoknak. Nem Lonak erei-
ben győniörkedik, Sem Fer-
fiának sipyaban. De győ-
niörködik az **ISTEN**
őtet felőkben

* *

*

Pfal. CXIX.

Vr **ISTEN** az en iduősse-
gem, erősségem, Es vi-
gassagom,

A M E N.

BETEG LEL-
KEKNEK VALO FŰ-
ues Kerteczke; melyben fok-
féle ioszagu, es egészséges FŰ-
uek találatnak; mely fŰuek
által az Lelkek mindennemő
betegségekben, fogyatkozá-
fokban meg eleuenedhetnek,
es meg vyulhatnak.

Ehez foglaltatot egy fűp Tudomány, tudni
illik: Mikeppen kellyen embernek magát biz-
tatni, az nyomorulságnak, vildözésnek,
es kénnak ideiben.

Bock Mihály által szórözte-
tött Németül.

Mellyet Gyarmati Balásfi Bálint
fordétot Németből Magyarra, az
ő szerelmes Szüleinek háborusá-
gokban valo vigasztalására.

sem esik az földre, az tû Atiátok akarattia nélkül: De még az tû hayatok szála-es az tûnen feietekõn számlálua vagyon: Annak o-kaért ne félyetek, mert iobbak vadtok sockal-is az verebeknél.

Halgas reia itt, mit beszélljen Christus: Azt mondgya hiszem, Hoé Isten még az el vetett alá-va-lo verebekre-is gondot visel, es oly szorgalmatosson néz reiaijok, hogy õ-nála nélkül csak égyet sem foghatnak meg benne, sem penig á földre nem eshetnek: szük-ség azért, hoé mind esmerie õket, es számokon tudgya. Ha azért az Wt Isten ilyen szorgalmatos göd-viselőie az verebeknek, hogy õ hi-re es akarattia nélkül semmi nekik nem történhetik, tahát menijuel inkább szorgalmatoskodik te erõt-ted, noha bünös légy, es nem csak

te reiad,

te reiad, hanem minden emberek-re, menijuel inkább fog figyelmetes-sen nézni mi reiaánk, kik kezdettől fogua az õ abrázattiára teremtet-tünk, es kik az õ természet szerint valo fiának drágalátos szent vére-uel meg váltattunk, es mentet-tünk, á mint Christus-is minket biztatuán, azt mondgya, hogy ne félyünk, mert fok verebeknél iob-bak vagyunk. De mind ezeknek fölörte, ki nagy dolog, hoé Chri-stus azt meri mondani, hogy min-denik hayunk szála számláluán va-gyon az mi feiünkõn: es hoé tud-gya Isten, menij hayad legyen né-ked az te feiedõn: Oh örök Isten, ki merne, vagy kitől lehetne ezt el hinni, hogy Isten az mi szerelmes szent Atiánk ilyen igen szorgal-matos gondot visel rolunk bünõ-sokról, hoé ha az õ égyetlen egy

fia (ki menyegből le szállot, az A-
tjának akarattiat meg nijlatkoz-
tatni,) mij-nékünk nem monda-
náia? De miczoda egy hay szál?
Nemde lett aláb valo tagiaé az
embernek, es vg mint valami holt
dolog? mind az által ilyen igen
szorgalmatoskodik Isten, hogy
meg szamlálta őket, es iol tudgya,
menij hay-szálat viselz te az te
feiedön. Tahát vallyon nem na-
gyob gondot viselé ő az te egész
testedről? es vallyon nem tudgyaé
menij tagod, forgo czontod, ered,
inad, neked testedben legyen?
Nosza hát, akarnám látni, hogy ha
az őrdögök mindnyáian, kik po-
kolban vadnak, (noha erősek es
hatalmasok) vagy penig ez világi
gonoz emberek, kik kegyetlenek,
hogy néked csak egy hayad szá-
lat-is meg haithafsák, nem hogy

ki szá-

ki szakazthafsák, vag penig egyéb
modon testedben meg bánthassa-
nak, az te menyei szent Atiádnak
hire vagy akarattia nélkül, inkáb
fel kellene az egész menyei Angya-
loknak, es minden teremtet áll-
toknak rohanni az te meg oltal-
mazásodra. Hogy penig ez mo-
stani nyaualyába estél, az mind az
te menyei sz. Atiád akarattia sze-
rint lett, es à mint meg hallod, az
te iodra történt néked. Az Samu-
el első könyuének második részé-
ben S. Anna aszzony így senekel:
Az W R ell, vgy mond, meg, es ő
eleueneit, pokolba viszen, es ismet
viszza hoz: ő szegéneit, es meg-is
kardageit: ő aláz meg, es ismet
fel magaztal: az az, Mindenek
mint Isten akaria vgy leznek, es
nem vgy mint az őrdög, vagy pe-
nig valami teremtet állat. S. Iob-

A iij

is azt

is azt mondgya: Az Wr adra, es az Wr vette el. S. Iob mikor hallana az ő szolgaitol, hog az Kaldeufok ő-néki minden-fele barmát elhaytották volna, es el vötték volna, csak azt mondgya, hogy az Wr vötte el. Ez alat pedig ezt akaria ielenteni, Hogy ha Isten akarattia nem lett volna, es Isten őket reia nem szabadeitotta volna, hát niyluán az őuének béket hattak volna. Erre tancit pedig az száz hetedik Psalmus igen szépen, es azt mondgya, hogy minden-fele nyaualya Istentől iú, tudni illik: Szegénség, fogfág, betegség, tengeri háborufág, alkolmatlan idő, hadak es vérontások, es egyéb effele. Ezt è Psalmust oluasd el. Mivel hogy ezek így vadnak, ne kételkedgyél hát, mert ez è mostani nyomorúságod néked Isten kegyelmes

gyelmes akarattia szerint történt. Annak okaért túry, es szenuedgy, es az S. Iobbal mondgyad eggyút: A mint az Istennek tettet, vég lett, legyen áldot az ő neue.

AZ MASODIK FŰ EZ
Kerteczkében így hiuattatik
neuéről, tudni illik:

Sok iót vöttél el Istentől.

MAsodszor gondolhadza meg az szegény iámbor Iobbal, hog te à te cletedben, sok es szamlálhatatlan iót vöttél Istentől: Annak okaért méltán te-is ezt ez gonozt io gyanánt veheted. Az Isten talám néked egészséges testet, egészséges tagot, es egyebeket adot, melyeket ő sok hozzu ideig azzon io állapotban tartott meg: oztán ta-

lám io értelemmel-is, ezuel, es o-
kofsággal szeretett tégedet, annij
fok ideig egész életedben el taplált,
enned s-innod adot, es talám vala-
mi kazdagfágot-is, annak fölörte
házzal-is, vduarral, feleséggel es
magzattal ayandékozot: annélkül
szeretetet es tiztefféget szörzöt az
embereknél: annak fölörte melléd
adta az ő S. Angyalát, mely által
ő téged fok-fele veszedelemtől
meg oltalmazot, es fok-fele nya-
ualyából ki mentett. De ki igen
fölörte nagy dolog, hogy meg az
ő égyetlen egy szerető szent fiát-
is nem kéméllette, hanem te öröt-
ted el kárhozot bűnösért, halálra
adta, hog te öröcké elhetnél: Mely
ioczelekködet nemde minden ioté-
teménijt felyül haladé? Touábba
az ő neuére-is kerezteltetett, es vg
az kerezttség által, Christus ked-
uciért,

ueiért, fiaua fogadott, es ennek föl-
lörte ennij ideig engedte életed,
mely időben te az ő igeiét es E-
uangeliomát tiztán hallod: mely
Euangeliomban ő tenéked kegyel-
met es boczánatot igért, szent fia
kedueiért. Oztán, az ő testének es
vérének Sacramentomát-is hoz-
zad vörtted, az ő rendelése szerint.
• Mely időt az te cleid örömeft elni
akarták volna, es egyéb fok kerez-
tién foglyok Török országban, es
egyebút. De ki szamlálhattia meg
az Istennek hozzánk valo iotéte-
ménijt? mellyeket ő nekünk nyo-
morusságunkban mind egész élet-
tünkben es most-is oránként meg-
ielent. Miczoda az okaért az te el-
mulando nyaualyád, ennij fok szán-
talan ki mondhatatlan iotétemé-
nyek ellen? De inkább miczoda az
te mindennemű nyaualyáid, nyo-
morussá-

morufságid, kik néked egész cse-
tedben történtek, csak az ég Isten
fia ellen-is, ki néked Istentől ayan-
dekoztatot, auagy csak az ő drá-
galatos es bűn-nélkül valo veréhez
képeft, mely te erőtted szegény
bűnösért, ki ontatott, auagy pe-
nig csak az Isten igéie ellen: An-
nak okaért túry, es mondgyad az
szegény iámbor Iobbal: Hogy ha-
iokat el vőtrünk az Wrnak kezé-
ből, gonoszokat mire ne vegyünk
el? S. Dauiddal-is mondgyad az
száz tizenhat Psalmust: Mit ad-
gyak en az Wrnak mind azokért,
az kiket ő nekem adot?

AZ HARMADIK FŐ-
nek ez az neue:

HMeg érdemletted.
Armadszor gondold megh
csak

csak azt-is, hogy Isten nem czele-
kőszik veled hamissan ezzel, hogy
kereztet es egyéb nyomorufságot
boczát reiad, mert nijluán meg erő-
demletted tőle az te bűneiddel, es
engedetlenséggeddel. Gondolhadza
meg eleitől foguán mind ez ideig,
minemű életben életel legyen: Ta-
lám Istent nem mindenkor szeret-
ted mindeneknek fölőtte, ő-néki
nem mindenkor hittél, az ő sege-
delmén kételkedtél, az nyomoru-
ságban nem túrtél békéuel, őtet
nem mindennek fölőtte főtled, ha-
nem inkább keüly voltál, őtet
mind igeiéuel őzue meg vřáltad,
es akarattia ellen czelekődtél: ta-
lám niha niha Isten neuét hiában-
is vőtled, niha niha talám átko-
zodtál, szitkozodtál, álhatalan-
képpen minden szűkfég nélkül es-
kűdtél: oztán, ritkán-is imátkoz-
tál, es

tál, es nem igen gyakran adtál há-
lát Istennek, az ő iotéteménjéről.
Touábba, talám az űnnepet-is sem
szentelted mindenkor meg: Isten-
nek igeiét nem szorgalmatoskép-
pen hallodtad, ritkán emléköztél
rola: Az sz. Sacramentomokat-
is alá-valónak aleitodtad, auág ra-
lám az űnnepet valami hidfágos
czeleködeteckel, es beszédeckel
mulattad: talám penig niha szü-
leidet sem tisztelted, nekik enge-
detlen voltál, sokszor őket harag-
ra-indentottad, auág penig ha szol-
ga, vagy szolgáló voltál, talám az
te Wradnak, vagy Aszszonyod-
nak, vagy penig Feiedelmednek,
vagy Tancitódnak, nem minden-
kor engedté, őket nem hiuen szol-
gáltad, őket haragra indentottad:
Talám peniglen, (hogy ha Atia
vág Anya vagy) az te gyermekz-
keidet

keidet, es házad népét, nem min-
dénkor Isteni felelemhez tartot-
tad, es nem oktattad őket az Isten
tízteségére, talám inkább az te go-
noz szóddal, vagy czeleködeted-
del, gyakran meg gonoszeitottad:
oztán talám az te fele-barátodat
nem mindenkor szeretted szintén
vgy, mint tónnón magadat, sok-
szor ő-vele meg haragudtál, ő reia
irigyködtél, es őtet gyűlölted, át-
koztad, es gonozra igazeitottad.
Touábba, talám paráznafügöt-is
miueltél, vagy peniglen szemtelen
vagy, vagy voltál, szódban, cze-
leködetidben, gondolatidban, es
magad vifeléfében: Vagy penig-
len, ha házas ember vagy, hát ta-
lám nem mindenkor szeretted az
te feleséget, vgy à mint Isten pa-
ranczollya, tudni illik, mint az
tónnón magad testét. Ha peniglen
Feleség

Feleség vag, talám te-is nem min-
denkor voltrál Isten paranczolattia
szerint Wradnak engedelemmel:
vagy peniglen nem szabtrad magad-
dat akarattiahoz, ötet gyakran
haragra indeitottad, es niha talám
nem-is voltál hű hozzá, sem pe-
nig az ház-népének igazán gond-
gyát nem viselted.

Touábba, talám loptál-is vala-
mit fele-barátodon, es raita vsu-
ráskodtál, es hamis-keppen cza-
lárdfággal az őuet tőle el idegenei-
tötted, hamis es roz marhát adtál
io gyanánt, all itzéuel es fontal, a-
uagy singgel éltél: talám penig az
te munkádban rest es lánkat vol-
tál, vag penig nem szorgalmatos-
keppen jártál el tiztődben, szegé-
nyeket sem őrdömeft segeitőttrél:
Es niha niha mértékletlen ettél,
vagy ittál, es hituánul éltél az Isten
terem-

teremtet állattiaual: niha niha pe-
nig hazudtál-is, es az te fele-bará-
todat ragalmaztad-is, mellyet te
más embertől bizonyára nehezen
szenuedtél volna el: Es egyeb effe-
le az mi bűn volna, vallyon nem
vagyé inkább részes benne? Te-
kinczhetze, mikor te ilyen-kep-
pen az te bűneidet meg gondolod,
hát kételen meg kelly vallanod,
hogy Isten nem teszzen tenéked ha-
mislát, ez dologbol-is, mert te
meg érdemletted, es el kelly ezt
S. Dauiddal mondanod: Igaz vag
Wram, es igaz az te itiletéd. Es
Micheas Prophetáual-is: El vise-
lem az Wr haragiát, mert vettéköz-
tem ő-néki.

Igy czelekődöt az Mauritius
Czáfzár-is, à mikor szeme láttára
mind feleségét gyermekét le vág-
ták: Azt mondgyák, hogy csak

az Eghbe tekintet, es ezt mondra:
Igaz vagy te Wram, es igaz az te
iteleted-is.

AZ NEGYEDIK FŰ- nek ez az neue:

Többet érdemlettél.

NEgyedszer gondold meg, hog
te Istentől sockal-is többet
érdemlettél meg, mint ez nyomor-
rúság: Sőt inkább vallanod kelly,
hogy ha Isten minden-fele nyaua-
lyát es betegséget-is reiad erzte-
ne, es még annak fölőtte minden-
nemű ideig valo büntetést boczat-
na reiad, hogy az nem eléggé valo
büntetés volna meg-is, az te bü-
neidhez képest, mert meg többre-is
mélto volnál, vgy mint, az pokol-
ra, örök kárhozatra, es kénra, mert
te búnes vagy, bűnben fogantat-
tál, es

tál, es születtél, természet szerint
minden bűnre haylando vagy, es
az te bűneiddel iol meg-is érdem-
letted az poklot. De hogy ha az
Isten még ennek fölőtte-is reiad
ereztet volna mindennemű ez vi-
lági nyaualyát, es vgy annijra meg
látogatott volna betegségekkel,
hogy gyermekfégedtől foguán,
mind egész életedig, ég szegény bél-
poklos ember volnál, kelésscekel,
es egyéb tested fogyatkozásával,
mi volna ez meg-is az örök kár-
hozathoz képest, hol az ki mond-
hatatlan kén es győtrődés leszen
öröcké, az gonoz lelki-ismerettel
égygút? De miczoda é világi am-
az öröcké valóhoz képest? Czak
annij sincz, mint ég Mák szem, egy
nagy hegy ellen, vagy, mint egy
czep viz volna az tenger ellen:
Annak okaért czak mind merő ke-
gyelem,

gyelem, es Atiai irgalmaság, hog
Isten ez világi nyaualyákkal sa-
nyargat. De inkább hogy egy ta-
godat-is éppen hadgya, vagy
egy szem-pilantásig hadgy elned,
à mint am S. David-is mondgya,
az száz harmadik Pfalmusban:
Nem czelekőszik, vgy mond, mij
velünk az mij bűnünk szerint, sem
penig fizet meg az mij gonoz-té-
tünk szerint. Nosza hát azokaért,
légy töredelmes, es adgy hálát az
io Istennek, hogy illyen kegyel-
messen czelekődik velünk, es mőd
Jeremias Prophetáual egyetembe
az ő siralmát, Enekének 3. részé-
ben: Czak az ő io volta, vg mond,
az oka, hogy tellyességgel veget
nem tőtt velünk, ő-néki legyen di-
cziret es hála mind öröcké. Am.

Ezek ez két Fwuek valamenij-
uel

uel kesserőbbek voltak az többinél,
de azért fölőtte iók es haznofok,
es vgyan amaz köz mondás sze-
rint-is, gonozt gonozszal, es sző-
get szőggel kelly ki wtni. Immár
igen szép szagu es győnőruűsűges
izú fwuek köuetköznek ez vtán.

AZ ÓTÓDIK Fw
igy neuztetik:

Az Isten boczánotot ígért
az Christusért.

GONDOLD meg ötődözör, hog
ígért legyen néked Isten kegyel-
met, bűnődnek boczánotot, az ő
szerető fiaért Christusért, es örö-
mest el-is akaria az te bűnődöt fe-
leiteni, noha sok legyen: Es te Ba-
rátod es szerelmes Atiad akar len-
ni, hogy ha czak Christussal biz-
tatod magadat: Mert így vagy on
meg

meg irua Ezechnél 33. Elek en,
 azt mondgya az WR, nem aka-
 rom az bűnösnek el veztét, hanem
 hogy meg terien az ő bűnéből, es
 ellyen. Hogy pedig Isten itt az bű-
 neseknek haláláról es csetéről szól,
 azzal az örök csetet érti: Mert
 hogy ha csak ez világi halálrol es
 csetről szólna, hát nem lehetne ál-
 lando ez ígélet, miuel hogy vgyan
 meg kelly az Istentelennek halni,
 bátor szinte meg terien-is bűné-
 ből. Meg terni pedig az bűnből
 semmi nem egyeb, hanem Isten e-
 lőt magát bűnösnek esmerni, pœ-
 nitentiát tartani, es bänkodni az
 meg lett bűnön, es Iesus Christus-
 ba hinni. Az az: hogy minden bi-
 zodal munkat csak Christusban
 vefsük, hóg nekünk az Isten Chri-
 stusért könyörgésünkre kegyel-
 mes, es bűnünket meg boczáttia.

Ez vtán

Ez vtán pedig követkőzik az cset-
 nek változása, hóg külső-keppen-
 is iámborra leszen oztán ember.
 Ígélet pedig Isten itt ez mondásban,
 neked es minden bűnösnek, kik ő-
 hozzá hayolnak, örök csetet: ki
 bizonyára nagy ígélet, es vgyan
 kihetetlen az emberi okofságnak,
 hogy Isten mi-j-hozzánk bűncsök-
 höz, es minden Istentelenhez, ez
 egész földnek kerektségében kik vad-
 nak, (kik noha cketelenül vctkez-
 nek ellene, es sokszor haragra-is
 indeittiák,) ilyen akarattal legyen,
 hogy ezt meri mondani, Hogy ő-
 neki semmi kedue ninczen az bű-
 nös halalában: Az az: örömeft a-
 karna, hogy minden bűnös wduő-
 zúlne, es ő-hozzá terne, hogy ő-is
 ne készereitetnék igazsága szerint
 el kárhozatni őket. Miuel hogy
 pedig az emberi okofság nehezen
 hiheti

hiheti el, azokaért Isten meg-is eskűszik raita, es azt mondgya: Az mely igaz, vgy mond, hogy ęlek en, oly igazán mondom, hog semmi keduem nincz az bűnesnek halában. Ez igen nagy dolog, hog az Isten mi ęrettünk gonoz embe rekért, illyen igen nagyon (tudni illik) ő-magára eskűszik. Mely dolog iele az mi hozzánk tizta szűből valo nagy szerelmének, es nag kiuánfágának, hogy mi ęduőzűlyünk. Mint ha azt mondana: Im hol, vgy mond, hogy ni jlúábban meg esmerhesleték, hogy io-akarótok legyek, es hogy igen kiuánám, hog hinnétek ennékem: Annak okaért im nem csak szóual igérem, hanem en magamat-is zálagba vettem tú-nektek, mert ninczen semmi nagyob, kit zálagba vethetnék tú-nektek, en magamnál:

nál: Az mely igaz hog ęlek, es hog Isten vagyok, Bátor ha meg nem tartom tú-nektek, az mit igirtem, hát nem akarok Isten touáb lennem. Annak okaért, vallyon mit ęrdemlene az az ember, acki Istent ebben meg hazuttolna? Meg hazuttolják penig őtet mindnyáian azok, kik ő-néki nem hiznek: Mert mikor Isten ezt mondgya: Az mely igaz, vgy mond, hogy en ęlek, szinte vgy nem akarom az bűnesnek el veztét, hanem hogy meg tęrien, es ęllyen. Te penig olyankor te-magadban ezt mondanád: Nem hihetem, vgy mond, hogy Isten engemet ismet hozzá fogadgyon, ha szinte meg tęrekis. Ez semmi nem egyęb, hanem mint ha azt mondanád, hogy hazud az Isten: kitől oltalmazzon meg ő szent felsęge bennünket.

B

Annak-

Hallyunk annakokaért meg több vigasztalo mondásokat-is, mellyekben néked es minden bűneseknek-is az örök élet, es bűnnek boczántattia nyuitatik. Ioan. 3. Vég szerette az Isten ez világot, (az az, ez világban valo embereket) hogy az ő céggyetlen egy fiát ada ő crottte, hogy minden acki ő-benne hiszen, el ne vesszen, hanem öröcké clyen. Itt ez mondásban ísmet hallod, hogy Isten mind azokat, kik Christusban hiznek, bűnőkért el nem akaria őket vezetni, hanem inkább hogy iduözüllyenek mindnyáian, azok, ackik ő-benne hiznek, senkit ki nem válastuán. Ha szinte az legnagyobb bűnös ember volna-is, ki ez világban lehet, ha erre iuthat, hogy az ő bűnét meg szánnya, bánnya igazán, es Christusban hiszen, az az, hogy Christusban

stusban veti minden bizodalmar, es ezt el hiszzi tellyeséggel, hogy ő-néki az Isten az ő könyörgésére, Christus kedueiért, meg kegyelmez, es bűnét meg boczánttia, hát el nem vessz, hanem örök clete leszen. S. Péter-is így szól, Actor. 10. Minden Propheták, vég mond, bizonságot teznek ez Christus felől, hogy az ő neuében bűn boczántatot vegyenek mindnyáian, azok, az kik ő-benne hiznek. Hogy ha peniglen te czed te-magadban, hogy te egy szegény bűnös ember vagy, es hogy fokszor az te Wradat Istenedet es szerelmes teremtdet, az te bűneiddel es engedetlen voltoddal meg harageitottad: mely czeleköddel minden-féle ez világi es öröcké valo büntetést meg crdemlettel: Ezeket hogy ha czed, az mint mon-

dám, magadban, hát szüved szerint meg szánnyad bánnyad, mert nem iol czeleködtél: De azért ne esél kétségbe, hanem biztasd magadat efféle igireteckel, es ne kételkedgyél ebben, hogy Isten néked kegyelmes leszen, es az te könnyörgésedre neked meg boczáttia minden bűnödöt, csak az egy Iesus Christus kedueiért, es ily bizony kegyelmes Istened leszen neked mindenkoron menyegben. De hogy inkább meg bizonyosuly, hog efféle igiretek te-reiád-is néznek: annak okaért meg emléközzél az te keresztsegedről, hog meg keresztelködtél, es az Wr Vaczoraiahoz-is egynihánszor iártál legyen. Mert az Keresztsegben Isten tegedet fiáua fogadot Christusért, mellyel eggyút igirte neked kegyelmet, szerelmet, es bűneidnek
 meg

meg boczánattiát: Ezért részefeletten penig tegedet, az ő kegyelmének es hozzád valo szerelmének ielével az Keresztseggel. Igy mikor Christus lelki-keppen, az ő testét es vérént enned es innod adgya, akaria az te hűtödöt ezzel erősfeltetni, fel-támaztani es vastageítani, azért, hog bizonyára arról meg esmerhessed, hogy te-is eggyike lég azoknak, kiket ő szeret, es kikért ő az ő testét halálra adta, es az ő vérént ki ontotta az keresztfán. Imhol, immár ily nem csak hallod hanem látod es szered-is, es vgyan meg tapasztalhatod, hog menyegben Christus kedueiért neked kegyelmes Istened es Atiád vagyon: vallyon mit akarz immár többet? No azért túry, es biztasd magadat, az Isten kegyelmével es szerelmével, mely neked Christus ál-

tal igirtetett, es ennekeld ezt te-
 gadban: Hoǒ ha szinte nálunk fok
 az bűn, vgyan töb azért Istennél
 az kegyelem. Oztán, had iáron
 az mi nem akar maradni, en csak
 bizom Isten kegyelmében, &c. Es
 à mint az 72. Psalmusban vgyon
 meg irua: Ha te vag en velem, sem-
 mit nem gondolok, sem földel sem
 mennyel:

Ha szinte testem el véz-is, vgyan
 te vag azért Isten az en szúuemnek
 vigasztalása, es az en részem.

AZ HATODIK FŰ
 illyenképpen neueztetik:

Te haznodra vgyon.

HAtodszor gondold meg azt-
 is, hoǒ ez mostani Kerezted,
 vag nyomorúságod, nem károd-
 ra hanem nagy haznodra vgyon,
 mint

mint Szent Agoston-is mondgya:
 Oly io, vgy mond, az Isten, hogy
 soha nem engedne semmi oly go-
 nozt történni, hoǒ ha valami iob-
 bat nem akarna belőle szórzeni.
 Ig szól pedig sz. Pál-is Rom. 8. Iol
 tudgyuk, hogy az Istent szeretők-
 nek mindenek iauokra szolgálnak.

Lássuk meg azért, mire legyen
 io az Kerezt, az az, Ez világi nya-
 ualyának mi hazna legyen. Mely
 dolgot igen szűkség meg tudni, es
 minden nyaualyainkban, vigazta-
 lásért meg gondolni. Először az-
 ért, emleköztet bennünket az Ke-
 rezt, vag nyaualya, az mi Wrunck
 teremtrink Istenünkre. Mert ha
 miamlálilig iol volna dolgunk, hát
 Sacra meg Istenünkről-is tellye-
 Dgel el feletkőznénk, es ritkán,
 vagy soha eszünkbe sem iutna in-
 kab: De mikor ő niha meg fanyar-
 B iij gattatunk,

gattatunk, hát az által ok adatik
 előnkbe, hogy ő-rola gondolkod-
 gyunk, ő-hozzá folyamiunk, néki
 esfedezzünk, könyörögiünk, es fo-
 házkodgiunk. Másodszor eszünk
 be iutattia az mi bűneinket: mert
 egyéb-keppen kiczin dolognak a-
 leittiu az bűnt, es semminek tud-
 gyuk, mikor Isten ellen vétkezünk,
 nem hogy meg szánók, bánók
 azt: de még inkább gyakran azt
 gondollyuk magunkban, hog' igen
 fölőtte, es vgyan bűn-nélkül valo
 iámborok vagyunk. De mikor va-
 lami szerenczétlenség támad rei-
 ánk, hát az által Ist. uról valo gon-
 dolkodásra készereit. ^{On.} hogy
 gondolkodhassunk ezzen ^{On.} ^{On.}
 ért boczáta legyen Isten reia azt-
 ielen valo nyomorúságot: Acog,
 ron iutnak oztán eszünkben, mi
 modon itt, s-itt vétkeztünk le-
 gyen.

gyen. Mert hogy ha egyéb-kep-
 pen pœnitentia-nélkül élünk, az
 az, hogy meg nem szánók bán-
 nók bűneinket, hát szükség, hogy
 ollyankor időn reia az 10 Ke-
 rezt, ki meg esmertesse velünk az
 bűnt, hogy gondolkodgyunk ro-
 la, mint lehessünk szabadok a-
 zoktól.

Harmadszor taneit az kerest
 erre-is bennünket, hogy tudgyuk
 mi hazna legyen az Isten igeiének,
 es az *W*r Vaczoraiának, es mely
 szükségesek legyenek azok, v'g an-
 ni'ra, hogy soha egy ember se le-
 hessen azok nélkül.

Mert egyéb-keppen csak napot
 szamlálnánk, es az Isten igeiét, es
 Sacramentomit nem böczüllenők:
 De vgyan azt-is v'elnők, hog' sem-
 mire nem kellene nekünk, es hogy
 semmi oly dolog nincz, ki nélkül

inkáb el lehetnének, mint az Prædicatio es Sacramentumok nélkül. De az nyaualyában meg tanullyuk, mire legyen io az O Törvény, es az Tíz Paranczolat, es mimódon elhetünk az vigasztalo mondásokkal, mellyek az Istennek kegyelméről, bűn boczánatról, es az mi lelkünk wduósságáról vadnak. Ackor çrezzük meg oztán, mely erős es drága dolog legyen az Istennek igeie: mellyet Szent Pál-is Istennek ereiének mond, Roman. I. Ackor látjuk oztán meg, mely igen szükségos volna, hogy ha minden órában hallanók meg az Isten igeiét: Ackor oztán nem lehetünk semmi-keppen nálanélkül, es nem telhetünk bé véle, es vgyan çrezzük, hogy az igaz, Houa touáb mind iob, mint egy fűnek az gyököre,

kinék

kinék déákul Amaradulcis neue: Ez az Gyúker először köserű, de menijuel touáb rágod, annál çdesb, es gyönörűsçgesb: Ezzenkeppen az nyaualyában megh tanullyuk igazán meg esmerni, mire legyen io mñnékünk, es mely bátorfágos dolog legyen az mi kereztçgünk, es az WR Vaczoraiának hozzánk valo vçetele. Annak okaért, az mint Esaiasnál 28. részében meg vagon irua, igaz, hogy az vesződés çrtelmet ádd. Igy taneit penig szent Daud-is, Psalm. 129. Io ennékem Wram, vgy mond, hogy meg alázal engemet, hogy tanollyam az te paranczolatidat. Annak okaért ebből immár meg çrtheted, hogy az Kerezt, az Christus oskoláia, melybe niha Istenünktől bé viteünk, kiben egy nap többet tanulunk, mint egyebüt eztendég.

Negyed-

Negyedször taneit minket az Kerezt meg esmerni, minemú iohútúiek legyünk: mert mi magunk sem tudgyuk addig, mely erős hűtúiek legyünk, miglen kiser tet nélkül vagyunk: Iol lehet mi vgian azt vellyük, hog iol hiszünk, de mikor valami nyaualya történik, akkor oztán meg esmeriük, mimodon hidgyük: akkor oztán nincz semmi hűt ielen, es tellyefeggel kétségbe akarunk esni olyankor, kiuáltképpen mikor Isten-is nem hamar hallya meg kiáltásunkat, es nem-is segeit meg mindiárást: Ackor oztán azt vellyük, hogy ninczen Isten menyországban, vagy penig semmi erő, irgalmasság, es igazság nincz őbenne. Imhol, nézhetze, nemde iol mutattiaé meg, minemú hűtúiek legyünk: Oh had tanullyunk meg

meg iobban, mert egyeb-képpen mind el mennék benne, es vgyan azt velnök, hogy vgyan igen iol hiszük, es nem mernök ezt el mondani az Christus taneituanijual: Wram szaporeicz hűtúinket nekünk.

Eötödször taneit minket az kerezt imátkozni: mert egyeb-képpen keués gondot viselnék mi az imátságira, vagy vgyan tellyefeggel el feletkőznék rola, es nem aleitanök szúksegefnek lenni az Imátságot.

De vg vagyon az, mint Esaiasnál 26. meg vagyon irua, Hog nyaualyaiokban kiálnak, vgy mond, hozzád, mikor meg veszőöd öket, hát kiálnak nagy keseruessen hozzád, szinte vgy, mint egy nehezkes Afzзонijállat, mikor az szúlésnek ideie vagyon, es kényyai miat

miat iaygat nagy faydalmiban: Szintén így vagyón Wram nékünk-is te előrted dolgunk. Efféle példákat penig egynihányat találni az Birák könyvében. Hozzá illik penig ehez az Manases példáia-es, az Kronikáknak harmintz harmadik részében.

Hatodszor meg tartoztat minket az Kerezt sok-féle bűnöktől, hol egyéb-képpen semmit nem gondolnánk az vétkezéssel, à mint amaz köz példában szoktak mondani: Az vesző téfzen io gyermeket. Oztán, mi soha iámbor-bak nem vagyunk, mint mikor nyaualya vagyón raitunk.

Igy szól penig sz. Pál-is, 1. Corinth. 11. Bűntettetünk è végre az Wrtól, hogy ez világgal égyút el ne kárhozzunk. Es esmet azt mondgya, 2. Corinth. 12. Hogy meg

meg ne keuéllyedgyem, vg mond, az magafságos meg ielenéssel, adatot ennekem egy őztön, tudni illik, az Sathannak angyala, ki őklőzzön engemet, hogy el ne hidgyem magamat.

Igy szól sz. Daud-is 119. Pfal. Minek előtte, vgy mond, meg aláztatnám, vétkeztem en, de most immár meg tartom az te igidet. Ez igaz, mert mikor Szent Daud nyaualya nélkül volt, mindenkor igen nagyot vétkezett: de mikor ő-is kereztet vífelt az vállán, hog őtet Sauul Király wldözte, vagy Abfolon az fia kergette, ollyankor ő-is iámbor volt, es szorgalmatoson imátkozot. Illyen-képpen vagyón miñnekünk-is dolgunk, mikor fokaig iol vagyón dolgunk, es csak nyugodalomban élünk. Ackoron meg keuéllyeszünk, meg vtá-lyuk

Iyuk mind Isten es az ő igeiét, es az embereket-is, es ingyen nem tudjuk mit kelyen mielnünk az kedünk szerint valo akarat miat, minden rettegés nélkül vctkezünk, es annijra igazán meg érdemlyük az Istennek haragiát, hogy vctre csak reia sem nézhet, hanem meg kely büntetni tellyeséggel bennünket: akkor oztán nehéz az io szerenczét el viselni az egyenes erkölczel: mert nijluán vastag szárnak kely azoknak lenni, az melyek io napokat el viselhetnek. Es a mint köz képpen mondani szokták: Az Szamár, vgy mond, nem túrheti el az io napokat, az az, mikoron kőüeren tarttiák: Mert mikor iol vagyon dolga, hát az iégre megyen tanzolni, es ott addig szökuén, csak mulatságban-is kétté szegi az szarát: Igy az Isten-is

mikor

21
mikor láttia, hogy az szamár, az az, az O Adam az mi testünk vctünk igen erős szajuuá akarna lenni, vgy hog nem akarna magát tölünk meg zaboláztatni, ki miat mi valami veszedelembé, vaé kárba iutnánk: az okaért tészen ő oztán az szamár határa egy meg tölöt fákot, mellyet viselni kely, (tudni illik, az io es haznos Kerectet) es iol meg páltázza, mellyel el mulattia az tántzot, es nem kely oztán félni semmitől, hogy valami nyaualya történnyék. Igy fok bűnöket nem czelekőszünk mi ollyankor, mellyeket egyébképpen meg czelekődnénk, es igy szépen mindenkor meg maradunk az Isteni félelemben, es az Istennek kegyelmében, ki nekünk adatot es igirtetet, az Christusban valo hűt által, mellyet bizonnyal kőuetni

fog

fog az örök élet, es bodogfág.

Hetedször taneit minket az Kerezt, vagy háborufság, erre-is, Hogy mij az mij reménfégünket, es bizodalmunkat, ne helyhez-
 tefsük ez világi valami el mulan-
 do dologban, hanem csak egye-
 dől az élő Istenben. Mint mikor
 külömben vagyon dolgunk, hogy
 nem mint reménlettünk volna, va-
 penigh attol, az kiben reménfeg-
 gúnk vagyon meg foztatunk, vgy
 mint: Mikor bizodalmunkat vet-
 tiük az mij erönkben, kazdagfá-
 ginkban, barátinkban, Atiánkfiái-
 ban, embereknek hozzánk valo io
 akarattiokban, auag valami egyéb
 effele el mulando dolgokban, es
 mind azoktol el hadgyattatunk:
 Ackoron láttiuk meg oztán, hogy
 semmire kellő, el mulando, es bi-
 zontalan dologban reménlettünk,
 es hogy

es hogy főüenre cpeiterünk: mely
 dolgot mij annak előtte nem hit-
 tünk volna. Az által annijra meg
 okossodunk, hogy mászzor oztán
 okosban czelekőszünk.

Nyoltzadszor, taneit minket az
 Kerezt meg esmerni, hogy mij itt
 ez világon csak nyaualyában, es
 kőserűfégnek völgyében vagyunk,
 melybe az mij első Atiánk Adám-
 mal, es Eua Anyánckal tafzeitat-
 tunk: holot, ha mindenkor ked-
 uönkre élnénk, talám el hiñök, hog
 mij itt menyeknek országában va-
 gyunk, es el feleitenök azt, hog itt
 mijnekünk semmi maradando vá-
 rosunk ninczen, es azt sem tud-
 gyuk, mikor kellyen meg hálnunk.

Kilentzedször, taneit minket
 foházkodni az mij igaz házánk v-
 tán, es az örök élet es öröm vtán,
 es készecké téfzen az megh ha-
 láfra,

láfra, hogy mikor nyomorúságban vagyunk, hát azt gondollyuk, Hogy ha az io Isten akarattia volna, hát készek volnánk az ki muláfra, es kiuánnók-is, hogy az Itélet napia el iőne, hogy valaha immár (à mint az Mij Atiánkban-is mondgyuk) szabadeitatnánk meg minden gonoztol.

Tizedszőr meg bizonyosít minket, hogy bizonynal Isten fiai es leánij vagyunk, à mint az Sz. Lélek Salomon által szól, az Példabeszédnek 3. részében: Io fiam, vg mond, az Wrnak figyelmet meg ne vesd, es az ő büntetésében ne légy túrheterlen: Mert valakit az Wr szeret, meg fanyargattia azt, es kedue tölt ő-néki abban, mint az Atiának az ő fiában. Es sz. Pál is így szól, Hebr. 13. Hogy ha, vg mond, büntetés-nélkül vadtok, melyben

melyben részeseé lettenek az Istennek minden fiai, hát nem fiak vadtok tú, hanem fattiak.

Miért penig hogy te-is büntetettel, köuetközik ebből ezokaért, hogy te-is éggyike vagy az ő szerelmes fiainak, miuel hogy oktatol tőle, az az, mulando-keppen büntetel. Annak okaért az te mostani nyaualyádat, ne aleiczad az Isten haragiának ielének lenni, hanem inkább hidgyed, hogy ez raitad valo nyomorúság, az ő hozzád valo Atiai szerelmének iegyé.

Tizenegyedszőr taneit minket az Kerezt meg esmertetni, Mi legyen az Túredelmesség, az mint Rom. 5. meg vagyon irua: Az háborúság, vg mond, túrést hoz. Mert egyéb-keppen ha fokat halanánk-is az Túrés felől, vgyan nem tudnók azért mi volna.

Tizen-

Tizenkettődíször, taneit minket egyeb emberekhez engedelmességek lennünk, es vélek túrnunk, vgy mint, kik ez előt forgottunk legyen effélében, es mij magunk-is vgy mint meg kostoltunk legyen, mint legyen dolga az szegény meg kőseredet embernek.

Tizenharmadszor, az Kerezt es kőserűség tēzen minket nag hires neufé, es nagy tiztefēget szōrōz mīnekünk az Kereztienek kōzōt: vgy mint, holot láttiak, hogy oly bīzuást es nag engedelemmel szenue-dünk, es álhatatossan Istenhez s-az ō igeiéhez ragazkodunk, kit talám az előt ingyen hozzánk sem hitték volna, à mint sz. Daudid Istenhez kiált az 18. Pſal. Wram à te bűntēfēddel magasztalz fel engemet.

Tizenegyedíször, meg iobbeitatnak egyebek-is à mij kereztünk es nya-

es nyaualyánk által, hog ezt gondolyák magokban: Wt Isten, ha ennek ma ilyen vagyon dolga, netalám holnap en vaitam-is eshetik effele dolog.

Annak fölōtte, hog ha tudgyák, hogy iám bor Istenfelō ember vag. így sapolodnak felōled: Hogy ha, vgy mond, ez az szép zōldelō termō-fán meg esik, miczoda leszen hát az reues tōkén? Hog ha iám bor Istenfelō embereknek így gonofzul vagyon dolgok, az Istentelenek hát mint iárnak? Annak fölōtte egyebek-is, mij hozzánk képest, rolunk példát vcuén, arra izgattatnak, hogy ōk-is bīzuást es nag engedelemmel az kereztnek el viselēfēben, es álhatatossággal az igaz hűtben valo meg maradásában mind végig hűnek legyenek, es abban meg állyanak. Annakokaért,

okaért, miért hogy az Kereztnek,
 es ez világi nyaualyának, enni
 fok iauan (egyeb szántalan haz-
 nát el hadgyuán) legyenek, hát ké-
 telen meg kely vallanod, hog Isten
 ez ielen valo nyaualyát nem go-
 noszodra, vagy károdra, hanem
 iodra boczáta reiad, hogy nem
 csak te, hanem egyebek-is az által
 megh iobulnának. Ennek okaért
 túry, es Istennek méltán ez ő nagy
 iotteményéről adgy hálát, es cne-
 keld ezt szúuedben az iámbor sz.
 Iobbal egyetembe: Aldot az Wr-
 nak neue.

AZ HETEDIK FŰ
 ilyen módon neueztetik:
 Nem csak egyedől szenuecz.

HEtedször gondold meg, hog
 nem csak te-magad szen-
 uecz,

25
 uecz, es nem csak te raitad esnek
 meg effele dolgok, vagy nyomo-
 rufságok, à mint I. Petr. 5. meg
 vagyon iruán: Tudgyátok, vgy
 mond, hogy vgyan azzon nyaua-
 lya esik meg az tú Atiátok fiain-is
 itt ez világon.

Azért ha ez ielen valo nyaualya
 mostan raitad vagyon, ved eszed-
 be, hogy niuán fok emberek vad-
 nak ez világon, az kiknek vgy le-
 gyen dolgok, mint neked. De in-
 káb, à mint Hebr. 12. irua vagyon:
 minden Isten fiai ez világ kezdeti-
 től fogua részefek lettenek az o-
 storozásban, az az, ez világi nya-
 ualyában: Hát te mit akarz? Io-
 ban kiuánodé dolgodat, hogy nem
 mint egyeb Isten fiainak ez világon
 volt dolgok?

Légy az okaért engedelmes, es
 szerezsed ez kereztet, hog te-is az
 C sereg-

seregben találtsál, vgy mint az
szent Patriarchák, Propheták, A-
postolok, Martyromok, es egyeb
Istennek fiai között, kiknek ez vilá-
gon keues io napok volt: A mint
Moyfes felől irua vagon Hebr. II.
Az hűt által, vğ mond, nem akara
magát Moyfes, immár örög léuén,
Pharao leánya fiának hiuattatni,
de inkább valasztia vala magának az
Isten népéuel egyút nyomorúsá-
got szenedni, mint sem à bűnnek
valo el mulando gyöndrűfeges sze-
renczében forgani: es Christusért
szidalmazását nagyobnak böczüli
vala, az Aegyptü kazdagágánál.

AZ NYOLTZADIK

Fw, így neueztetik:
Christus fokot szenedet
érőtted.

Nyol-

NYoltzadzor, gondold meg,
hogy Christus, az mi jędes
meg váltónk, az cłd Istennek
ártatlan fia, te çrőtted szegény el-
veszõ bűnõsért fokot szenedet:
fõt inkább vallyon mit szenedhetz
te ollyat, mely az õ te çrőtted va-
lo szenedéshez hasonlo auagy
egyenlõ volna? Immáran õ-maga
mondgya azt Iohan. 15. Emlköz-
zetek meg, vğ mond, az en beszé-
demrõl, kit meg mondtam tú-
néktek, Hogy az Szolga nem na-
gyob az õ Wránál. Vgyan sem kel
az Szolga dolgának iobnak lenni,
az Wraénál.

Annakokaért légy engedelmes,
es mondgyad magadban ezt: Lám
Christus-is az en Wram, en çrõt-
tem fokot szenedet: Hát en miért
nem szenedném egy keufet az õ
akarattia szerint.

C ij

Az

AZ KILENTZEDIK

FŰ igit neueztetik:

Christus te-veled szenuedett

Keggyút.

Kilentzedször, gondold meg azt-is, hog Christus meg most-is szenued te-veled es te-benned:

Mert az te nyaualyadat ő-magára veszi, mint ha ő-magán történnék.

Az mint ő-magais mondgya, hog az vtolso napon mondani fog: En

ch, szomiu, meszételen, vendég, beteg, es fogoly voltam, es tú engemet örömeft hozzátok fogadtatok: Mert valamit az leg kissébickel az enijmek közzül miueltetek, azt ennékem czeleködtek.

Im hol nézhetze, Christus Wrunk azt mondgya, hogy mikor neked gonoszul vagyon dolgoz, neki-es gonoszul vagyon akkor dolgoz: mi-

kor

kor te chezel, hát ő chezik: ha beteg vagy, hát ő fekszik az ágyban: es acki tégedet meg látogat, őtet látogattia az meg: ha fogoly vagy, hát ő eset fogfágba. Miczoda vizgaltalo beszédet mondhatna inkább nagyobbbat ennél az ő hiueinek?

AZ TIZEDIK FŰ igit neueztetik:

Az Isten nem kifirgetet meg tégedet erődnek fölötté.

Tizedször, gondold meg azt-is, hog sz. Pál azt mondgya, hogy hű az Isten, ki senkit nem hádgy ereiének fölötté meg kifirtetni, hanem oly modon erezti reánk az kifirtetet, hogy el viselhesük. Mijnekünk niha vgy terzik, hogy Isten fölötté czeleköszik velünk, mikor igen foká hádgy az

C in kereszt

Kerezt álat fekünnünk : es fellünk
 azzon, hogy annak soha nem szá-
 kad vége, es az mi erők fölöt-
 is vagy on, hogy azt fok ideig álha-
 ratossan el viselhefsük: De nem vé-
 nem vgy, hanem meg álljad erőf-
 sen, es el ne essél, (azt mondgya
 sz. Pal) mert nijsuán iol tudgya
 az Isten, menij terhet te, auag más
 ember el viselhet, mi magunk nem
 tudhattiuk meg annijra: Annak
 fölötte-es hű az Isten, ki nagyob
 terhet nem rak reiad annál, csak
 az menijt el viselhetz: Ez bizon-
 nyába igaz, es külömben nincz.

Igy szol penig sz. David-is az
 9. Psalm. Nem feletkőzik ő meg
 tellyeséggel az szegenről, Es az
 nyomorultaknak reménségök nem
 vézz el öröcké. Es az 30. Psalm.
 Egy szem-pilantásig tart az WR
 haragia, es gyönörködik az élet-
 ben.

ben. Estig tart az siralom, de reg-
 uelig az örüendeteség. Es az 103.
 Psalm. így szol: Nem vetekődik
 mind életig, es nem haragszik mind
 öröcké. Ismet: Miképpen az Atia
 könyörül az ő gyermekin, azzon-
 képpen könyörül az Wr-is azzo-
 kon, az kik őtet félik. Mert ő iol
 ismeri minemű czinálmányok le-
 gyünk: es észébe iut neki, hogy
 por vagyunk.

Illyenképpen vigasztalták ma-
 gokat még az Pogányok-is, noha
 ő-nekiek semmi igéret nem adatot
 volt az Istentől, es fok-féle ieles es
 szép mondásokot hadtak holtak
 vtán nekünk: Vgy mint Aeneas az
 Virgiliusban, vigasztallya vala ma-
 gát es az ő társait az tengeren valo
 háborúságoknak ideien, ezt möd-
 uán: Isten még ennek-is véget vet.
 Horatius: Még elő iú valaha amaz
 reménte-

reméntelen kedues ora. Ouidius
penig azt mondgya: Gyakorta,
vgy mond, el ozluán egy-mástol
az felhő, tizta es szép idő támad
vtánna.

Az okaért, miuel hogy az Po-
gányok így biztatták magokat az
Istennek igiretiuel, mennijuel in-
káb illik miñnekünk Kereztienek-
nek azt miuelnünk, kiknek sockal
iob es szeb igiretünk vagyon az
pogányoknál?

Ennekokaért csak bátran légy,
szenuedgy, es sz. Dauiddal eggyút
çnekeluén ezt mondgyad szúued-
ben: Ha szinte mind eleitől fogua
reggelig tartana raitunk az hábo-
ruság, vgyan nem esem azért két-
ségbe az en Wramnak Istenemnek
hatalmában, es io voltában. Ismeg,
Iol tudgya ő mikor minek kele-
més ideie vagyon, es álnokul nem
czele-

29.
czelekőszik velünk, bizzúk csak
ő-reia minden dolgunkat.

AZ TIZENEGYEDIK Fűnek ez az neue:

Isten imátkozni hadgyot
bennünket.

Tizenegyedször, gondold meg
azt-is, hogy Isten miñnekünk
megh paranczolta legyen, hogy
imátkozzunk, es őtet hijuiuk se-
geitsegül, à mint az 50. Psalmus-
ban szól: Híjw segeitsegül enge-
met az te nyomorúságodnak na-
pián. Christus-is azt mondgya
Lucæ II. Kérieretek, keressetek, es
dörömbözzetek. Ismeg: Mikoron
imátkoztok ezt mondgyátok: Mi
Atiánk ki vağ menyegben. Ismeg,
Matth. 4. Czak az te Wradat Iste-
nedet imádgyad, es csak ő-néki
C v szolgály.

szogály. Ez mondásokból semmi-
nemű rendbeli ember nem rekez-
tetik ki, sőt inkább minden ember-
nek Istentől meg paranczoltatik,
hogy könyörögjön ő-néki.

Vigasztaly azért immár maga-
dat, es lég engedelmes efféle Isteni
paranczolatnak: ály elő bátran es
minden rettegés nélkül, hijad őtet
segeitsegül nyaualyádban, es tud-
gyad, hogy igen kedues dolog ez ő
előtte. Mert vallyon miért nem te
tzenék néki, ha ő-maga paranczolta
? Nem illik pedig semmikeppen
az meg holt Szenteket segeitsegül
hijnnod, auagy nekik könyörge-
ned, hogy io szofzolid legyenek
Isten előtt: Mely dolog igen nagy
Báluány-imádás es Istentelenseg
volna. Mert erről semmi paran-
czolatunk, sem Istentől valo igire-
tünk, sem egyeb afféle példánk nin-
czen

30
czen az Derék szent irásban: ha-
nem te magad iárolý Istennek elci-
be, es hijad segeitsegül őtet. Lám
azt kiuánnya tőled.

Ha szinte pedig eszedbe iutna-
is ez, Hogy nag bűnős ember vag, es
nem méto, hogy az Isteni fel-
seggel szoly, ne gondoly semmit
véle, es mondgyad az te szúued-
ben: Ha szinte, vgy mond, méto
nem vagyok arra, de mind az által
vgyan tartozom véle, hogy Isten-
nek engedgyek, ki ennékem meg
paranczolta, hogy csak egyedül
ő-néki könyöröggiem, es ő kúuüle
senkinek. Azért kellyené ennékem
inkáb Istenemnek es az ő paran-
czolatinak engedetlen lennem, es
őtet iobban en reiam meg haragei-
tanom, hogy méltatlan ember va-
gyok? Ne az Istenért: hanem in-
káb ezt mondgyad te-magadban:
En

En menyeyi szent Atiám, iollehet esmerem magamat, es méltán esmerem, hogy szegény es nagy bűnös ember vagyok, nem méltó arra, hogy az en kezeimet es szőmeimet te hozzád fel emellyem, téged segeitsegül hívjalak, es veled szollyak: mind azzon által im elődbe megyek, es az te paranczolatodnak engedelmes akarok lennem, könyörgök te szent felszegednek, hogy légy kegyelmes az te szent fiadért az mi J Wrunk Iesus Christusért. Amen.

AZ TIZENKETTŐ-
dik Fűnek ez az néue:

Isten meg halgatáft ígért.

Tizenkettődször, gondold meg azt-is, hogy Isten nekünk azt fogatta, hog meg halgat, ha hozzá kiáltunk,

kiáltunk, mint az előt valo megmondot Psalmusban: Híj segeitsegül engemet az te nyomorúságnak ideien, es en meg halgatlak, es te engemet kezdez diczirni. Es Christus-is azt mondgya: Kérieretek, es veszitek: keressetek, es találtok: dörömbözzetek, es meg nyjtatik tú-nétek. Mert az ki ker, veszen: es az ki keres, talál: es az ki dörömböz, fel nyjtatik annak. Ismet Iohan. 16. Bizony, bizony mondom tú-nétek, hogy ha az Atiát valamiért kerendetek en neumben, meg adgya tú-nétek.

Ez mondasokbol ismeg fenki ki nem rekeztetik, hanem inkább minden embereknek, valakik az Christus neuében valamit az Istentől kernek, az az, valakik Christusban hiznek, es nem kételkednek abban, hogy Isten nekik Christus kedueiért meg

ért meg kégelmez es meg halgattia
könyörgéseket: mind azoknak i-
girte Isten, hogy bizonyjal meg
halgattia őket: es mindeneket, va-
lamit Christus neuében fognak tő-
tőle kérni, meg adgya nekik.

Ezzel biztasd te-is magadat, es
kéry mindent, valami néked szük-
ség, Istentől bizuást, Christus ne-
uében: es ne kételkedgyél penig
benne, hanem hidálhatatossan, hog
Isten néked bizonyjal mindent
meg ad, valamit illyenképpen kérz
ő-tőle: Mert ő maga az bizonyos
igazság, es nem mondhat hamis-
sát. Ha peniglen szinte olyan ha-
mar nem adgya-is meg azt, à mit
kérz, mind az által túry, váry, es ne
kételkedgyél, mert bizony szinte
iokor adgya meg: mert csak ő ma-
ga tudgya, mikor vagyon leg iob
ideie. Es ha szinte nem oly módon
adgya-is

adgyais meg, à mint te vártad vol-
na, vgyán iob módon adgya azért
meg. De meg ha szinte vgyan azt
nem adgya-is meg néked, à mit ki-
uántál tőle, vgy mint az mi néked
nem haznodra, sőt inkább veszedel-
medre volna, (à mint hog egyedül
csak ő tudgya azt iol, mi legyen né-
künk haznunkra, s-mi kárunkra)
de vgyan valami haznosbat ad az-
ért, mert az ő beszéde nem czal-
hat meg, es azért sem lehet hiában
valo à te könyörgésed: A mint sz.
Bernard-is mondgya: Senki, vgy
mond, könyörgését alá valónak ne
aleicza. Mert mondom tú-néktek,
hog Isten-is, ackinek könyörgünk,
azt sem alá valónak aleittia: Minek
előtte könyörgésünket el vgez-
nök, annak előtte bé irattia ő szent
felsege az ő könyvébe: es annako-
kaért nag bizuást reménlhettiük ez
kettő

kettő közzül égjiket, vagy azt: Hóg ō szent felsége meg adgya mij nekünk azt, az miért ō-néki könyörgünk, auág azt: Kit tud mij nekünk haznosbnak lenni. Mert mij nem tudgyuk mindenkor mit kérünk, es mint illik kérnünk: De ō szent felsége meg könyörül az mij tudatlanfágunkon, es kegyelmessen hozzá fogadgya az mij könyörgésünket: Es minden valami nekünk haznunkra ninczen, auág meg meg nem adatot, azt mij nekünk nem adgya: mind az által vgyan nem haszontalan azért, auág hiába valo, az mij könyörgésünk, miuel hogy az te Istened oly szorgalmatos gondot visel reiad, hogy ō, valamikor te valamit értetlenkeppen kérz tőle, meg nem halgát könyörgésedben, sőt inkáb más dolgra fordeittia azt, mely haznosb neked.

neked. Ezek az S. Bernard igeij.

Hogy ha peniglen neked itt iutna eszedbe, hogy nem volnál arramelto, hóg az Istentől meg halgatafsál: Hát ismet semmit ne gondoly vele, se ne szabd magadat asfele gondolathoz, sőt inkáb az Isten igeiéhez szabd magadat. Az Isten igeie penig azt icenti teneked, hóg Isten neked azt meg igirte, hogy könyörgésedet meg halgattia. Mert, à mint az előt meg hallád, senkit ki nem rekezt, valaki szúue szerint az Iesus Christusnak neuében ō-tőle valamit kér.

Effle Isteni igireteknek többet kely hinned, hóg nem mind az pokolbeli őrdögöknek, auagy azte magad testének, vérének, auagy egész világnak-is: de meg ha szinte egy Angyal menyországbol, auág ō maga az Isten, hogy teged meg kísirtczen,

kisírczen, neked mondaná, hog Istennek nem kely az te imátfagod: hát vgyan bizuást meg-is meg kely az Isten igiretiben maradnod, es ezt mondanod: Vgyan nem kételkedem, nem, mert te Wr Isten igiretél nekē meg halgatást, ezt hiszem, hog ennékem meg nem másod: es hiszem, hog az én méltóságomhoz képeft nem akarz hamisá lenni, ezt vgyan iol tudom, es el hittem.

Oztán, igy-is szolhatz az te Imádfagodban: Wram, eh menyei sz. Atiám, iol ismerem magamban, hog nem vagyok arra méltó, hogy te engem szegény meg nyomorodot bűnős embert meg halgas, es ennékem azt meg ad, az mit tőled kérek: mind az által miért hog mi-nékünk meg igérted, hogy minket meg akarz halgatni, ha valamit az mi Wrunk Iesus Christus neuében kéren-

kérendünk, ez te szent felszged fogadáfában bizuán, iárolok most te elődbe, es kérlek tegedet, hog méltotassal imezt, auagy amazt, ennékem, az te eggyetlen egy fiadnak az mi Wrunk Iesus Christusnak ęrdőmeiért, meg adni. Ne nézzed az en bűneimet, de tekinczed az te szzerelmes szent fiadat, es boczásd meg nekem ő ęrőtte az en bűneimet, es halgas meg engemet az ő ęrdőmeiért, ha nem vagyok-is en méltó, méltó azért ő, hogy ennékem meg adgyad az ő kedueiért: Mert ő az te szzerelmes fiad, melyben néked kedued tőlt, es kinek kedueiért te őrdőmeft mindent meg miuelz, valamit te tőled kiuánnak: mert ha ęrőttünk adtad, mire nem ayandékoznál vele eggyút mindeket mi-nékünk? Es hog ha te az te leg drágáb kinczedet, ki ez földön

földön es Eghben vagyon, az te
 egyetlen egy fiadat ayandékoz-
 tad, mire tagadnál meg tőlünk va-
 lami kisseb dolgot? Annakokaért
 add meg ennékem ezt, es segély
 meg engemet az te fogadásod sze-
 rint, amaz te egyetlen egy fiad-
 ért mi Wrunck Iesus Christusért.
 Amen.

AZ TIZENHARMA- dik Fűnek ez az neue:

Isten irgalmas.

TIZENharmadszor, gondold
 meg, hog Isten természet sze-
 rint irgalmas. Annakokaért ő-né-
 ki-es meg esik szűue az mi nyo-
 moruságunkon. Így vagyon meg
 irua Ioel 2. es az 103. es 145. Pfal.
 Könyörülő es kegyelmes az WR,
 túrhető es igen nagy io. Es ismet

az 103. Psalm. Nem czelekőszik,
 vgy mond, velünk az mi bűnünk
 szerint, es nem fizet meg mi-ne-
 künk az mi vétünk szerint. Mert
 a miénre magos az Egh az föld-
 től, oly igen erőseítötte meg az ő
 irgalmasságát az ötet fűlökön.
 Oztán menni táuoly vagyon az
 Napkelet az Napnyugattól, olyan
 meízze táuoztattia el mi-tőlünk
 az mi bűneinket. Ismet, Az mint
 az Atia könyörül az ő gyerme-
 kin, szinte azzonképpen könyö-
 rül az Wr-is az ötet fűlökön.

Annakokaért bizonnyal el hid,
 hogy Isten ő szent felsége-is szán-
 nya az te nyomorúságotat, szin-
 te vgy, mikint az Atia mikor meg
 veszőzi az ő gyermekét, auág mi-
 koron egyeb-képpen az gyermek-
 nek gonoszul vagyon dolga, hát
 ottan megh szánnya, es meg esik
 szűue

szűve raita: Sintén így, meg hid,
hogy az Isten-is meg segél tége-
det, az te nyomorufágodnak leg
iob ideickorán, &c.

AZ TIZENNEGYE- dik Fűnek ez az neué: Isten mindenható.

Tizennegyedször, gondold meg
azt-is, hog Isten mindenható
WR, à mint ő-maga mondgya A-
brahamnak: En vagyok, vğ mond,
az mindenható Isten. Christus-is
így szól Matt. 19. Istennél minden-
dolgok lehetők. Es Gabriel An-
gyal-is Mariának mond, Luc. 1.
Istennél semmi ninczen lehetetlen.
Es ísmet Apoc. 4. Szent, Szent,
Szent az Wr Isten, az Mindenha-
to. Az mint mij-es mondgyuk az
Credoban: Híszek ég Istenben, az
mindenható Atiában. Effé-

36
FŰVES KERTECZKE.
Efféle nag hatalmát es minden-
ható voltát meg mutatta az terem-
tésben-is, mikor Menyet es földet,
es minden állatokat, semmiből, ha-
nem csak az ő igéie által teremtet,
es meg tart. Ha azért Isten hatal-
mas, kinek kezében mindenek vad-
nak, es mindenek meg lehetők ő-
nála, tehát bizonyára téged-is meg
segél, es meg adgya kéréfedet.

AZ TIZENÖTÖDIK Fű így neueztetik: Bölcs az Isten.

Tizenötödször, gondold meg,
hogy Isten bölcz WR legyen,
ki mindeneket tud, és ért, es ki v-
gyan ő-maga az Bölczeség: mel-
lyet meg-is ielent mindenféle álla-
toknak, es ez világnak teremteté-
ben, meg tartásában, es minden e-
gyéb-féle czeleködetiben. An-

Annakokaért ez czickelt vedd elő, es illyenkeppen vegez felőle, tudni illik: Ha Isten bölcz, es ő maga az Bölczeség, hát bizonyára könnyőn vtat es modot talál, mely által engemet meg segélhet, es iol tudgya pedig mikor legyen leg iob ideie, hogy meg segéllyen: es mi keppen es hog segeiczen meg. Őtet hjuom azért segeitségül, es minden dolgomat kezébe ayánlom, ő iol tudgya mit kelly czelekődnie.

AZ LEG VTOLSO

Fw ez Kerteczkében,

igy neuzeitetik:

Eőrócké valo Bodogság köuetkőzik ez vtán.

VTolfzor, gondold meg, hogy ez ideiglen valo nyomorúságodat

godat, őrócké valo őróm fogia köuetni, à mint Christus mondgya, Matth. 5. Bodogok, vgy mond, azok, ackik bánatot viselnek, mert meg vigasztaltatnak. Es Iohan. 16. Bizony bizony mondom tú-néktek, tú firni es zokogni fogtok, ez Világ pedig őrúlni: Tú pedig szomoruk leztek, de az tú szomorúságtok őrómre fordeitátik, es azt az őrómet fenki el nem vészi tőletek. Itt hallod hiszem, hog Christus ez kis ideiglen valo nyomorúságra, őrócké valo őrómet es vigaságot igir.

I. Pet. I. Az Isten minket vyonnan szült, elő reménsegre, az Christus fel-tamadása által, egy el mulhatatlan, es el fonyathatatlan őróksegre, mely szereztetet az előt, Tú-néktek, kik most egy kiczin ideiglen szomorúságban vadtok,

D külömb

külömbkülömb-féle kifirtet miat.
 Ez peniglen dúczőfeges es ki
 mödhatatlan öröm lészzen, A mint
 Christus szól, Matth. 13. Acko-
 ron, vg mond, fęnlenek az Igazak
 mint az Nap, az ő Atioknak or-
 szágában. Es Matth. 22. Hasonla-
 tofak leznek, vgy mond, őrócké
 az menybeli Angyalokhoz.
 Apoc. 21. Es az Isten, vg mond,
 el törli minden köny-hullatáfokat
 az ő orczáiokrol, es az Halál nem
 lészzen többé, sem bánat, sem fir-
 lom, sem fájdalom nem lészzen töb-
 bé, mert az első el mult.
 S. Pál-is Rom. 8. ig szól: En an-
 nak tartom, hogy ez idei nyomo-
 rulság nem érdemli amaz dúcző-
 fęget, mely raitunk meg ielenik.
 Es 1. Cor. 2. Szöm nem látta, fül
 sem hallotta, es senki elmeiében
 nem tünt az, az mit Isten fzörzöt
 az ötet

az ötet fęlőknek: De mi-
 nekünk Isten meg ielentette, az ő sz. Lel-
 ke által.

1. Pet. 1. Ackoron, vgy mond,
 örültek tú, ki mondhatatlan es nag
 dúczőfeges örömmel, es az tú hú-
 tetőknek foldgyát el vęszitek, az
 tú lelkerőknek wduőssęget.

Oh minemő ki mondhatatlan,
 főt meg foghatatlan öröm lészzen
 ez? Ahol mi az Istent, es az mi
 szerelmes Wrunkat es Batiánkat
 Iesus Christust, szinről szinre meg
 láttiuk: Ahol mind az sz. Angya-
 lokat, es Szenteket, kik è Világ kez-
 detitől voltak, kikről külömb
 külömb-féle szép czelekődeteket
 oluastunk, meg láttiuk, vgy mint:
 Mind az Patriarchákat, Adámot,
 Sether, Enochot, Noet, Abrahá-
 mot es Sárát, Ifakot, Iacobot, Iose-
 phet, Moysest, Iosué, Samuel, Da-
 uidot,

uidot, es mind az többit: Mind az Prophetakat-is, Ilyéft, Elifeust, Ifaiast, Ieremiaft, Danielt, Zachariaft, es az többit: Ezzenképpen es Kereztelő sz. Iánost, az sz. Szűzeket, Mariát az Christus Anyát: Mind az Apostolokat, sz. Púspókóket, Martyromokat, es mind egyebeket, ackik ez világból az Christusban valo hűtben multanak ki: Azzonképpen az mi Szűleinket, Eőfűnket, Báticainkat, Né-nénket es hugainkat, Eőczeinket, Házastársainkat, Gyermeinket, Sogorinkat, Angyunkat, Rokonunkat, es mind egyeb Io-akarónkat, kik az mi Wrunk Iesus Christusban aluttanak el, es vagy előtünk vagy vtánnunk multanak ki ez világból.

Mind ezeket az mi tulaydon szőmeinkkel fogiuk meg látni, es
meg-is

meg-is ismerni, es meg annál inkább es iobban fogiuk őket meg ismerni, hogy sem mint itt ez el mulando világban valo életünkben ismertük: meg annak fölőtte mind azokat-is meg fogiuk ismerni, kiket itt ez világban nem ismertünk, es kikkel semmi közünk nem volt: Az mint tudgyuk, hogy az Kazdag ember-is, kiről Christus szól Luc. 16. az Pokolnak kinyaiban léuén, es fel emeluén szőmeit meg ismere Lázárt az szegény el vetett kulduft, es Abrahamot-is, kit ő annak előtte életében soha csak szó méuel sem lattott vala: Mert azt mondgya: Kérlek, vgy mond, A-tiám Abraham, &c. Kiket iollehet nem közéről ő hozzáiok, hanem meszzéről láttia vala.

Mert az Istentelenek-is, ez élet vtán, minden hozzáiok hasonlót

D ij

meg

meg ismernek, es az Istenfelőket. De ő-magoknak valo nagyob kénra, es kőferúb búra. A mint Christus mond, Luc. 13. Ott léfzen fiuás riuás es fogh czikorgatás: Mikor, vő mond, meg láttiátok Abrahamot, Isakot, Iacobot, es mind a Prophetákat, az Istennek országában: Tútóket pedig ki rekeztuén.

Az Bölczeségnek könyuének 5. részében: Ackoron, vgy mond, az Igaz kereztuén nagy őrómmel áll azok ellen, kik őtet meg nyomorgatták, es az ő fárratságát meg vetették. Mikoron pediglen azok ezt meg láttiák, fölőtte igen es rettenetes-keppen meg busulnak, az ilyen Bodogfágon, mellyet ők ingyen sem velték volna: Es ő-magok között, az ő lelki-ismeretőknek nagy bánattiában es kényyában, ezt kezdik mondani foházkodással:

kodással: Imé, ez amaz ember, kit miő czuffság gyanánt tartottunk, es szidalmas pęlda-beszéd gyanánt véltük őtet lenni. Miő bolondok, vgy mond, aleittiük vala az ő cęletét bolondfágnak, es az ő vęgét szégyennek, es imé mikęppen szamláltatot az Istennek fiai között, es az ő őróksęge az Szentek között vagon.

Ha azokaért az Istenteleneknek, es el kárhoztaknak ilyen ismeretek léfzen: Mennijuel hát inkább az Bodogoknak?

Igy ír az Arany száiju sz. Iános Púspök-is számküetésében, más számküettetett Púspöknek: Ackoron, vő mond, az Martyromok ki ki mind meg ismeri az ő Tyrannusát: Es visszontag, az Tyrannusok meg ismerik az ő kęnzottakat.

Szent Agoston Doctor-is pedig

D iij ezt

ezt iria egy neműnemű őzuegy Afzonnak, monduán: Hogy fokkal iobban fogia meg ismerni az ő Wrát menyeknek orizágban, hog sem mint itt ez világon ismerte.

S. Ambrus-is azt iria egy keztién meg holt Theodosius Czászárrol, hogy, immár halála vtán, az örök bodogságban, Constantinus Czászárt, Gratianust-is, meg fogia látni es ismerni.

Azzonekppen mŷ-es mindnyáian fogiuk eg-mást látni, es ismerni: Mert az szűűnk meg mondgya azzonnal nekünk, hog mindiárást meg fogiuk tudni, ki ki mind legyen, es mondani: Ez az mŷ első Atiánk Adam, ez az iámbor Abraham, ez Daud, imez az szűz Maria, ez Péter, imez Pál, ez Berthalan, imez az sz. Agoston Doctor, ez az sz. Monika az ő Anya:

Ez az

Ez az en Atiám, es ez az en Anyám, ez az en fiam, ez az en leányom, &c.

Es eckeppen fogunk az Istenuel, az ő szerelmes szent fiaual, mind az szent Angyalokkal, es minden Szenteckel egyetemben öröcké való társaságban lenni, es oly örömben es vigaságban lészünk, melyet ez világi életben emberi szűnek gondolattia meg nem gondolhat, es emberi elmének es okofságának meg foghatatlan, menijuel hát inkább ki mondhatatlan emberi nyelünk: Ott többé semmi siralom, semmi felelem, semmi bánat, semmi kőserűség léfzen, hanem álhatatos es meg rögzöt nagy öröm es vigaság léfzen.

Effele öröm penig nem tart csak Eztendeig, auág tizig, huzig, harmintzig, negyuenig, százig, auág

ezőrig, auagy ezőrször valo ezör
Eztendeig, (mely bizonyába elég
nagy idő volna) hanem egy ezör
Eztendön az másikat cri, es mind
öröckön öröcké soha megh nem
szünnik, hogy nem szükség lészen
azzon felni, mint ez világi örö-
mön, hog valaha vege legyen.

Miczoda immár minden ez vi-
lági vigafság, auagy ideiglen valo
minden nyomorúság, ez véghe-
tetlen örömhöz képest? Mikoron
eszünkbe veszünk, hogy némely
emberek huz, harmintz, negyuen
Eztendőt, auag tellyeséggel egész
életököt vigafságban mulattiak el,
(mely dolog igen ritka nálunk) hát
igen fölöttéb valo nagy bodogság-
nak tartiuk azt, es vgyan vgy te-
szik mi-nékünk, hogy bodogbak
nem lehetnénk immár, mint ha ne-
künk-is vgyan vé lenne dolgunk:
noha

noha semmi ez világi öröm nin-
czen bánat nélkül, (az mint köz-
példában szoktak mondani.) De
vgyan miczoda azért az örömhöz
képest, mely öröckön öröcké min-
den fogyatkozás nélkül, annak fő-
lötte minden bánat es meg bántás
nélkül lészen, (nem mint è világi.)

Szintén ezzenképpen mikor mi-
es tiz, auagy hat, auagy egy, vag
inkáb csak fél Eztendeig-is bete-
gek vagyunk, auagy egyéb nya-
ualyánk vagyon, auagy valami
szerenczétlenség vagyon raitunk,
ackoron igen hoszzunak es vég-
hetetlennek tetzik az mi-nékünk.
De vgyan szerelmes Atiámfia, mi-
czoda azért az? Ha szinte 38. ez-
tendeig fekünnél-is betegségben,
mint amaz Szegény, Iohan. 5. vag
ha egész életében egy szegény beel
poklos ember volnál-is, es annak
fölötte

fölsötte sok-féle kőserűségekel vol-
nál meg terhelue, vgyan mi volna
azért vallyon emez ki-mondha-
tatlan öröcké valo, es meg rögzöt
örömhöz es dúczőséghöz képest?
Nemde nem vallyuké miy-es az sz.
Pállal egyetemben, hogy mind ez
világi nyomoruság, kén, es egyeb
busongás, nem érdemli azt az dú-
czőséget, mely miy raitunk meg
ielennik?

A mint Arany szájju sz. Iános-
is szól, az szegény Lázárról valo
predikatioiában: Ezör Eztendő
amaz iöuendő örömhöz képest,
vgy mond, csak annij, mint egy
czep viz az nag Tenger ellen: Es,
mit mondhatni, vgy mond, több-
bet ennél, mint az kinek vege nin-
czen? Szinte mint egy álom vala-
mi bizonyos dologhoz képest, ol-
lyan minden ez világi öröm, amaz
veghe-

vegghetetlen vigafsághoz képest.

Annak okaért, ha immár ennek
meg kellyene-is lenni, hogy ez te-
raitad valo kerezted, vagy kénlo-
dásod, meg egy ideig iauodra rai-
tad tartaná-is, auagy ha szinte be-
lé meg kellene hálnodis, hát vgyan
tudod azért, es bizonyos vag benne,
hog iob, es örök clet, es örök-
ké valo vigafság kétség-nélkül kö-
ueti ez te nyomoruságodat, hog
ha csak álhatatos benne leiendez,
es erőssen hiendez, hogy Isten ne-
ked meg kegyelmez, Christus ked-
ueiért, es ha az hütben meg mara-
dandaz mind végig. Mert acki ve-
gig meg marad, az wduözül, azt
mondgya Christus. Ehez segél-
lyen tegeget Isten az miy cdes A-
tiánk, az ő sz. Lelke által, az ő sze-
relmes sz. fiaért, az miy Wrunk
Iesus Christusért. Amen.

TVDO-

illik neked ezt mondanod: Igaz vagy Wram, es igaz az te itélete-
ted-is.

Harmadszor, biztasd magadat az Wr Iesus Christussal, hogy ő holt meg grótted, es neked az ő te-
stéuel veréuel búneidnek boczána-
tot nyert. Illyen hűtben illik ne-
ked az Istent kérned, hogy kegyel-
mes es irgalmas legyen hozzád, es
boczássa meg neked az te búnei-
det, Christus kedueiért.

Hog peniglen te ez hűtben meg-
erősödgyél, es az Istennek ke-
gyelmében bizonyosb lehes, illik
te-neked az te Kereztsegedet-is
meggondolnod: es ha lehetséges,
az kiuáltképpen valo Absolutiot,
es az mñ Wrunck Iesus Christus-
nak testének es verének Sacramen-
tomát hozzád vened.

Mert hog meg kereztelkődtél:

Innen

Innen veheted eszedbe, hogy te-is
éggñk légy, kit Isten wduőzeiteni
akar, de vgy, hogy ha az Christus
felől valo Euangeliomnak-is hi-
szez. Mert Christus azt mond-
gya: Valaki hiend, es meg kerez-
telkődendik, wduőzúl.

Hogy peniglen te, Christus pa-
ranczolattiára, búneidtől meg oldo-
ztatol: Azzon meg ismerhe-
ted, hogy az Christus által nyert
bún boczánat, te-reiád-is néz, es
hogy Isten előt, menyegben-is bi-
zonyába Christusért meg oldoz-
tatol, az az, minden búneid meg
boczátnak te-néked. Mert azt
mondgya Christus: Valamit, vgy
mond, tú meg oldoztok è földön,
meg oldua lészén az Eghben-is.
Ismeg Iohan. 20. Valakiknek meg
boczátnandgyátok bűnöket, meg
leznek boczátna.

Hogy

Hog peniglen Christus az ú testét adgya neked meg enned, es az ú véré meg innod: Azzon értheted, hogy te-is bizonynal éggjnk vagy, kiért Christus az ú testét halálra adta, es az ú véré ki ontotta, az te bűneidnek boczánattiaért. Mert Christus azt mondgya: Vegyetek, es egyetek, ez az en testem, mely tú-éröttetők adatik. Vegyetek, es igyatok ebből mindnyáian, ez az en vy Testamentomnak vere, Marc. 14. ki éröttetők ki ontatik, bűnötőknek boczánattiaira. Tú éröttetők, (vgy mond,) kik észitek es iszátok. Mert vgyan is azoknak szól ú.

Imé itt nem csak hallod sülőd-del, de inkább külső-keppen-is szömeddel látod, es vgyan érzed az száddal, hog kegyelmes Istened es Atiad vgyon menyegben, ki bizonyára

zonyára megh boczáttia minden bűneidet Christusért, ha ú-töle tizta szüből kiuánnod.

Igy immár emleközzél meg Kezrettségedről, es hog ha mostansággal WR Vaczoraiához nem iártal, es szerét tehered, hát ne vtáld meg, es ne légy engedetlen az Christus beszédének, ahol azt mondgya: Vegyéték, egyetek es igyatok. hanem vedd hozzád nagy halladással, az tönnon magad iauodra, es vigasztalásodra.

Ha peniglen valamiképpen nem teheted szerét, hát biztasd ezzel magadat, hog ennek előtte égnéhányszor éltél vele: es hogy most sem vtáld meg, sőt inkább öröme szüued szerint kiuánnád. Mert Istent irgalmasága mértékhetetlen: Mert ú könyörül à mi nyomorúságinkon, es igen meg indéttia őtet az mi

az mŷj fohazkodásunk: es az mŷj akaratunkat teteményért veszi be, csak Christusért az ő eggyetlen egy cdes fiaért, kiben mŷj hiszünk. Amen.

Negyedször, vgyan bizonyába el vegezd az te szüuedben ezt, hog ennek vtána minden keppen igyekezél magadat büntől meg oltalmazni, es iót czelekődni: A mint Kereztelő szent Iános mondgya: Tegyetek, vgy mond, az igaz penitentiának gyümölczét. Es Christus mond, Iohan. 15. az Vízkereségosnak: Imé meg gyógyultál, vgy mond, meg lásd hogy ez vtán ne vetkezél, hogy valami gonozb ne esék raitad. Es ismet amaz házafág-törő gonoz Afzonihállatnak-is, Iohann. 8. azt mondgya: Menyel, es ne vetkezél többé.

Touábba, meg-is kely neked
mind

mind azoknak meg boczátnod tellyes szüuedből, az kik tetgedet valamikor valami haragra indeitottak: Es azzonkeppen azockalis meg kely bekélmed, ackiket te valamikor meg bántottál: Hogy ackeppen békefseg legyen az magas menyben, es itt alat ez földön, te-közöd, es az te fele-barátod közöt.

Eötödször, Engedelmeffeggel kely te-neked az Kereztet fel vened, es Christus vtán hordoznod: A mint Christus mondgya: Valaki, vgy mond, engemet akar köuetni, vegye fel válára az ő Kereztet, es köuessen engemet.

Hatodszor, Istennek hálát adgy ezzen, hogy meg-is illyen kegyelmessen czelekőszik veled, es nem fozt meg tellyeseggel tetged minden adta iauaitol: hogy csak egy pénzt-

pénzt-is, vag' csak egy czérna szálat testeden, eg' szalma szálat szántó földeden, csak egy magoczkát czüredben hadgyot : auag' hog' penig csak egy ital vizet-is ad, auag' egy embert hádg' 10-akaroddá, vag' penig hogy testedben neked csak egy tagodatis egésségben hadgya : hogy valami értelmeczkét adot, es hogy meg' è földön-is hádg' éljed. Szükség penig hálát adnod erről-is, hog' az olyan te iauaidat, melyeket visszra kéri tőled, ennij ideig te-neked kölczen adta volt. Mint szintén neked sem tetzenék, mikor valakinek haznára valamit adtál volna kölczön, es meg' haragudnék raita, es tegedet szidalommal illetne, midőn visszra kérénd tőle : noha méltán hála-adónak kellyene hozzád lennie, azért hogy annij ideig el vártad.

Heted-

Hetedször es vtolször, Szorgalmatossággal-is kely imátkoznod, es Istent szükségednek ideien, Christus neuében, segeitsegül híjnod : Az az : Istent kely kérded, hog' segéllyen meg' tegedet Christusért, es várd el engedelmefféggel az segeitsegét. Mert az ember soha nem lehet oly nagy betegségben, oly szükségben, es oly el hadgyot, az Istent ki mentheti őtet : melyet bizonyára meg-is miueli, hogy ha ő előtte ionak tetzik lenni nekünk. Ha szintén penig ionak nem tetzik is ú előtte, meg' sem leszen híjában tellyeséggel az te imátságod. Mert ha szintén az szükségednek ideien hadna-is meg' hálnod, hát vgyan bodogfágos ki mulást ádd azért, es Christus kedueiért viszen teged az öröcké valo nyugodalomba es vigasságba. Melyre segéllyen tegedet,

det, es mind minket Isten az mi
 ędes Atiánk, az 6 szent Lelke al-
 tal, az 6 ęgyetlen egy szerel-
 mes sz. fiaert, az mi Wrunk
 Iesus Christusert.

A M E N.

MIKEP-

MIKEPPEN ⁴⁹

TARCZA MAGAT

az Ember, az Halálnak
 oraiában.

E Lőfőr. Ha látod, hogy Isten-
 nek akarattia legyen, hogy
 meg kellyen halnod: hát erzd ma
 gadat io keduel es engedelmessę-
 gel az 6 akarattiának.

Másodszor. Adgy hálát Isten-
 nek mindennemű iotętemenijert,
 mellyeket meg mutatot néked e-
 gęz ęletedben. Főķppen penig ez-
 ert adgy hálát, hogy ez időt had-
 ta ęrned, melyben te az 6 sz. igeiēt
 tiztán hallottad, es az szentęges
 Sacramentomokat-is, az te hū-
 tődnek erősseitęse, az 6 szörzęse
 szerint, hozzád vehetted.

Harmadszor. Kęried az Istent,
 hogy az 6 szent fia Iesus Christus

E keduciert,

kedueírt, legyen néked kegyel-
mes es irgalmas.

Negyedyször. Ayanlyad az te
Lelkedet az ő kezébe, nem szűz
Maria kezébe: mint regenten ta-
neitnak vala, hog így kellene mon-
dani, tudni illik:

Maria Anya kegyelemnek, Eöriz
minket, ne hádgy az gonoz ellen-
ségnek, Es az Halálnak oraián hoz-
zád vgy minket.

Ez peniglen nişluán valo Báluány-
ímádás, es tellyeséggel mind ká-
romlo igék, az egész Derék sz. irás
ellen: Mellyek által egy-nihány
ezör Lelkek (Isten könyörűlyön
raitok) meg czalatkoztanak.

Te peniglen nem vgy czeleköd-
gyél, hanem ayanlyad az te lelke-
det Istennek az te cdes teremőd-
nek es Ariádnak, ő teremtötte, es
neked adta: söt meg-is váltotta az
ő egyyet-

ő egyyetlen egy szerelmes fiának
drágalátos szent véréuel: őtet az-
ért méltán illeti, es senkit egyebet,
mert csak ő egyedül el tarhattia,
à mint Christus mondgya: Senki,
vgy mond, őket az en kezemből
ki nem ragadgya, es senki ki nem
ragadgya az en Atiám kezéből: En
s-az en Atiám egyyek vagyunk.
Annakokaért ayanlyad ő-neki, es
bizonyos vgy benne, hol maratz
meg, tudni illik, Istennek kezében.

Vtolszor. Ayanlyad azokat-is
néki, az kikre itt életben gondot
viseltél: es kikiről szorgalmatos
vagy, hogy valamiképpen ki mu-
lásod vtán nyomorultak es el had-
gyatattak lehetnének. Ha ezt mi-
ueled, hát hidgyed, hogy io gond-
viselőiök vagyon. Mert miuel hog
ez czalárd világban még találrat-
nak egy-néhány emberek, kik hú-

E ij uek,

uek, es szorgalmatos gondot viselnek arra, az mi kezökbe bízattatott: Nemde nem viselné az Isten fockal inkább gondot azért, az mi néki ayánlattatik? Auagy húuebbeké, iámborbaké az emberek, az Istennél? Táuol legyen az, hogó-néki többet nem hinnénk, kiualt képpen miért hogó ő-maga igérte legyen, hogy az Aruáknak Atia, es az Eözüegyeknek biráia akar lenni. Psalm. 68.

Imátkozhatol peniglen te ez vtán ilyen módon, az mint köuetkőzik.

A Z

A Z H A L A L ⁵⁷
N A K O R A I A B A N
valo Imátfág.

V RAM örök Isten, en menyei Atiám, miuel hogy vgyan te akaratom, es te-néked így tetzik, hogó ennékem most meg kely halnom, azért bátor legyen meg az te akaratom, im hón vagyok en edes Atiám. Hálát adok penig tenéked, mindennemű io-voltodrol, mellyel egész életemnek rendiben en hozzám voltál. Kiuáltképpen penig ezért legyen néked nagy hála, hogy te az te szerelmes szent fiadat, az Iesus Christust, az te igéd által ennékem meg ielenttetted, hogó tet meg tanultam ismerni: es im már bizonyyal tudom, hogy csak ő egyedül az én Iduőzeitém, es bodogeitém, ki ennékem az ő kén-
E in szenu-

fzenuedéssüel, es haláláual nyerte meg az te kegyelmedet, es kedüedet. Kérlek azzon-is tegedet, légy kegyelmes ennékem, es boczásd meg nekem az en sok bűnemet, mellyeckel egész életemben ellened vétkeztem, mert szüuem szerint bánom: Boczásd meg Wr Isten, az te nagy irgalmaságod szerint, az te szerelmes fiadért az Christus Iesusért, à mint az te szigédben meg-is igirted: Az mint hogy en-is tellyes szüuemből meg boczáltam mind azoknak, az kik valamikor valamit en ellenem vettek. Es legyen néked ayánlua az en szegény Lelkem. Azokat-is penig mind neked ayánlom, valakiket te ennékem è világban ayánlottál volt: Kiuáltképpen az en szegény feleségemet, es gyermekimet, méltoztással nekik Atiok es gond-

gond-vifelőidök lenni ennek vtánna: A mint igirted-is, hogy minden Aruáknak Atiok, es az Eözuegyeknek Biráiok akarz lenni. Wram Isten, legyen az te akaratod: Az te kezedbe ayánlyom az en Lelkemet, te szabadeitottál meg engemet Wr Isten.

A M E N.

Sapientia 8.

Wr Isten tenéked hatalmad vagy on mind az Eleten, s-mind penig az Halálon: Es te viszez az Halálnak kapuiához, es ismet viszza hozz.

E iij

MI-

MIKEPPEN

BIZTASSA AZ EM-
ber magát, az űldözésnek
auágkénnek ideiében.

MINDenneknek előtte ezzel
biztasd magadat, hogy ke-
gyelmes Atiád es Istened vagyon-
néked menyegben, Christus ked-
ueiért: à mint hogy minden Pa-
triarchak, Apóstolok, es Marty-
romok-is ezzel biztatták mago-
kat, az űldözésnek ideién: Az il-
lyen Christusban valo hűtben szen-
uedtek el mindent nagy engede-
lemmel s-vigh keduel, még vège-
zetre az halált-is.

Másodszor. Ezzel biztasd ma-
gadat, hogy büntelenül szenuetz,
nem vgy, mint valamely Toluay,
auág peniglen Lopo, auág gonoz-
tűő, auág az ki idegen tiztbe hág.
I. Pet. 4. Har-

Harmadszor. Ezzel biztasd ma-
gadat, hogy az Christus neuueiért,
es az Euangeliomért szenuetz.
Mert hiszem azért űldözettel in-
káb, hogy csak egyedül Christus-
nak adod az tiztességet, az Euan-
geliomnak szaua szerint, miuel
hogy ő az mij Iduőzeitőnk, Sza-
badeitőnk, es Isten előt közbe-ia-
rőnk, kiért csak egyedül mij-ne-
künk Isten meg boczáttia minden
bűneinket, hogy ha ő-benne hi-
szünk.

Ezzel vigaztald magadat, es
gondolkodgyal rola, hogy Chri-
stus azt mondgya: Bodogok vad-
tok, vgy mond, tú, midőn az em-
berek tütőket en grőttem szidal-
maznak es űldöznek, monduán
minden gonozt ellenetők, hoğ ha
hazudnak, legyetek bátrók, es vi-
gak, iol meg fizetik tu-néktek me-
E v nyegben.

nyegben. Matth. 5. Es Marc. 8. azt mondgya: Az ki az ō életét el vezti en erőttem, es az Euangeliomért, az meg tartia.

Iohan. 15. Mind azokat tünéktek meg miuelnek, az en neuemért, mert ōk nem ismerik azt, acki engemet el boczáttot.

Had iáron azokaért, főt inkább vigadgy, es adgy hálát az Wr Iesus Christusnak, hogy méltónak ítelt az ō neuéiert szidalmat szenedned. Az mint az Apostoli czeleködetnek 5. részében az Apostolokrol oluassunk, hog mikoron az Papi feyedelmektől meg veszőz-
tetnének, azt mondgya sz. Lukác: El menének penig vigafsággal az Gyüleközet, auagy Concilium elől, azért, hogy méltóknak íteltetrenek volna az ō neuéiert szenedni. Mint ha azt mondaná:

Nem

Nem aleittiak vala magokat méltóknak lenni, hogy valamit szenedgyenek Christusért.

Negyedször. Emléközzél meg arrol, hogy Christusnak-is ig volt dolga ez világban. Az mint ō magais mondgya, Ioan. 15. Hog ha, vgy mond, ez világ gyűlöl benne-
teket, hát tudgyátok, hogy engemet előb gyűlölt. Emléközzetek meg az en beszédemről, mellyet en tünéktek mondottam, hogy az Szolga nem nagyob az ō Wránál. Ha engemet wldöztek, hát tütöket-is wldöznek. Es Matth. 10. Ha az Czalados embert Beelzebubnak szitták, menijuel inkább annak neuezik czeleggyét? Annakaért ne rettegietek tőlök.

Ezért mondgya sz. Péter-is, az ō első Leuelének 4. részében: Eőrüllyetek, vgy mond, hogy Christussal

stussal együtt szenedtek, hogy az ő dúczőségének ki ielenésének ideien tú-is részefüllyetek az örömben.

Eötödször. Emléközzél meg arról, hogy Christus affélet mind te érted szenedte, ő, az ártatlan Istennek fia, te örötted szegény méltatlan bűnös emberért, szenedte azt, kit te soha ő-örötte nem szenednél.

S. Péter-is így szól, 1. Pet. 3. Job, ha az Isten akarattia, hogy iotéményért szenedgyetek, hoé nem mint gonoz-téteményért, miuel hogy Christus egyfsör szenedet az mñ bűneinkért, az Igaz az Hamissakért.

Harodszor. Vedd eszedbe, hoé Christus effélet ennek előtte ielentette meg, hogy így leszen az dolog: Mint Matth. 10. azt mondgya:

gya: Onátok meg, vg mond, magatokat az Emberektől, mert az ő ranáczkozásoknak eleibe állatnak tütöket, es az ő oskolájokban meg ostoroznak benneteket: es en öröttem Királyok es feyedelmek eleibe viznek benneteket, ő-magokra valo bizonságul. Eggiék Atiafi penig az másikat halálra adgya bé, es az Atia az fiát: es az Fiak fel-támadnak az ő Atiok ellen, es halálra adgyák őket, es minde- neknel gyúlöltségben leztek, az en neuemért. De az ki végig meg marad, az bodog leszen. Ha peniglen tütöket ki kergetnek eggiék városbol, hát fussatok az másikba, &c.

Matth. 24. Ackoron nyaualyába adnak benneteket, es meg ölnek tütöket, es gyúlölköznetek kely tú-néktek az en neuemért, minden népeknél. Ackoron sokan meg bo-

tránkoz-

eránkosznak, es egy-más között el arullyák magokat, es egy-mást gyűlölni fogiák. Iohann. 15. Ha engemet wldöztek, hát túteket-is wldöznek. Es 16. részében ig szól: Ezt, vgy mond, azért mondotam meg tú-nétek, hogy meg ne botránkoszatok, mert számkiut- nek túteket. El iú pedig az idő, hogy az ki meg őll túteket, azt aleittia, hog kedues szolgálatot tessen Istennek. Ezt peniglen csak azért miuelik raitatok, hogy sem engemet, sem az en Atiámat nem ismernek. Ezt azért mondotam meg tú-nétek, hogy mikor az idő el iú, eszetekbe iusson, hogy meg mondotam tú-nétek.

Ismeg: Bizony, bizony mondom tú-nétek, hogy firni es zokogni fogtok, de az ellen ez világ őruondözni fog.

Imé

Imé így iol látod, hogy Christus Wrunk ennek előtte mind eze ket iol tudta, es meg-is jelentette, hogy így leszen az dolog. Ezzel vigasztald hát magadat.

Hetedszőr. Vedd eszedbe, hog nem csak te egyedül szenuecz effe lét: Mert az sz. Patriarcháknak, Prophetáknak, Kereztelő sz. Iánosnak, az Apostolóknak, es mind az sz. Martyromoknak-is ecképpen volt dolgok.

Ezzenképpen Christus-is vigasztallya vala az ő Tancituanijt, Matthei. 5. Legyetek vigak es bátrak, vgy mond, mert iol meg fizettetik tú-nétek menyegben: Mert így wldöztek az Prophetákat-is, kik tú-elöttetők voltak.

Illyen módon vigasztal sz. Péter-is, az ő első Leuelének 5. részében, monduán: Tudgyátok, vgy mond,

mond, hogy vgyan azzon nyaualyák wralkodnak még az tú Atiátokfiain-is ez világban.

Ez vigasztalásnak egy ieles szép példáiát adgya előnkbe az Aranyfzánú sz. Iános, ki régenten Constantinapolyban Púspók volt: Ki, mikoron az Igazságért elwzette-tet volna, ira számküetetésből más számküettetet Púspóknek, ilyen módon: Mikoron, vgy mond, en elwzette-ném az váraftól, femmit nem gondolok vala vele, sőt inkább ezt mondom vala en magamban: Ha, vgy mond, az Királyne aszfzony számkü vetni akar engemet, had számkü vessen bátor: Az Wré az föld, es mindenek, valami benne vagyon. Ha peniglen, vgy mond, ketté akar fűrészzel fűrészzeltetni, had miuellye meg bátor azt-is raitam, vgyan efféle dolog történt
az Esaias

az Esaias Prophetán-is, es en áltia irattatom oztán. Ha penig à Tengerbe akar vettetni, hát Ionás Prophetáról emléközem meg. Ha penig Eghő kementzébe akar vettetni, bátor legyen meg az-is, vgyan ezzen dolog történt az három Ifiaknak-is. Ha penig az Vadaknak eleibe akar vettetni, azt-is miueltetheti meg: En az Daniel Prophetáról emléközem meg, ki azzonképpen az çh Orozlányoknak barlangiába vettetteték. Ha megh akar engemet köueztetni, bátor köuezteffen, társom abban ennékem sz. Istuán, az első Martyr. Ha feimet akaria vettetni, bátor, társom ennékem abban Kereztelő sz. Iános. Es ha minden marhámat-is akarnáia tőlem el venni, vegye el bátor: Mészaitelen iöttem az en Anyámnak mehéből, es mészaitelen

szeitelen terek megint oda.

Nyoltzadszor. Vigasztald magadat ezzel, hogy az Isten hű, es fölötte igen io Isten: es annakoka-ért nem crezt több nyaualyát reiad annál, es többig nem hádgy tegetdet nyomorganod, csak a menjre el túrhed: A mint sz. Pál mondgya: Hű, vgy mond, az Isten, ki nem hádgya az őueit ereiöknek fölötte kifirgetni: hanem az kifirgetésnek olyan veget vett, hogy el viseltethessék.

Kilentzedször. Illik meg gondolnod, hogy örökké valo gyalázat es kén köuetköznék reiad, ha mind végig az nyaualyádban alharatossan meg nem maradnál: A mint Christus mondgya: Valaki az ő életét meg akarja tartani, az el vezti. Mit haználna az ember vele, ha mind ez Világot őueié tehetne-

hetne-is, lelke kárhozattiáual? Auagy, vallyon miczodát adhat az Ember, kiuel az ő lelkét meghválthassa? Valaki penig engemet, es az en igémet szégyenli meg vállalni, ez parázna es bűnös nemzet között, attol az Embernek fia-is meg szégyenli magát, mikoron el iú az ő Ariának dúczőségében, az szent Angyalokkal.

Matth. 10. Valaki, vgy mond, engemet meg tagad az emberek elöt, azt en-is meg tagadom az en menyei szent Ariám elöt.

Miczoda hát ez ideiglen valo kén, ha szintén egy-nihány napig tartana-is, ez illyen nagy es ki-mondhatatlan örökké valo gyalázathoz, es örökké valo kénhez kepeft, mely arra köuetköznék?

Tizedször, es vtolszor. Gondold meg viszzontag, hogy ez kis ideiglen

ideiglen valo szenuedéfedet es kénodat, öröcké valo öröm es dúczőség kőueti, hogy ha az olyan kénodban állhatatos léz mind végig. Az mint Christus mondgya: Az ki mind végig meg marad, bodog az. Es ismet: Valaki az ő életét el vezti én erőstem, es az Euan geliomért, az meg tarttia: Es az ki engemet meg vall az Emberek előtt, azt en-is meg vallom az en mennyei Atiám előtt. Ismet: Vigadgyatok es bátorodgyatok, iol meg fizettetik tú-néktek menyegben. Immáran azért, vigasztald ezzel magadat, es (à mint sz. Cyprianus mondgya) ne emleközzél meg az Halálrol, hanem az halhatatlanságról, az örök életéről. Az mint az Symphorianus Anya-is, mikoron az fia Symphorianus az halálra vitetnék, ezt mondgya vala néki:

la néki: Edes fiam, vgy mond, emleközzél meg az örök életéről, emeld fel menyegbe az te szőmeid, es tekéncz arra az ki menyegben wralkodik: El nem vèterik tőled az te életed, sőt inkább iob életbe változik. Igy czelekődék Cecilia aszszony-is, mikor Christusért halált kely vala szenuednie, es ezt mondgya vala: Hogy ha ennél más élet nem volna, hát méltán felhennék az ő el veztéssén: De vagyon más iob élet ennél, mely ez vtán valo, mely soha el nem vezthetendő, melyről az Istennek fia miénkünk szóllot. Imé, ezzenképpen sem illik tenéked csak az ielen valo kénodra nézned, hanem illik néked minden kénok által, sőt meg az Halál által-is, az öröcké valo életre, es öröcké valo dúczőségre es bodogságra, nézned, mely minden

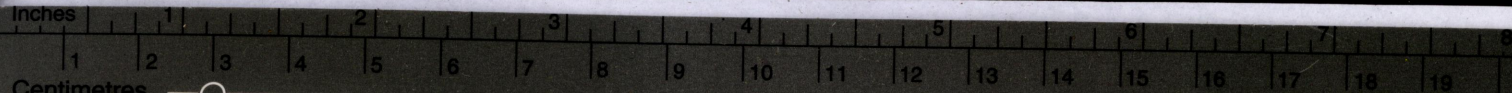
den kétség-nélkül ezt követi, es il-
lik ő-néki, vgy mint cdes hű te-
remtődnek, ayanlyanod az te lel-
kedet. 1. Pet. 4.

Az mindenható, őrdöcké valo, es
kegyes Isten, ki minden irgalmas-
ságnak Atria, erőseiczen es vigaz-
rallyon meg az mi szúuönket, az
ő sz. Lelke által, es tegyen minket
bátrocká, őruendezőcké es vigak-
ká, minden-sele nyomorúságok-
nak es kénoknak elszenuedéscben:
es segillyen minket, hogy az ő
szentséges neuének es igeiének igaz
ismeretiben es vallásában, álhata-
rossan meg maradgyunk mind ve-
gig, es bodogok lehetsünk, az ő
egy szerető szent fiának az mi W-
runknak, es egyetlen egy Iduő-
zétönknek, az Iesus Christuf-
nak crdőmeiért.

A M E N.

BARTFAN
Nyomtattatott, Da-
uid Guttgesel
által.

1580. Eztendőben.

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

TVDOMANY

den kétség-nélkül ezt kőveti, es il-
lik ő-néki, vgy mint cdes hű te-
remtődnek, ayanlyanod az te lel-
kedet. 1. Pet. 4.

Az mindenható, öröcké valo, es
kegyes Isten, ki minden irgalmas-
ságnak Atia, erősseiczen es vigaz-
rallyon meg az mij szűuönket, az
ő sz. Lelke által, es tegyen minket
bátröcká, öruendezöcké es vigak-
ká, minden-féle nyomorúságok-
nak es kénoknak el szenuedéscében:
es segéllyen minket, hogy az ő
szentléges neuének es igeciének igaz
ismeretiben es vallásában, állhata-
toslan meg maradgyunk mind ve-
gig, es bodogok lehetsünk, az ő
egy szerető szent fiának az mij W-
runknak, es egyetlen egy Iduő-
zétönknek, az Iesus Christuf-
nak cördömeiért.

A M E N.

B A R T F A N
Nyomtattatott, Da-
uid Guttgefel
által.

1580. Eztendőben.

Fanno. 1780. Stadt K...
Auf der Brunnengasse
Dictionarium
NICOLAUS
CZERNY

Nominatore. Da...
an Gungel
1780

1780. o. F. r. e. d. e. n. d. e. n.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Distinction
de la

ce que

de la

de la

